

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30-31 (2265-2266) 1993 LIEPA-JULY 27

LIEUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1.00

Gėdos stulpas

Kai Kanadoje prieš porą metų lankėsi du Lietuvos policijos aukšti pareigūnai (komisariai), pokalbyje buvo paklausti apie nusikalstamumo būklę Lietuvoje. Jų atsakymas nuskambėjo trumpai: mes viską kontroliuojame.

BEVEIK su šiais jų žodžiais, deja, nusikalstamumas į laisvę išėjusioje tėvynėje ėmė sparčiai augti. Lietuvos dienraščiuose prirašyta daug šurpių žmogžudysčių, šimtai smulkių ir stambesnių vagysčių, atvirų plėšikavimų, girtavimo orgijų, mergaičių puldinėjimo ir skriaudimo. O visa tai lyg ir smulkmenos, palyginus su gerai organizuotais nusikaltimais vykdomais, pareigūnų papirkimais, padugnių siautėjimu, vadinamos mafijos darbais darbeliais, į kurių sūkurį įtraukiama vis daugiau įtakingų asmenų. Visą šitą baisią būklę pasipiktinę ir nusivylę savo akimis pamato ar net ir aukomis tapę patiria gimtojo krašto lankytojai. Dar skaudžiau tai pergyvena po penkiasdešimt metų sugrįžę "bent numirti tėvynės laukuos", kaip toje dainoje graudžiai dainuojama. Būtų klaidinga betgi manyti, kad jau visa Lietuva skęsta moralės praradime ir nusikaltimų liūne. Matome labai gražių pavyzdžių, stebime darbščiuosius, džiaugiamės idealistiškai, patriotiškai nusiteikusiais. Statistika tikriausiai parodytų teisiųjų ir gerųjų žymių persvarą prieš tautos kenkėjus. Stebina tik ir nerimą kelia valdžios laikysena ir gal nesugebėjimas tą kenkėjišką mažumą išardyti, nusikaltėlius bausti ir krašte atstatyti tvarką. Ir čia pasigirsta balsų, kad oficialioji valdžia esanti bejėgė, nes turinti pataikauti nematomiems didžiūnams, kurie spėjo prisigrobtį turto, suregztį apsaugos tinklą, įsikverbtį į valdžios struktūras. Kyšiais ir papirkimais ne vienas esą prasiskynęs aiškų taką savam tikslui siekti. Pavyzdžiui net nurodomi kai kurie buvę "vaduotojai", staiga pasijautę "savi tarp savųjų" ir įsigiję jų pozicijas saugojantį užnugarį.

IŠEIVIJOS ir Lietuvos santykius svarstant, su oficialiais valdžios pareigūnais konferencijas rengiant, atvirai jau aptariamas mafioziškas šešėlis nenustos direkčiai skersai kelio, nors rezoliucijos ir rodys kaip juo eiti. Atrodo, slypi kažkur tikroji jėga, kurios pasitarimuose nematome. Užtat ir peršasi siūlymas, kad Lietuva pirmiausia turėtų tvarkyti savo instanciją visuomenę, o tik paskui kalbėti apie santykius su užsienioose gyvenančiais tautiečiais. Išeivijai tai stiprintų entuziazmą bendrauti su tautos kamieniu ir išblaškytų daug bereikalingų abejonių, įtarinėjimų, kad kažkas laukia visiškų suirutės, kurioje tik kaimynų įsikišimas padės atstatyti bent jau minimalią, dorus piliečius apsaugojančią tvarką. Liūdna, kad didžioji partija, tikroji dabartinės Lietuvos šeimininkė, dar vis neįstengia rimtai įgyvendinti teisėtvarkos, kuri yra vienas svarbiausių uždavinių statant valstybę ant tvirtų pagrindų. Jokios ekonominės reformos nepagerins gyvenimo, jei visose žinybose veiks įsikverbę savanaudiški pareigūnai, sukčiai, kyšininkai ir mafijos bendradarbiai. Atrodo, tai turėtų būti visiems taip aišku, kad dėl to negalėtų kilti jokio klausimo. Dar aiškiau tiems, kurie stovi arti to "gėdos stulpo". Naivu būtų galvoti, kad tas stulpas iš tolo geriau matyti. Taipgi nesinori tikėti, kad valdžiai būtų vis tiek, kas krašte darosi. Jei taip būtų – valdžia neatlieka savo pagrindinių uždavinių. Tada tik viena išeitis – nauji rinkimai. Č. S.

KANADOS ĮVYKIAI

Partijų ir vadų problemos

Kanadiečių vasaros atostogas drumsčia politinių partijų ir vadų neįsprendžtos problemos. Jas, atrodo, teks spręsti patiems kanadiečiams Kanados parlamento rinkimais šį rudėnį. Progresyviųjų konservatorių vadovė išrinkta Kim Campbell iki sekančių parlamento rinkimų tapo ir ministere pirmininke, šias pareigas perėmusi iš pasitraukusio Briano Mulronio. Laimėjusi Kanados parlamento rinkimus, ji tapo oficialiai Kanados istorijon įėjusia devynioliktąja ministere pirmininke.

Kanados parlamento rinkimams greičiausiai bus pasirinkta spalio 25 ar kuri kita to mėnesio diena. Iki to laiko kanadiečių laukia nelengvas sprendimas. Rinkimus gali laimėti tik Kanados liberalų ir konservatorių partijos. Paskutiniai Gallupo instituto duomenys liudija, kad B. Mulronio valdymo metais ilgai pirmavę liberalai dabar jau turi 43% apsisprendusių rėmėjų, o konservatoriai – 33%. Viešosios nuomonės pasikeitimas su konservatorių vadovės Kim Campbell atėjimu valdžion nėra didelis. Liberalų rėmėjų skaičius padidėjo 2%, konservatorių sumažėjo 3%. Atrodo, kad Kanados parlamento rinkimus lengvai turėtų laimėti liberalai ir pergalės jau seniai laukiantis dabartinis jų vadas Jean Chretienas.

Viešosios nuomonės duomenys staiga pasikeičia, kai Gallupo institutas paklausia kanadiečius, ką jie laikytų geriausiu Kanados ministriu pirmininku iš dabartinių partijų vadų? Naujoji konservatorių vadovė Kim Campbell gavo 40% į tokį klausimą atsakiusių kanadiečių balsų, liberalų vadas Jean Chretienas – tik 23%. Pasak Gallupo instituto, geriausiu Kanados ministriu pirmininku J. Chretieną pačiaime Kvebeke laiko tik 8% kvebekiečių, o Kim Campbell tokiu pripažinimo susilaukė net iš 42% kvebekiečių.

J. Chretieną ir jo vadovaujamus Kanados liberalus Kvebeke susilpnino gerokai sustiprėjęs separatistinio plauko Kvebeko blokas ir jo vadovas Lucien Bouchardas. Kanados liberalų vadą J. Chretieną jis laiko tautinių Kvebeko siekių išdaviku, susietu su kvebekiečių ministriu pirm. P. E. Trudeau priimta Kanados konstitucija. Mat jai nebuvo gautas oficialus kvebekiečių pritarrimas. L. Bouchardui J. Chretienas yra kaltas ir dėl kanadiečių atmetų Kanados konstitucijos pataisų, kurias du kartus bandė praveisti ministeris pirm. Brian Mulroney. Spėjama, kad L. Bouchardas su savo Kvebeko bloku net yra trigubai populiariausias už J. Chretieną.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Lietuvoje gimta nauja tradicija – pažymėti Pasaulinę gamtos saugos dieną. Birželio 5-tąją Vilniaus priemiesčio Vėrių rūmose ir parke šventę pradėjo Botanikos instituto direktorius R. Pakalnis, koncertavo Mokslių akademijos mišrus choras ir folkloro ansamblis "Bijūta", varžėsi turistai. Nuotraukose – choras ir ansamblis. Nuotr. D. Meliūno

Lietuvos ambasados krizė Vašingtone

JUOZAS VITENAS

Susidariusi padėtis dėl Lietuvos ambasadoriaus pakeitimo Vašingtone turbūt neturi pavyzdžio diplomatinėje istorijoje. Kai kituose kraštuose tai atliekama beveik nepastebimai, ambasadoriaus Stasio Lozoraitio pakeitimas sukėlė audrą tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje. Prezidentas A. Brazauskas kaltinamas, kad jis ambasadorių Lozoraitį atšaukia politiniais tikslais. Atsivėdęs net grupė badautojų, pasisakančių prieš Lozoraitio atleidimą, imta rinkti parašai, kad Lozoraitis būtų paliktas ambasadorium Vašingtone.

Ryšium su šiais įvykiais prezidentas A. Brazauskas birželio 29 d. priėmė tris seimo narius, kuriuos Sąjūdžio taryba buvo įgaliojusi paimformuoti prez. Brazauską apie visuomenės reakciją dėl ambasadoriaus Lozoraitio atšaukimo. Ta proga jie jam ieteikė 142,246 parašus, kad Lozoraitis toliau būtų Lietuvos ambasadorium Vašingtone.

Prez. Brazauskas kategoriškai paneigė, kad jis politiniais sumetimais atšaukia ambasadorių Lozoraitį. Anot jo, viena pagrindinė jo atšaukimo priežastis yra ta, kad Lozoraitio vadovaujama ambasada praktiškai nepalaikė ryšių su Lietuvos užsienio reikalų ministrija. Anot pranešimo, prez. Brazauskas "sutiko, jog kol bus paskirtas naujas ambasadorius, S. Lozoraitis galėtų eiti laikinojo reikalų patikėtinio pareigas", ("Liet. rytas", nr. 124).

Tokį sprendimą prez. Brazauskas padarė turbūt atsižvelgdamas į pasiūlymą, kad Lozoraitis kurį laiką būtų laikinuoju reikalų patikėtiniu Vašingtone ir kartu būtų Lietuvos ambasadorius Romoje. Anot ELTOS pranešimo, "tokį pasiūlymą respublikos prezidentui pateikė seimo pirminko pavaduotojas Aloyzas Sakalas Amerikos lietuvių pa-

geidavimu, su kuriais jis buvo susitikęs", ("Draugas", nr. 121).

Kaip žinoma, A. Sakalas dalyvavo JAV LB Detroito birželio 19-20 d.d. surengtoje politinėje konferencijoje, ir jis turėjo žinoti, kokią rezoliuciją šiuo klausimu konferencija priėmė. Toje rezoliucijoje sakoma: "...konferencija prašo Lietuvos respublikos prezidentą pakeisti savo dekretą ir palikti Stasį Lozoraitį ambasadoriaus pareigose JAV".

Kaip matome, konferencija visai kitaip nutarė, negu sakoma "Amerikos lietuvių" pageidavime, kurį Sakalas perdavė prezidentui. Gal tai yra kokių kitų "Amerikos lietuvių", bet ne konferencijos dalyvių pageidavimas, su kuriais jis buvo susitikęs viešėdamas Amerikoje. O gal tai yra prezidento pareigūnų fabriktas parodyti, kad prezidentas patenkino "Amerikos lietuvių" pageidavimą ir tuo pačiu pridengti prez. Brazauskos užsipyrimą ne tik atšaukti amb. Lozoraitį iš Vašingtono, bet jį ir suniektinti, nužeminantį trečio rango diplomatą.

Pagal Webster'io "Unified Dictionary and Encyclopedia", yra trys pagrindiniai diplomatiniai rangai: 1) ambasadorius, 2) nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliojtas ministras, bei 3) Charge d'affaires arba reikalų patikėtinis, reikalų vedėjas.

Ambasadorius yra aukščiausio rango diplomatas. Jį skiria prezidentas ar koks kitas šalies vadovas, kuriam jis atstovauja svetimoje šalyje. Todėl šalies prezidentui pasikeitus, paprastai pakeičiamas ir ambasadorius.

Nepaprastasis pasiuntinys bei įgaliojtas ministras turi didesnės ambasados. Prieš karą tai buvo aukščiausio rango diplomatai, kuriais mažesnės valstybės apsieisdavo. Ir Lietuvai tuomet Vašingtone atstovavo nepaprastasis pasiuntinys bei įgaliojtas ministras. Po

karo visos valstybės buvo sugyventos ir dabar apsieičia tik tai ambasadoriais.

Charge d'affaires – reikalų patikėtinis yra skiriamas vadovauti ambasadai, kai nėra ambasadoriaus. Todėl pvz., kai Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliojtas ministras P. Žadeikis mirė, Lietuvai esant okupuotai ir nebegalint paskirti jo įpėdinio, Lietuvos pasiuntinybei Vašingtone vadovavo reikalų vedėjas (charge d'affaires). Paskutiniu tokiu charge d'affaires buvo Lozoraitis. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, naujoji vyriausybė jį pakėlė į ambasadorius.

Taigi prez. Brazauskos pasiūlymas, kad "kol bus paskirtas naujas ambasadorius, S. Lozoraitis galėtų eiti laikinojo reikalų patikėtinio pareigas" yra grubus jo pažeminimas, kuris taip pat rodo, kad prez. Brazauskas nepaiso Detroito konferencijos prašymo Lozoraitį palikti ambasadoriaus pareigose Vašingtone. Žinoma, gerai valiai esant, prez. Brazauskui nėra kliūčių panaikinti savo sprendimą dėl Lozoraitio atšaukimo. Tai jis gali juo labiau padaryti, nes yra prisipažinęs, kad atšaukiant Lozoraitį padaryta organizacinė klaida. Tuo būdu ambasadoriaus Vašingtone pakeitimas būtų atliktas tvarkingai ir civilizuotai.

Dabar teks pažiūrėti, ar prez. Brazauskas taip pat ignoruos kitą Detroito konferencijos prašymą: "...ateity skiriant ambasadorius išeivijos kraštuose, konsultuoti su Lietuvių Bendruomenės valdybomis".

Kaip žinoma, atšaukus amb. Lozoraitį, buvo numatyta jo vieton reikalų patikėtiniu paskirti Lietuvos konsulą iš Los Angeles. Tačiau kilus Lietuvoje pasisakymams prieš išeivijos atstovo paskyrimą šioms pareigoms, pastarasis atsi-

(Nukelta į 2-ą psl.)

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaitė Lietuvoje

Lietuvos užsienio reikalų ministerio vizitas Vokietijoje. Bonoje jis susitiko su Vokietijos užsienio reikalų ministriu K. Kinkelio, pasirašė politinę Lietuvos-Vokietijos bei kultūrinio bendradarbiavimo sutartį. P. Gylis pareiškimu, Lietuva tikisi Vokietijos paramos integruojantis ypač į Europos bendruomenę, be to, tikisi Vokietijos geros valios, moralinės savo šalies atsakomybės pripažinimo dėl žalos, padarytos per Antrąjį pasaulinį karą. Ministeris susitiko taip pat su kitais vyriausybės nariais.

"Praeities vertinimą atidėti kitiems susitikimams". Varšuvoje, užsienio reikalų ministerijoje, įvyko Lietuvos ir Lenkijos derybų delegacijų susitikimas – svarstytas abiejų šalių sutarties dėl bendradarbiavimo ir gerų kaimynystės santykių projektas. Lenkijos užsienio reikalų ministerio K. Skubieševskio teigimu, sutartis svarbi ne tik abiem pusėms, taip pat Europai; jo nuomone reikia kuo mažiau dairytis į praeitį, kuo daugiau dėmesio skirti ateičiai ir dabarčiai. Keblumų liko dėl sienų (iki šiol nėra sutarties dėl sienos), lenkų derybininkams pasiūlius, 1920 m. įvykių (L. Želigovskio) vertinimas "peršoktas". Lietuvos delegacijos vadovas – V. Domarkas, užsienio reikalų ministerio pavaduotojas.

Sustiprės ekonominiai ryšiai tarp Lietuvos ir Kazachstaną: A. Šlezevičius ir S. Terščenka pasirašė laisvos prekybos sutartį. Lietuvą dominantų Kazachstaną anglis, vilna, nafta, grūdai, o Kazachstaną mūsų maisto produktai, lengvosios pramonės gaminiai, labai vertinami televizoriai. Domisi kazachai Klaipėdos uostu, o mūsų valstybė – tranzito keliu į Kiniją.

A. Brazauskos laiškas Stasiui Lozoraitiui. "Jūs pritarėte, esu įsitikinęs, mano mintys, jog apie Lietuvą privolome mąstyti kaip apie visų mūsų valstybę (...). Gyvenimas dabar ir taip nelengvas, tad ar ne geriau sunkumus įveikti viensiems drauge (...). Prašęs ir toliau laikinai eiti ambasadoriaus pareigas Vašingtone, pareiškęs viltį, kad ambasadorius padės diplomatomas, atsiųstiems iš Vilniaus, "darniai įsijungti į ambasados darbą", palankiai vertina suaktyvėjusią veiklą, nurodo galimybę ateityje kartu viską "nuodugnai aptarti".

Komisija Armijos krajosveiklį Lietuvoje ištirti. Joje be mūsų istorikų, mokslininkų, pakviesti Lenkijos respublikos mokslininkai. Komisijos nario A. Bubnio teigimu, AK tikslai Lietuvoje – Lenkijos atkūrimas prieškarinėmis sienomis. Organizacija visame (!) mūsų krašte turėjusi padali-

nus; priešus vienodai laikė – Vokietiją, Sov. Sąjungą, Lietuvą, žudė jos gyventojus. Dėl to Lietuvos teisingumo ministerija atsisakė įregistruoti AK klubą. Dabar priimtame klubo pareiškime sakoma, kad jis jokių pretenzijų dėl sienų neturės.

"Abi partijos būdamos itin artimos", sakoma V. Landsbergio ir P. Katiliaus pasirašytame komunikate", konsoliduoja Lietuvos demokratijos politines jėgas". S. Pečeliūno nuomone, komunikatas liudija, kad "jie yra blokas, ignoruojantis visus kitus". Blogiausia, kad jį paskelbusieji "mėgina diktuoti". Liberalų sąjungos pirmininkas S. Davainis komunikatą pavadino amoralium, nekorektišku, ignoruojančiu elementarias bendravimo taisykles – komunikatas priimtas už bendražygių nugaros. Panašiai įvertino komunikatą ir Lietuvos tautininkų sąjungos pirmininkas R. Smetona: "trūko korektiškumo – reikėjo partnerius informuoti (...). vietoj vieno dešiniųjų bloko bent du bus tikrai". Demokratų partijos tarybos pirmininkas S. Pečeliūnas apgailestavo: "mes ne kartą siūlėme susėsti prie bendro stalo, jie šito atsisakė (...), jie draugai tik tada, jei juo paklusi jų valiai".

"Lietuvos kultūros politikos nėra" – tai Gintaro Rinkevičiaus, Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro vadovo žodžiai. Masiška emigracija nepalieka vilties. Į Venezuelą išvyko P. Butvilas, V. Norėika, E. Kaniava, A. Stasiūnaitė, L. Bartusevičiūtė, M. Rubackytė, J. Aleksa. "Kultūros finansavimo politika tokia: mūsų orkestrui sukurtos idealios sąlygos... nekonceptuoti (orkestranto atlyginimai nuo 80 iki 140 Lt). Turėtume visi suprasti, kad Lietuva ne tik žemdirbių, pramonininkų, verslininkų ir prekeivių tauta.

Darių ir Girėnų paminėjo visa Lietuva: Kaune atidengtas paminklas, Kyviškėse įvyko nuostabi aviacijos šventė, prezidentas apdovanojo Dariaus ir Girėno medaliu J. Kairį, A. Mikutį, E. Velonskį.

SOS, gelbėkit Neringą! Kelios dešimtys pajūrio gyventojų piketavo prie vyriausybės rūmų prieš numatytą Nidoje aukšto aptarnavimo komforto zoną, "kuri atvertų kelią tarptautiniam porno ir narkobiznui", sunaikintų gamtą. (Iš tikrųjų SOS! Gelbėkit visi, neabejingi gamtai, pirmiausia Jūs p. V. Adamkau!)

Sulaikytas žymus jėdinstveninkas, Burokevičiaus bendras, Kučarovas. Jis – vienas iš Jėdinstvos steigėjų, garsaus piliiečių komiteto kūrėjų, sausio ir rugpjūčio įvykių veikėjas. "Lietuvos aidas" duomenimis, atvykęs į Lietuvą tvarkyti reikalų ir įkliuvo.

G. Gustaitė

Šiame numeryje:

Gėdos stulpas

Lietuva turėtų tvarkyti savo instanciją visuomenę

Lietuvos ambasados krizė Vašingtone

Lozoraitio atleidimas sukėlė audrą Lietuvoje ir išeivijoje

Popiežius ir Kryžių kalnas

Reikėjo kalne įamžinti popiežiaus atsilankymą

Lengviau kaltinti kitus

1941 m. sukilimas vokiečių laikrastyje "Die Zeit"

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresų istorija

Jau yra įvykę septyni jaunimo kongresai

Lietuvoje yra teigiamų reiškinį

Prof. V. Vardys ir seimo atstovas S. Šaltenis Čikagoje

Universitetas išleido pirmąją laidą

Atkurtą Vytauto Didžiojo universitetą baigė 160 studentų

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, rėmėjo – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Laiškai Šventajam Tėvui iš Lietuvos

KUN. K. J. AMBRASAS, Roma

Prieš popiežiaus kelionę pagausėjo laiškų iš Lietuvos. Juose neretai prašoma ir klausama įvairiausių dalykų. Šv. Tėvas jokių būdu iš viso pasaulio siunčimų laiškų negali spėti perskaityti – neturi nei tiek laiko, nei galimybių atsakyti ir išpildyti tų visų pareigavimų bei prašymų. Tačiau visi Šv. Tėvo adresu siunčiami laiškai yra rūpestingai registruojami, peržiūrimi, kai kurie net jam pačiam parodomi, aptariami ir jų turiniai per įvairius asmenis ir pagalbines popiežiaus žinioje esančias Vatikano įstaigas jam perduodami.

Kai kuriuose laiškuose yra džiugių naujienų, sakysime, žmonės nori ne šiaip vien tik gražesniu drabužiu pasitikti Šv. Tėvą, bet ir dvasiškai pasirengti, atnaujinti savo vidų, atlikti viso gyvenimo išpažintį. Tai sveikintinas ir daugeliui pamokantis pavyzdys.

Daugelyje laiškų pasitaiko prašymų, kad Šv. Tėvas pasiųstų už Lietuvą. Dera pasakyti, jog pats ne kartą viešai paskelbęs, kad maldose mūsų tėvynę jis prisimena kasdien. Šį savo pažadą jis tikrai tęsia.

Kartais popiežiaus adresu laiškai atkeliauja ir per rankas, kuriuos kartais atveža į Romą įvairūs keliauninkai. Tokių laiškų pluoštas pakliuvo ir iš Kretingos IV vidurinės mokyklos, kurios mokiniai pasakoja apie pranciškonų vienuolijos darbą, apie susitikimus su jaunimu, teiraujamasi apie popiežiaus sveikatą, kviečia jį atvažiuoti į Kretingą. Mieliems kretingiškiems vaikams galime atsakyti, kad Šv. Tėvas mielai jums atsakytų pats, bet yra labai užsiėmęs svarbiais katalikybės reikalais. Pasiklausę radijo ar pasiskaitę laikraštį sužinosite, jog popiežiaus sveikata šiuo metu yra tikrai gera. Jis neseniai atliko 59-ąją kelionę užsienin – į Ispaniją. Rugpjūtyje jau laukia kita kelionė į Ameriką, po kurios jis rugsėjo mėnesį rengiasi atvažiuoti visai netoli jūrai, kretingiškių, į Šiluvą. Ten tikriausiai daug kas iš jūsų miesto bei parapijos važiuosite susitikti su Šv. Tėvu, kartu su juo pasimelsti prie Šiluvos Marijos. Labai gražiai Kretingos VI a klasės moksleiviai – Aurimas, Vaidas, Indrė, Mindaugas ir kiti – užbaigė laišką, kur tarsi atspėjo, jog popiežius Lietuva aplankytį Kryžių kalną Ketuvoje, tad ir jie rašo apie kryžius:

Stovi kalnas, idubęs, ilinkęs,
Ilgametės prislėgtas naštos,
Ne didingais jis puošias paminklais,
Vien tik simboliais Kristaus
kančios.

Stovi kryžiai, kryželiai mediniai,
Klausos vėjo gūžiosios dainos.
Girdi skausmą brangiosios Tėvynės,
Guodžia širdį tautos pavergtos ...

Mažieji moksleiviai savo piešiniukais, eilėraštauksais ir dar nelabai įgudusia ranka parašytuose laiškuose nuoširdžiai pasakoja Šv. Tėvui savo džiaugsmus ir rūpesčius, klausia patarimų ir vienas per kitą vis prašo maldų, dvasinės pagalbos. Šiems kringiškiams vaikams galime padėkoti už tą mielą nuoširdumą, kuriuo jie taip atvirai, patikliai kreipiasi į Šv. Tėvą. Jis paskutiniu metu ypač daug galvoja ir meldžiasi už Lietuvą, kurią taip myli, kad net mokosi lietuvių kalbos, jog atvažiuavęs galėtų prabilti mūsų gimtąją kalbą ir pradžiuginti nelaimių sugeltas lietuviškas širdis.

Mieli kretingiškieji ir visi Lietuvos vaikai, žinokite, kad mes visi esam Kristaus vietininko popiežiaus Jono-Pauliaus širdyje. Mes visi telpame jo geroje ir jautrioje širdyje, todėl jis už mus tikrai kasdien meldžiasi ir labai mus myli. Šito irgi klausėtės savo laiškuose. Tikslai ne vien turime popiežių prašyti maldų, pagalbos, bet ir patys turime už jį melstis, kad dangus jam duotų užtektinai jėgų pasiekti Lietuvą, suteiktų stiprybės nešti didelių rūpesčių užgriuvusius jo ir taip jau senatvės slegiamus pečius.

Lietuvos...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sakė. Po to buvo pranešimų, kad tokio reikalų patikėtinio paskyrimas buvo laikinas, ruošiant kelią Jono Bobelio, dr. Kazio Bobelio sūnaus, paskyrimui ambasadorium Vašingtone. Dr. Bobelis yra seimo užsienio reikalų komisijos pirmininkas ir geras draugas prez. Brazausko. Be to, neseniai dr. Bobelio siūlymu seimas nutarė, kad prezidentas, skirdamas diplomatinčius atstovus, turi išklausti apie juos seimo užsienio reikalų komisijos nuomonę.

Jonas Bobelis dabar yra Lietuvos užsienio reikalų ministro P. Gylio patarėjas. Jei jis būtų paskirtas Lietuvos ambasadorium Vašingtone, tai būtų smarkiai pakenkta išeivijos santykiams su Lietuva ir Lietuvos prestižui Vašingtone. Skirdamas naują ambasadorių Vašingtone, prez. Brazauskas turi surasti žmogų, kuris sugebėtų tinkamai atstovauti Lietuvai ir mokėtų su gyventi su išeivija. Ambasados krizė Vašingtone turi būti kaip galima greičiau užbaigta, nes ji nesudaro garbės Lietuvai ir kenkia jos interesams.

• Gyvenimas be lietuviškos spaudos yra bėgimas nuo savo tautos.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 850,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Estija, Latvija, Lietuva

Politiniai dabarties vingiai

Apie santykius su Rusija

Prezidentas A. Brazauskas, ELTOS pranešimu, pareiškė, kad žalos atlyginimo reikalas bus vienas pagrindinių klausimų derybose su Rusija.

Pokalbyje su "Laisvosios Europos" korespondentu prezidentas paneigė opozicijos tvirtinimus, kad dėl trumpalaikės ekonominės naudos Lietuva rengiasi padaryti Rusijai didelį nuolaidą, tarp jų ir dėl žalos atlyginimo. Pasak A. Brazausko, kompromisai yra galimi abiem pusem, tačiau Lietuva atkakliai kovos už tai, kas jai priklauso. Jis tuo reikalu pasiuntęs prezidentui B. Jelcinui laišką, kuriame, pasidžiaugęs, kad rusų kariuomenės išvedimas vyksta pagal tvarkaraštį, pažymėjo, jog ateityje lieka spręsti tokie svarbūs klausimai, kaip žalos atlyginimas, kompensacija už Lietuvos kariuomenės turta. Jis taipogi laišką siūlė B. Jelcinui sudaryti Lietuvos-Rusijos laisvos prekybos sutartį. Tokią sutartį galėtų pasirašyti vyriausybės vadovai.

Prezidento vasaros rezidencija

Prezidentas A. Brazauskas nuo liepos 19 d. atostogauja. Pirmąsias dvi savaites bus laikinoje prezidento vasaros rezidencijoje Nidoje, o likusį laiką žada praleisti pas savo 84 metų amžiaus tėvą Kaišiadoryse. Oficiali prezidento vasaros rezidencija bus Nerungoje. Jai skirta dviejų aukštų medinė vila, dabar remontuojama. Anksčiau čia atostogaudavo Kremliaus aukštų pareigūnų svečiai.

Pažadėjo paramą

ELTOS pranešimu, ministras pirmininkas A. Šleževičius liepos 22 d. priėmė Tarptautinio valiutos fondo (TVF) misijos atstovus. Premjeras Lietuvos ekonominę būklę pavadino kritiška. Bet paskutiniu metu sumažėjo kainų kilimo tempai, šiek tiek padidėjusi preky apyvarta. Esą požiūmi, rodančių, kad didžiuliai sunkumai palengva bus įveikti. Tai turėtų padėti ir lito įvedimas.

TVF misijos vadovas A. Knobla teigiamai įvertino lito įvedimą, pareiškė pasitenkinimą mažėjančia infliacija, kurios pristabdymas buvo viena iš TVF sąlygų padėti Lietuvai finansiskai. Misijos vadovas pasakė, kad TVF skiria Lietuvai 100 mil. JAV dol. vertės paramą. Lietuva lengvomis sąlygomis galės spalio mėnesį nusipirkti 40 mil. dol. konvertuojamos valiutos, dar 60 mil. dol. sumai – per kitus 18 mėnesių. Buvo pareikšta, kad TVF norėtų, jog ši parama būtų skirta ūkiui pertvarkyti.

Išstatymai neprieštarauja teisei

Vokietijos prezidentas Richard von Weizsäcker, prieš išvykdamas iš Estijos atgal į Vokietiją, susitiko su rusų mažumos atstovais, baltiečių ir Vakarų korespondentais. Spaudos konferencijoje, kurioje dalyvavo ir Estijos prezidentas L. Meri, pareiškė, kad Vokietija nesikiš į Estijos-Rusijos santykius. Tačiau, jei bus paprašyta, Vokietija panaudos "tyliąją diplomatią". Rusijos kariuomenė turi būti išvesta iš Estijos.

Prezidentas L. Meri pažymėjo, kad Estijos įstatymai sutinka su Europos teisine sistema.

Vokietijos kancleris H. Kohl liepos 10 d. susitikimo su prezidentu B. Jelcinu sakęs, kad jo kraštas atliks "advokato" vaidmenį Baltijos valstybėms, remdamas nepriklausomybę, perėjimą į laisvą ekonomiką rinką ir įsijungimą į Europos bendruomenės organizacijas.

Ketina atsikvoti sutarčių

Rusijos aukščiausiosios tarybos prezidentas liepos 12 d.

Naujas Latvijos premjeras

Latvijos seimas (Saeima) liepos 5 d. patvirtino prezidento G. Ulmanio pasiūlytą ministrų pirmininką V. Biskavą, buvusį Aukščiausiosios tarybos pirmininko padėjėją. V. Biskavą paskelbė, kad jo sudarytas koalicinis kabinetas turės 12 ministrų.

Kitos žinios

Latvių dvidešimt pirmasis dainų festivalis ir vienuoliktas tautinių šokių festivalis įvyko Rygoje. Tęsėsi vieną savaitę. Šventė pradėta Meza kapinėse pamaldomis, prisimenant garsųjį Latvijos kompozitorių J. Vitolis ir jo žmoną Anniją.

Šventėje dalyvavo dainų ir šokių ansambliai iš visos Latvijos. Pavieniai įvairūs muzikos menininkai dalyvavo iš JAV, Anglijos, Suomijos, Lenkijos, Izraelio, Danijos, Japonijos, Pietų Afrikos, Norvegijos ir Baltijos kraštų.

Trečiasis Latvijos rašytojų kongresas įvyko Rygoje. Jame taip pat dalyvavo latviai rašytojai iš Kanados, Australijos ir Europos. Kongreso tikslas – pagyventi bendradarbiavimą tarp Latvijos ir užsienio latvių.

Prezidentas B. Jelcinas įspėjo, kad OMONO vadovo Rygoje padėjėjas S. Parfionovas būtų, kaip Rusijos pilietis, grąžintas į Rusiją atlikti likusią bausmę. Jis buvo nuteistas už nusikaltimus Latvijoje 1991 m. Manoma, kad jis dalyvavo ir Medininkų pasienio tarnautojų žudynėse.

Latvijos bankas prizažėjo ginti latą. Pasak Latvijos banko pirmininko, centrinis bankas yra atsakingas už lito stabilumą, o taip pat už jo keitimą į kitas valiutas. Latvijos komerciniai bankai yra laisvi pirkti ir papduoti užsienio valiutą. Latvijos bankas ir toliau parduos svetimą valiutą komerciniams bankams. Nebus nustatyta riba įvežti ar išvežti pinigų iš Latvijos.

Naujas investavimo įstatymas

Liepos 19 d. Lietuvos vyriausybės ekonominė taryba, kurioje dalyvauja žymiausi krašto ekonomistai, svarstė naujo Lietuvos užsienio investavimo įstatymo projektą. Jis pratęs pagrindines nuo 1992 m. vasario mėn. veikiančio investavimo įstatymo nuostatas ir kartu suteiks daugiau garantijų investuotojams bei skatins pritraukti užsienio kapitalą į Lietuvą.

JAV ekspertams buvo pateikti du konkursiniai Lietuvos užsienio investavimo projektai. Vieną parengė Lietuvos ekonomikos ministerija, kitą – Jungtinių Tautų plėtros programa. Įvairių bendro-

vių specialistai teigiamai įvertino ekonomikos ministerijos projektą, kuris esąs panašus į Lenkijos, Rumunijos, Meksikos, Latvijos, Suomijos ar Švedijos. Specialistai siūlė geriau išaiškinti, kokių garantijų užsieniečiai gali tikėtis Lietuvoje.

Kariuomenės pratybos

Klaipėdos rajone liepos 27-29 d.d. prie Baltijos jūros vyks Lietuvos kariuomenės pratybos. Jose dalyvaus "Geležinio vilko" lauko brigados, Klaipėdos ir Panevėžio batalionai, Klaipėdos pasienio rinktinės, savanoriškos krašto apsaugos tarnybos padaliniai. Jūroje dalyvaus karo laivai, taip pat įsijungs ir karo aviacija. Šių pratybų vadovu paskirtas ginkluotųjų pajėgų štabo viršininkas pulk. St. Knezys.

Muzikos festivalis

Rugpjūčio 1-7 d.d. Palangos kurorte vyks tradicinis populiarios muzikos festivalis. Dėl lėšų stokos buvo kilusi grėsmė, kad šventė neįvyks. Padėti išgelbėjo Danijos bendrovė "House of Prince", paaukoda festivaliui \$10,000.

Pirmąją dieną pasirodys žinomi Lietuvos estrados dainininkai, kitos dienos skiriamos džiazui, rokiui, kaimiškai muzikai, žymiesiems solistams. Festivalis, pasak rengėjų, gali pakliūti į Lietuvos rekordų knygą. Palangoje muzikos jau klausėsi 750 tūkst. žmonių, ir koncertai truko daugiau kaip 300 dienų. Šis festivalis jau 22-sis.

Tarptautinė žvejybos konferencija

Kaip praneša Lietuvos nuolatinė misija prie Jungtinių Tautų, liepos 12 d. prasidėjo trijų savaitių tarptautinė žvejybos atviruose vandenynse konferencija. Žuvų pramonės atstovai siekia sudaryti naują tarptautinės teisės struktūrą išsaugoti nualintus žuvų telkinius visame pasaulyje. Lietuvos delegacijai konferencijoje atstovauja misijos patarėjas D. Sužiedėlis.

Nebus partijų tarnaitė

Liepos 8 d. prezidentūroje įvyko prez. A. Brazausko ir Lietuvos šaulių sąjungos centro valdybos pirm. G. Jankausko ir atsakingojo sekretoriaus susitikimas.

Prezidentas palankiai vertino šaulių pastangas stiprinant Lietuvos valstybę, ugdant jos piliečius patriotine dvasia. Jis pageidavo, kad organizacija susigrąžintų 1919-1940 metų turėtą autoritetą. Šauliai galėtų suvaldinti nemažą vaidmenį, išlaikant krašto saugumą, o taip pat kovojant su nusikalstamumu. Prezidentas apgailestavo, kad kai kada bandoma šaulių sąjungą dirbtinai atriboti nuo oficialių dabartinių valdžios institucijų.

Šaulių sąjungos vadovai pareiškė prezidentui, kad sąjunga nėra ir niekada nebus jokių politinių partijų tarnaitė: "Mūsų santykiai su visomis partijomis yra santūrus ir visada bus tokie, nors eilinis šaulys gali priklausyti bet kuriai partijai" – teigė G. Jankauskas. Suvažiavime bus sprendžiama, ar buvę komunistai gali priklausyti sąjungai, jei jie yra patriotiškai nusiteikę. J. Andr.

PADĖKA

A+

MYLIMAM TĖVELIUI

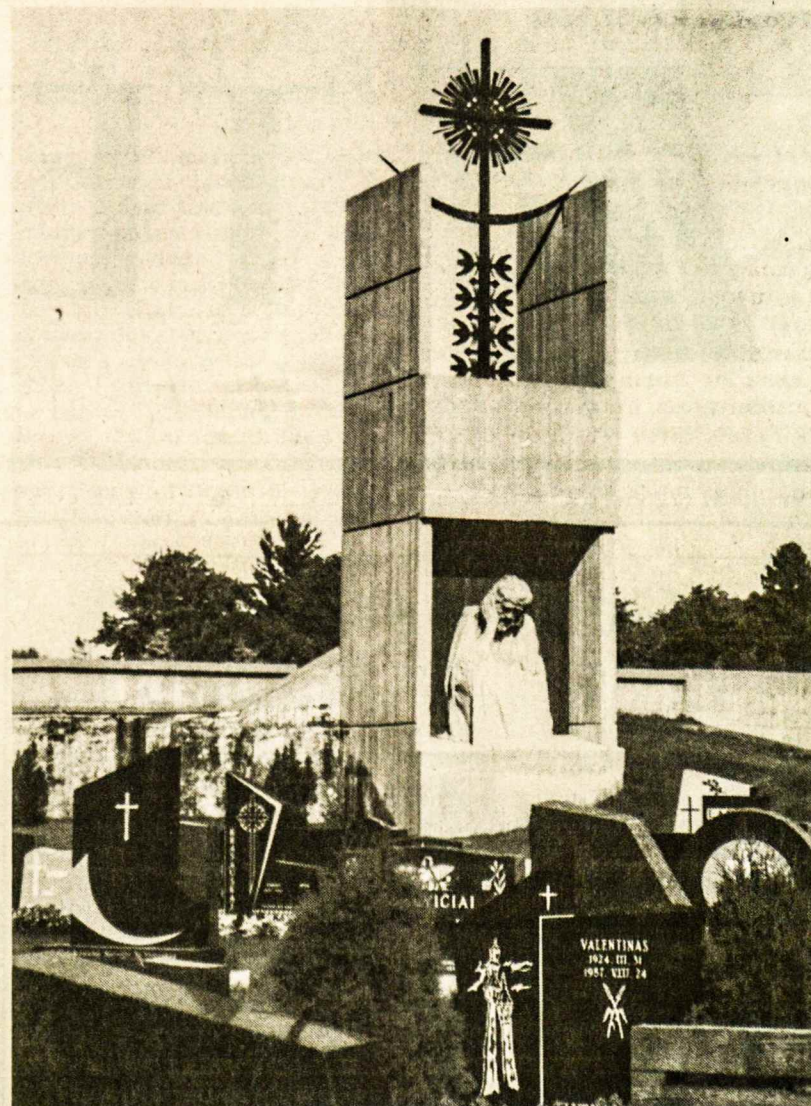
PRANUI PARĖŠČIUI

mirus, nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už maldas laidotuvių namuose, atlaikytas šventovėje gedulines Mišias ir palydėjimą į Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje. Dėkojame A. V. Paulioniams už giesmes šventovėje, karsto nešėjams ir visiems, palydėjusiems velionį į amžinybę.

Acijų visiems už Mišių aukas, gėles ir nuoširdžią užuojautą laiškais, spaudoje ir per lietuvių radiją "Gintariniai aidai". Taip pat dėkojame visiems už gausias aukas Kanados lietuvių fondui, "Tėviškės žiburiams", Lietuvos vaikų pagalbai. Acijų ponioms už pyragus ir šeiminiškai B. Stanulienai už paruoštus pusryčius.

Liekame visiems dėkingi. Jūsų paguoda stiprino mus –

sūnus Aleksas, dukros – Aldona ir Elena

Šv. Jono lietuvių kapinių Anapilį koplyčia pasipuošė klebono kun. JONO STASKAUS sukurto menišku kryžiumi. Anksčiau klebonas sukūrė ir nuotraukoje matomą Rūpintojėlį

A+

VALERIJAI MARKEVIČIENEI

mirus,

brolių KAZIMIERĄ ŠAPOČKINĄ, Prisikėlimo parapijos tarybos narį, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Prisikėlimo parapijos taryba

Ilgamečiam tarybos nariui

A+

ALBINUI ARLAUSKUI

mirus,

sūnus – RAYMOND, STEVEN ir PETER su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame –

Prisikėlimo parapijos taryba

A+

EUGENIJAI FEDARIENEI

mirus Winnipege,

jos vyrui EVARISTUI FEDARUI, sūnui EDVARDUI, dukrai VIOLETAI SEIB su šeima ir broliui JUOZUI GRABIUI su žmona reiškiamė gilią užuojautą bei kartu liūdime –

J. ir V. Kriščiūnai

J. Kuncaitienė

A. ir V. Rutkauskai iš Winnipeg

D. ir J. Vidžiūnai iš Čikagos

A+

EUGENIJAI FEDARIENEI

į Viešpaties prieglobstį pasitraukus,

liūdinti vyrą EVARISTĄ FEDARĄ, sūnų EDVARDĄ ir dukrą VIOLETĄ su šeima nuoširdžiai guodžia buvę klasės draugai:

Onutė Bačinskaitė-Taseckienė

Stasė Blažytė-Žemgulinė

Titas Jonynas

Stasė Kučiuskaitė-Uloženė

Vytautas Pačkauskas

Gediminas Smolskis

PADĖKA

A+

DOMININKAI SIMONAITIENEI

mirus, nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams už atnašautas Mišias, maldas ir Rožinį koplyčioje, palydėjimą į amžino poilsio ramybę. Dėkojame D. Radtkai už giesmes šventovėje, karsto nešėjams ir visiems palydėjusiems velionį į amžinybę. Acijų visiems už gausias Mišių aukas, gėles ir nuoširdžias užuojautas laiškais ir spaudoje. Labai acijų ponioms už skanius pyragus ir šeiminiškai B. Stanulienai už paruoštus priešpiečius. Ypatingas acijų J. J. Valiuliams, kurie man daug padėjo sunkiose dienose.

Teatlygina Jums Aukščiausias –

nuliūdęs vyras Vladas ir giminės

Popiežius ir Kryžių kalnas

KUN. IGNAS URBONAS

“Tėviškos žiburiuose” 1993 m. birželio 1 d. Juozas Skučas atkreipia dėmesį į Lietuvos Kryžių kalną. Iš tikrųjų tas kalnas jau tampa tarptautine Lietuvos kančių, tikėjimo ir laisvės šventove. Pernai aš buvau tame kalne apie valandą, ir tuo metu atvyko du autobusai iš užsienio. Vienas iš Frankfurto su vokiečiais, kitas iš Latvijos, atvežęs angelus. Kai aš juos paklausiau, ko jie čia ieško, tai vienas vokiečių atsakė: Šveicarijos Wilhelm Tell laisvės istorija yra tik legenda, tik pasaka, o čia yra tikras istorinis faktas. Čia kilo dvasinis pasipriešinimas, kuris *nebuvo nugalėtas*, ir iš čia kilo ta dvasinė jėga — dvasinė “atominė bomba”, kuri sprogdino komunizmo imperiją.

Tikrai, atrodo, kad į tą kalną susikaupė lietuvių tautos visos kančios, visos genocidos, maldos, ašaros, laisvės ilgesys. Ir tai sukūrė tautos dvasinę jėgą, kuri nustebino pasaulį. Nes kryžius, kančia ir laisvė yra suprantama visoms tautoms, todėl šis kalnas ir tampa šių laikų pačia moderniausia šventove.

Ir popiežius pareiškė norą joje aukoti Mišias. O popiežių lydinčiai žurnalistai ir televizija ją padarys žinoma visame pasaulyje. Todėl suprantama, reikia ją tinkamai paruošti užsienio maldininkams. Reikia gi ten visko. O tam “viskam” reikia laiko ir lėšų. To gi jie ten ir neturi. Nežinau, ką pasiūlė Juozas Skučas, bet tame kalne apsilankiusiųjų nuomone, atrodo, yra ta pati — ten būtina prie įvažiavimo reikia pastato, kurio viena pusė būtų skirta informacijai, kita dalis — kavinei ir išviete.

Bet ir šiam projektui reikia lėšų ir svarbiausia laiko, kurio jau nedaug liko. Todėl aš pasiūliau Lietuvos kardinolui kuklesnį, istorinio pobūdžio projektėlį, kuriam nereikėtų lėšų ir laiko užtektų jo įvykdymui.

Popiežius atvyksta čia pirmą kartą po 700 Lietuvos krikščionybės metų. Jis ne tik pagerbs lietuvių tautžudystės aukas, ne tik palaimins Lietuvos ryžą laisvei, bet ir išgarsins tą kalnelį visame pasaulyje. Šis įvykis bus pažymėtas mediniais kryžiais. Ir tas yra gerai. Bet aš manau, popiežiui rei-

kia ko nors pastovesnio, prasmingesnio, “amžinesnio”. Aš pasiūliau — atgabenti Lietuvos laukų didžiulį akmenį ir pastatyti jį kalno papėdėje prie pagrindinio tako. Skulptorius iškaltų popiežiaus vardą ir apsilankymo datą. (Jei skulptorius savo nuožiūra iškaltų dar kryžiaus ženklą ar popiežiaus veidą, ar ką nors kita, tai jo reikalas).

Popiežius tą akmenį palaimintų — kaip *simbolį stipraus lietuvių tautos tikėjimo į Dievą ir į laisvę*. Lietuvos laukų akmenėlis nuo ledynų laikų atlaikė visas negandas, atlaikys ir visas audras bei vagių kėsulius ir šiais amžiais. Išlaidas pažadėjau padengti. Girdėjau, Mosėdyje yra tokių akmenų muziejus, tai gal iš ten galėtų vieną jų ir gauti.

Bet... į šį pasiūlymą atsakymo negavau. Manau ir negausiu. Juos ten reikia gi suprasti. Kai šiam popiežiaus sutikimui tiek daug reikia visokių, kaip jie sako “buitinių” pasiruošimų, labai svarbių ir skubių, tai šis istorinio pobūdžio projektėlis jiems galbūt atrodo nesvarbus. O mano ir, manau, daugelio kitų nuomone, šis kalnelis, gal net neįsivaizduojant Meškuičių lietuviams, taps Lietuvos tautžudystės ir tragedijos vieninteliu paminklu, kuris bus žinomas bei garsus užsienyje.

Iš viso Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II vizitas šiuo metu religiniu požiūriu yra geras ir vertingas, bet ekonominiu požiūriu — dar perankstyvas. Lietuva dar nėra pasiruošus tokio masto vizitams. Popiežius, kaip pats išgyvenęs okupacijas Lenkijoje, supras Lietuvą. Bet tie tūkstančiai žurnalistų, kurie atvyks į Lietuvą, nesupras. Jie rašys ne apie tai kas yra Lietuvoje, o tik apie tai *ko nėra*, ko trūksta. Pasiuoks iš “patogumų” ir visos kitos vakarietiškos gerovės trūkumų. Jie nesupras, kad Lietuva penkiasdešimt metų buvo atsilikusios ir kriminalistų valdomos Rusijos kaimė. Jie nekaltins okupantų, bet kaltins lietuvius.

O iš antros pusės žvelgiant, gal šis popiežiaus vizitas bus proga ir paskata lietuviams, nors ir labai sunkiose sąlygose, daug ką atstatyti ir pasiruošti. Tikėjime, kad ir šei-

Kėrnas šventovė. Pirmoji šventovė čia stovėjo XV š. Nuotr. D. Meliško

Lengviau kaltinti kitus

Universitetas Polonorum Vilmensis

Vilniaus lenkų dienraštis “Kurier Wilenski” š. m. birželio 25 d. laidoje rašo apie Vilniaus lenkų universiteto (VLU) senato ir rėmėjų tarybos bendrą posėdį. Universiteto rektorius R. Brazis pranešė, kad humanitariniame, gamtos ir teisių — ekonomikos fakultetuose studijavo 102 studentai. Sekančiais mokslo metais žadama į šių fakultetų pirmuosius metus priimti 20-50 studentų. Medicinos fakulteto atsisakytą anksčiau, tačiau

jeigu Vilniaus universitete atsirastų bent 8 lenkai studentai medikai, tai VLU suruoštų jiems atskiras papildomas paskaitas lenkų kalba. VLU trūksta patalpų, dėstytojų, lėšų ir registracijos. VLU taip pat trūksta lenkų visuomenės pritarimo. Daugiaus kritikos jis susilaukia ne iš lietuvių, bet iš lenkų pusės. Paryžiaus lenkų žurnalo “Kultura” š. m. gegužės laidoje išspausdino vienos Lietuvos lenkės straipsnį, kurį ji baigia:

“Kai kurie Vilniuje gyvenantieji mano tautiečiai negali atsisąjaukti svajonių apie atskirą lenkišką universitetą ir kitaip galvojančius pasmerkia dėl garbės ir tikėjimo stokos. Nebuvo netgi pasigailėta Nobelio premijos laureato Česlovo Milašiaus, kuris 1992 m. birželio mėn. viešėdamas Vilniuje, turėjo drąsos pasakyti (VLU) entuziastams tiesiai į akis, kad sumanymas suorganizuoti lenkišką universitetą Vilniuje nėra realus ir jis jo nemano paremti. Gėda man buvo už mano tautiečius dėl “Magazyn Wilenski” skiltyje apie didžiausią lenkų poetą prirašytų nesąmonių.

Nenorėdama pastatyti save į pavojų dėl “nenuolaidžiųjų” galvojimo, kurie dar vis nemano esą pralaimėję, prašau po naują redaktorių mano pavardės ir adreso neskelbti.

Su pagarba, Vilnietė iš Užupio”. Kanados lenkai Toronto universitete steigia Lenkijos istorijos katedrą. Apie tai Toronto lenkų spauda gan daug rašo. TU sutiko šią katedrą įsteigti su sąlyga, kad lenkai jai išlaikyti surinks 750,000 dolerių. (Steigiamai Vilniaus universiteto Polonistikos katedrai lenkai jokių aukų nerrenka). Didelė dalis šios sumos jau yra surinkta, tačiau dar vis nėra rastas kvalifikuotas profesorius.

Lietuviai Lenkijos seimo rinkimuose

Varšuvos dienraštis “Gazeta Wyborcza” š. m. liepos 6 d. laidoje rašo: “Vokiečių ir gudų tautinės mažumos sudarė savo rinkimų komitetus, du ukrainiečiai ir vienas čigonų bendruomenės atstovas kandidatuos Demokratinės unijos sąrašuose. Lenkijos lietuviai savo kandidatų neišstatys (...) nors, kaip vakar pasakė ‘Gazeta Wyborcza’ laikraščiu Lenkijos lietuvių draugijos pirmininkas Eugenijus Petruškevičius, rinkimų neboikotuos. Petruškevičiaus nuomone, Lenkijoje

lietuvių yra per mažai, kad jų kandidatas galėtų būti išrinktas. Petruškevičiaus manymu, tautinės mažumos įstatymu turėtų gauti garantuotą teisę turėti savo atstovus parlamente.

“Jeigu iš 460 seimo narių būtų 10-15 tautinių mažumų atstovų, tikrai lenkų parlamentui tai nepakenktų” — pridūrė Petruškevičius.”

1941 m. sukilimas

Įtakingas Vokietijos laikraštis “Die Zeit” š. m. liepos 2 d. laidoje išspausdino ilgą Aleksandro Slavino straipsnį, pavadinimą “Inscenizuotas sukilimas”, kuriame yra aprašomi 1941 m. birželio pabaigos įvykiai Lietuvoje. Rašydamas apie lietuvių aktyvistų fronto (LAF) veiklą 1940-1941 m. Vokietijoje ir Lietuvoje straipsnio autorius naudojo si pulk. K. Škirpos ir gen. St. Raštiko atsiminimus. Aprašęs LAF sukilėlių kovas pirmosiomis karo dienomis Kaune dėl tiltų per Nemuną ir Nerį A. Slavinas komentuoja:

“Šie smulkūs susirėmimai, kurie buvo pavadinti ‘sukilimu’, jokios karinės reikšmės neturėjo. Už Kauno užėmimą vokiečių pulk. generolas Wilhelm von Kuechler buvo apdovanotas Riterio kryžiumi. Jis apsupimo manevru privertė Raudonąją armiją be kovos miestą palikti.

Vokiečių smogiamuosius dalinius tuoj sekė SD vienetai, kurių tikslas buvo likviduoti ‘bolševikiškus elementus’ ir žyds. Tačiau tie, kuriuos galima būtų priskirti prie bolševikų, buvo arba evakuoti, arba pasitraukę pas partizanų dalinius. Miestuose ir kaimuose visgi liko žydai. Jie šimtmečiais ginklu nekovojo ir gyveno visai kitame pasaulyje. Vienok 1941 m. birželio 23 d., 10 v.r., kai Kauno radijas pranešė apie naujosios vyriausybės sudarymą, LAF atstovas Prapuolenis pralaboje į lietuvių tautą pareiškė: ‘Lietuva turi apsisvarinti nuo žydu. Nuo šios minutės žydo gyvenimas jokios vertės neturi’. Šie žodžiai buvo tarti prieš vokiečių kariuomenės įvygiavimą į Kauną ir prieš ją sekančių SD dalinių atvykimą.”

Tuoj po to žydu apgyvendintame Kauno miesto Viliampolės kvartale įvyko jų pogromas. (Pagal ‘Encyclopedia Judaica’ XI t. 388 psl. šį pogromą suorganizavo žurnalistas Klimaitis, J.B.). (...) Berlyne sukurtoji ‘Lietuvos valdžia’ yra pilnai atsakinga už šias 1941 m. liepos-rugpjūčio mėn. ‘Lietuvos savanorių’ suruoštas žudynes. Šią vyriausybę vokiečių valdžia 1941 m. rugpjūčio 5 d. likvidavo, bet ji, pagal jos pačios pasisakymą, Lietuvos teritoriją pilnai kontroliavo.”

Šį sukilimą neigiamai įvertino ir T. Venclova “Lietuvos aidas” š. m. birželio 17 d. laidoje. Redakcija juo straipsnį pavadinė diskusiniu. Vokiečių spauda mielai spausdina tokius straipsnius, kuriuose ne Hitleris, bet kas nors kitas yra kaltinamas už Antrajame pasauliniame kare padarytus žiaurumus. J.B.

Raudonojo malūno dvasios

Pasakojama, kad senuose vandens ir vėjo malūnuose gyvenusios dvasios. Nelabieji, aityvarai ir kaukai uoliai darbavęsi savo šeiminkams. Mūsų laikais nei senųjų malūnų, nei jų atributikos nebeliko. Užtat šio šimtmečio imponantiškas naujadaras — KGB malūnas tebeveikia. Pogrindyje. Atsipusias raudonojo griozdo girtas slaptai suka jau kito kalibro dvasios. Skirtingai nuo neregimų būtybių iš tradicinių malūnų, šios dvaselės plevena tarpe mūsų žmogiškais pavidalais. Tokia dvaselė įžiūrėti gana sunku — pradžioje visuomet atrodo, jog turi reikalą su žmogumi. Štai asmeninės patirties pavyzdžiai.

Siemet, po IV-jo Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių suvažiavimo, nuėjau į numatytą dalykinį susitikimą. Kartu su pažįstamu asmeniu atvyko man nepažįstamas žmogus. Pokalbyje įsitikinau, jog tai dvasia, turinti užduotį mane perauklėti. Kalba sukosi apie tremtinių reikalus.

— Esate dvasiškai stiprus, užsigrūdinę žmonės, — pasakė tas pilietis, — turėtumėt aktyviau dalyvauti politiniame gyvenime.

— Stengiamės.

— Reikėtų tik patikslinti kryptį.

— Kaip suprasti?

— Tremtiniai — didelė jėga — galėtų daug nuveikti Lietuvai, remdami valdantiąją partiją.

— LDDP?

— Taip.

Šito jau buvo per daug. Neapuočiau naiviai aiškinti nei kas talkino okupantams, vykstant tautžudystę Lietuvoje, nei įrodinėti kitų dviejų baisesių dalykų, kurių nerasi jokios pasaulio tautos istorijoje: pirma — nenubaustas nė vienas tremėjas, antra — visos tautžudystės aukos (o ne jų budačiai!) buvo priverstos iškęsti žeminančią reabilitacijos procedūrą. Pakeičiau pokalbio temą. Atsisveikinant dvasia maloniai perspėjo:

— Žinau, kad Jūs rašote neblogas knygas. Ir kad jų nespausdina. Nenusiminkite: spausdins! Po šimto metų. Iš rankraščių...

Paguodė. Supratau. Taip bus visiems, kurie netarnauja valdantiąjai.

Labiausiai panaši į žmogų dvasia apsiereiškė seniai — prieš kelias dešimtis metų, žvalaus inteligentiško reporterio Č. pavidalu. Kažkodėl domėjosi mano moksliniais darbais, giminėmis ir ryšiais su tremtiniais. Jo nunokusios slyvos spalvos nosis visiškai pateisino mėgstamą posakį “In vino veritas” (vyne teisybė). Matyt, šios “teisybės” paveiktas kartą ėmė ir atidengė kortas:

— Esu tavo “angelas sargas...”

— Kaip tai?

— Na, taip... Saugumo rūmuose mane privertė! Įgaliojo tave sekti. Rašau net ataskaitas.

— Už pinigų?

— Taigi. Užmoka nedaug, kelias dešimtis. Matai, aš žmogus partinis, Maskvų mokslus baigiau, atsisakyti negalėjau. O kartą įkiliuvus, nėra kelio atgal... Bet tu nebijok, — mušėsi Č. į krūtinę, — aš apie tave tik teigiamai atsiliepiu. Tave, tremtinę, vis tiek be “angelų sargo” nepalikty. Dar nežinau, kaip kitas mano vietoj elgtųsi.

Padėkojau geram žmogui už atvirumą. Liūdnai nusišypsodamas, jis pridūrė:

— Tik jeigu anie tave kalbinsi, jokių būdu nesutik! Šlykštus darbas. Ne moterims...

Keletą metų buvau šio žmogaus “globojama”. Daugiau nesistebėjau jo keistais apsilankymais ar susitikimais

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

ANTANINA GARMUTĖ,
Kaunas

stotyje, kur nors išvykstant, nei vyno pomėgiu. Jis dirbo sunkų “darbą”. Teisingumo vardan turiu pasakyti, jog esu šiai dvasiai dėkinga už kai kuriuos patarimus: kur pavojus gresia, ko pasisaugoti. Deja, netrukus, keistom aplinkybėm, jis numirė.

Kitos dvasios jau neatskleisdavo savo kortų. Jas išaiškinti būdavo galima tik po tam tikro laiko, susiklosčius aplinkybėm. Anksčiau ar vėliau jos išsoduodavo pačios. Yla iš maišo išlenda.

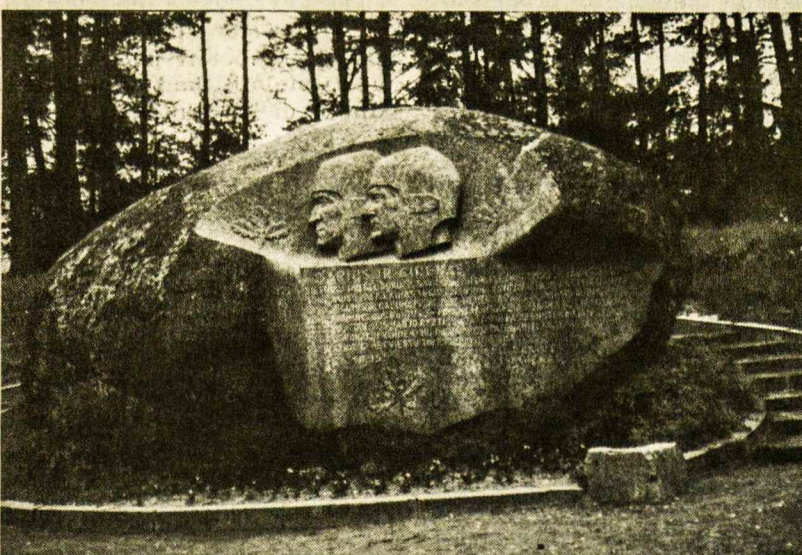
Štai bendradarbis, buvęs komjaunimo aktyvistas, dirbęs panašų darbą kaip aš, bet... visiškai juo nesidomintis. Pučia tiesioginius ir netiesioginius dūmus į akis ir suka ratus aplink, įkyriai klausinėjamas dievai žino ko. Algą kaip visi gauna. Skirtingai nuo visų, dalykinių ataskaitų rašyti neprivalo (tikriausiai rašo kitokias ataskaitas — į TEN).

Vienai dvasiai dingus iš akiračio, atsiranda kita. Apdairesnė. Korektiškesnė. Mandagesnė. Rūpimas klausimas būna įveltas tarp daugybės kitų ir išlenda tik retkarčiais. Kaip yla.

Tautos atgimimas sukėlė tikrą dvasių sujudimą. Patriotiškiausiai nusiteikusi dvasia nukrito prieš mane kaip pašauta varna iš dangaus. Turėjo nepaprasto žmogėno pavaldą. Paslaugumas — nors prie žaidzos dėk! Kaip ir visais “šventais”, pradžioje patikėjau. Su daugeliu žmonių esu važinėjęsi į partizanų paminėjimo vietas (perlaidojimus, paminklų atidengimo iškilmes ir t.t.). Keletą kartų savo automobilio vėžiojo ir anas nepaprastasis. Čia ne tik mano, bet ir kitų žmonių dėmesį atkreipė viena detalė. Kai fotografuodavau prie paminklo partizanų artimųsias — nedidelį būrelį žmonių, — jis prisilinkdavo iš šono ir nežymiai taisinédavo gėles. Visaloniai perspėjo:

Raudonojo malūno dvasios nuodija mūsų dienas. O galėtų jos būti pastatytos į savo vietas ir vėl atvirsti į žmones. Pasistenkime joms padėti. Reikalaukime įvardijimo — SĄRAŠO.

Tolesnis jų slapstymas naudingas tik tiems, kurie suinteresuoti Lietuvos nepriklausomybės praradimu. Šį kartą ilgiems šimtmečiams. To tenebus! Lietuva atgimė LAISVEI.

Didžiausias Lietuvoje akmuo Puntukas netoli Anykščių, tapęs DARIAUS ir GIRENO paminklu Nuotr. M. Borusienės

PRAKTIŠKIAUSIAS PINIGŲ PERVEDIMAS Į LIETUVĄ

Persiunčiant pinigines dovanas, palikimus, pensijas ir atliekant kitus finansinius reikalus su Lietuva, siūlome pasinaudoti mūsų patarnavimu, ilgamečiu patyrimu ir praktika.

Gavus užsakymą, išmokame jūsų nurodytam asmeniui arba organizacijai Lietuvoje skirtą sumą amerikiečių doleriais arba anglų svarais.

PERVEDIMO MOKESTIS 3%, plius pristatymo ir iškeitimo išlaidos \$30. Už didesnius pervedimus kaip \$10.000 pervedimo nuosimtis yra mažesnis.

Z. Juras, / Baltic Stores & Co.,

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, ENGLAND

Tel. 081 460 2592 FAX 081 318 7643

NERIS INC. BENDRA LIETUVOS-KANADOS ĮMONĖ

1993.01.06 BENDROS LIETUVOS-KANADOS ĮMONĖS “NERIS INC”
Vilnius VALDYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS Nr.

Dalyvavo: “NERIS INC” prezidentas – A. Dudaravičius
Valdybos nariai – A. Trakimavičius, S. Patkauskas, Z. Maksimovas, A. Stramkauskas, E. Kirvaitis

NUTARTA:

1. Pritarti 1992 m. “NERIS INC” veiklos rezultatams ir patvirtinti metinę ataskaitą.
2. Pritarti elektrinių buitinių įrankių gamos konstravimo, gamybos paruošimo ir įsisavinimo programai, finansuojant darbus iš “NERIES INC” lėšų.
3. Paveisti valdybos narius Z. Maksimovui ir E. Kirvaičiui paruošti iki 1993 m. sausio 20 d. detalų darbų grafiką, o S. Patkauskui — vasario mėnesį paruošti šiuo pagrindu biznio planą.
4. Atzymėti “NERIS INC” prezidento A. Dudaravičiaus sekmingus susitikimus su Lietuvos respublikos einančių prezidento pareigas p. A. Brazausku, pramonės ir prekybos ministru p. A. Sinevičium ir užsienio reikalų ministro pirmuoju pavaduotoju p. V. Katkum.
5. Š. m. birželio mėnesį, atvykus prezidentui p. A. Dudaravičiui į Lietuvą A. Trakimavičiui ir A. Stramkauskui paruošti “NERIS INC” įstatinio kapitalo (pastatais Kaune ir Vilniuje) padidinimo ir įforminimo dokumentus pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, o prezidentui p. A. Dudaravičiui spręsti užsienio kapitalo padidinimą.

“NERIES INC” prezidentas
Valdybos nariai:

A. Dudaravičius
A. Trakimavičius
S. Patkauskas
Z. Maksimovas
A. Stramkauskas
E. Kirvaitis

Algimantas Dudaravičius, 10726-107g Edmonton, Alberta, Canada T5H 2Z1 Tel. Fax (403) 426-7080
Adolfas Stramkauskas, Pylimo g. 54, 2600 Veritas, Lietuva, Tel. (7-0127) 621984 Fax (7-0127) 617832
Arnoldas Trakimavičius, Daugavos g. 17, 3031 Kaunas, Lietuva Tel. (7-0127) 750025 Fax (7-0127) 730383
Atsak. asak. Nr. 4467546 Lietuvos banko Vilniaus skyriuje. Kodas 260101541

LAISVOJE TĖVYNĖJE

“AKMENOS” MEDINUKAI

Kretingos “Akmenos” įmonės žaislai prasiskynė kelius Vokietijos ir Britanijos rinkon. Vokiečiai ir britai už savo valiutą noriai perka kretingiškių medinukus — iš medžio pagamintus lėktuvėlius, automobiliukus, traukinukus ir kaladėles. Sutartys užtikrina beveik visų šiemet pagamintų medinukų pardavimą britams ir vokiečiams.

LITO IR CENTO SANTRUMPA

Visi džiaugiamės naujaisiais atgimusioms Lietuvos litais ir centais. Valstybinė lietuvių kalbos komisija gegužės mėnesį įvykusiame posėdyje jau priėmė net ir normines rašybos santrumpas: litui — Lt, centui — ct. ELTOS pranešime primenama, kad prie santrumpų sakinio viduryje nereikia taško. Deja, iš tų priimtų santrumpų susidaro įspūdis, kad litas yra galin-gesnis net ir už dolerius. Mat lito santrumpa “Lt” siūloma rašyti didžiąja “L”, o dolerių santrumpas rašomas mažosiomis raidėmis. Priėmę tokią patriotinę lito santrumpą, gal ir patį litą bei jo visus brolius sakinio vidury rašysime “L” raidėmis?

KRETINGOS GIMTADIENIS

Kretingon suvažiavo daug iš šio žemaitijos miesto bei jo apylinkių kilusių Lietuvos gyventojų atšvęsti 740-jo Kretingos gimtadienio. Vilnietė dail. D. Ramonienė, remdamasi istorine medžiaga, sukūrė Lietuvos prezidento A. Brazausko akto patvirtintą Kretingos miesto herbą. Jį yra įjungta Švč. Mergelė Marija, rankose laikanti kūdikėlį Jėzų. Kretingos herbas su šio miesto vėliava buvo pašventintas Švč. Mergelės Marijos šventovėje atnašautose Mišiose. Birželio 26 d. Kretingos rajono tarybos pirm. B. Anušis senuosius šio miesto simbolius įteikė burmistruvi P. Gliubertui. Aikštelėje prie šventovės buvo atidengtas klaidėdžio skulptoriaus A. Boso sukurtas paminklas pranciškonui kun. Jurgui Pabrėžai (1771-1849). Kretingoje mirusiam botanikui, rinkiniam Lietuvos augalų ir sukuriamam lietuvišką botanikos terminiją. Paminklą pašventino Tėvas Silvestras, OFM, o jį atidengė ir kretingiškius pasveikino Lietuvos ministras pirm. A. Šleževičius. Skulptoriaus A. Boso sukurtą paminklą iš bronzos išliejo viena įmonė Taline. Kyla klausimas, kas jį dabar apsaugos nuo varinė gedą Lietuvai darančių vagių? Gal reikėjo palaukti, kol Lietuva tvirtiau atstos ant kojų ir turės policiją, įstengiančią susidoroti su spalvoto metalo vagimis bei kitais sovietinėje santvarkoje išaugusiais gangsteriais.

ZARASIŠKIŲ SĄSKRYDIS

Gegužės pabaigoje Zarasuose buvo surengta pirmoji dvi dienas trukusi iš šio krašto kilusių Lietuvos gyventojų šventė. Suvažiavusieji iš toliau turėjo progą aplankyti gimtąsias vietas, susitikti su jaunystės dienų bičiuliais, pagerbti už Lietuvos laisvę žuvusius kovoto-

jus. Jie ir visi zarasiškiai buvo prisiminti gražioje Zarasų šventovėje atnašautose Mišiose. Paminklo atidengimu buvo prisimintas ir pagerbtas Zarasams daug nusipelnęs gydytojas Dominiukas Bukantas (1873-1919), kuris taipgi buvo ir žymus visuomenininkas, Zarasų ligoninės vedėjas, nutautusius zarasiškių atletų vintojas, gimnazijos organizatorius. Daug metų nuo jo lietuviškos veiklos nusinėse gydytojo darbas Rusijos kariuomenėje. Jis buvo mobilizuotas du kartus ir buvo priverstas dalyvauti dviejuose karuose: Rusijos-Japonijos ir Pirmajame pasauliniame. 1917 m. dr. D. Bukantas dalyvavo ir 1917 m. Petrapilyje įvykusiame lietuvių seime. Į Zarasus grįžo 1918 m. ir, užsikrėtęs šiltine, mirė 1919 m. sausio 19 d. Skulptoriaus Leo Strigos sukurtas paminklas buvo pastatytas dr. D. Bukanto 120-tųjų gimimo metinių proga. Paminklo pastatymą finansėmis aukomis rėmė ne tik lietuviai, bet ir rusai, lenkai, žydai. Šventės dalyvių laukė Zarasų muziejuje atidaryta paroda, kurioje medžio drožiniais įsijungę skulptoriaus L. Striga, nėriniais — “Ežerėnų” klubo narė L. Sadauskienė, tapybos darbais — visa dail. Alfonso Šeduikio šeima, įskaitant ir tautodailininkę žmoną Genovaitę, “Plastos” bendrovės šilkografu dirbantį sūnų Sigitą, kitą sūnų dailininką Žilviną, priklausančių dizaino studijai “Laisvas stilius”.

PENKTOJI MISS LITHUANIA

Penktąją Miss Lithuania-93 gražuolė buvo išrinkta dvidešimty vienerių metų kaunietė Jūratė Mikutaitė, Medicinos akademijos gydytojos fakulteto IV kurso studentė, pramoginių šokių tarptautinės klasės šokėja. Ji auga provizorės ir ekonomisto šeimoje, turėdama septynerias metais vyresnę seserį. J. Mikutaitė yra tamsiaplaukė, mėlynakė lietuvaitė 176 centimetrų ūgio. Kiti fiziniai duomenys: krūtinės apimtis — 90 cm, liemens — 60 cm, klubų — 91 cm. Penktuosius Lietuvai atstovaujančios gražuolės rinkimus firma “Akademia femina” liepos pirmosiomis dienomis surengė 20 km nuo Vilniaus nutolusiame “Villon” viešbutyje. Konkurso vadovė buvo Jūratė Vilimienė, režisierius — Vytenis Pauliukaitis. J. Mikutaitės karūnavimo liudininkais ant “Villon” viešbučio stogo tebuvo įsileisti fotografai ir žurnalistai. Jos pagrindinis prizas — raudonas japoniškas automobilis “Nissan”. J. Mikutaitė tuo automobiliu galės važinėti, bet jo savininke taps tik po vienerių metų, atlikusi visus išpaigojimus konkursą suorganizavusiai firmai “Akademia femina”. Antroji vieta Miss Lithuania-93 rinkimuose teko kaunietei Loretai Brusokaitėi, trečioji — Jelenai Tichonovai. Papildomose trumpesniuose rinkimuose Palangoje Loretai Brusokaitė buvo išrinkta atstovauti Lietuvai tik Miss Universe-94 rinkimuose Los Angeles mieste. Pagrindinė tarptautinių išpaigojimų našta tenka Miss Lithuania-93 konkursą laimėjusiai Jūratei Mikutaitėi. V.Kst.

JULIUS ir ELZBIETA (Elizabeth) STRODOMSKIAI, 1993 m. liepos 10 d. Delhi, Ont., giminių ir draugų tarpe atšventė savo amžiaus sukaktį

Šiauliai ir... čigonų karalius

LEONAS BALTUŠIS

Jei kas paklaustų, kas man daugiausia patiko Šiauliuose, atsakčiau Šv. Petro ir Povilo šventovę.

Kodėl? Todėl, kad ten krikščionys, bet svarbiausia, kad šventovė stovi aukščiausioje Šiaulių miesto vietoje. Iš kurios pusės artėtum prie Šiaulių, visų pirma pastebėsi aukštą ir smailą senos šventovės bokštą. Pastatyta 1625 m., 1645 m. švedų apiplėšta, o 1879 m. žaibas nugriovė jos bokštą. Nukentėjo ji ir 1944 m. Bokštas ir vėl buvo nugriautas, o gaisras sunaikino ir daug didelės vertės rankraščių. Frontui artėjant, prof. St. Šalkauskio našlė paslėpė medinę spintą, kurioje profesorius nespasidintų veikalų rankraščių, kurie ir buvo liepsnos. 1951-53 šventovė, kaip vietinio renesanso paminklas, buvo atstatyta lygiai tokią, kokia buvo — su smailiu bokštu, 70 metrų aukštumo (pats bokštas 22 metrų aukščio). Stovi ji ir dabar rami ir išdidi. Įdomu, kad žmonės šventovę vis lygindavo su aukščiausiu Lietuvoje Lyduvėnų geležinkelio tiltu, o per jį man teko važiuoti kokių 3 kartus. Sakydavo, kad šventovė su savo nepaprastai aukštu bokštu vos vos beįtirtų po tuo tiltu.

1944 m. čia vyko didelės kaunietės. Šiauliai strateginiu atžvilgiu vokiečiams buvo svarbus punktas. Lygiai taip pat ir bolševikams. 1944 m. liepos 27 d. generolo lt. V. Obuchovo vadovaujami, tankistai užėmė Šiaulius, bet toliau nepasistūmė, nes vokiečių pasipriešinimas buvo kietas. Vokiečiai prieš bolševikus metė savo elitinę “Grossdeutschland” šarvuotą diviziją. Rugpjūčio 17-19 d.d. vokiečiai bandė atsiimti Šiaulius. Pralaužė pirmas linijas, susidūrė su gen. Vl. Karvelio ir

komisaro J. Macijausko vadovaujama “16-ta liet. divizija”. Jai buvo įsakyta būtina sulaukyti vokiečių. Tai jiems ir pavyko. Toje divizijoje tada, gyvenimo aplinkybių priverstas, kovojo ir mano jauniausias dėdė Romas Višinskas, 1940 m. baigęs Aukš. technikos mokyklą Kaune. Laiškas 1993 m. gegužės 3 d. rašė:

“Ačiū Tau už ‘Tėviškos žiburius’. Tai labai puikus laikraštis. Man buvo labai įdomu skaityti apie Vytautą. Tiesiog stebiuosi, kaip Tu, nebūdamas Lietuvoje, surinkai tiek daug įdomios medžiagos apie jo žuvimą. Stebiuosi ir Tavo lietuvių kalbos taisyklų. Tiek metų nebuvau Lietuvoje, o kalbą išlaikė švarią ir taisyklą.”

R. Višinskas sunkiai sužeistas puolant Klaipėdą, išgulejęs 2 mėnesius rusų karo ligoninėje, 1945 m. grįžo pusiau invalidas į Anykščius. Vėliau, po karo, nepabūgo ir Ant. Sniečkui pamokslą išdrožti.

Už Frenkelio fabriko anoje ežero pusėje, ten, kur kertasi kelias į Radviliškį ir į Aleksandriją, stovėjo sena žydo karčiama. Visų arkliavagių ir plėšikų užėiga, “Šimše” vadinama. Tuo vardu vadinosi ir visas kvartalas. Tame rajone gyveno čigonai, keletas rusų šeimų, bet daugumą sudarė lietuviai. Pati karčiama buvo čigonų lizdas, o aplinkui susispietusių trobelių žiemą būdavo pilnos čigonų. Jie iškeliaudavo tik pavasarį ir grįždavo vėlyvą rudę. Kalbėjo jie savo kalba “Romanų”, kuri nėra rašytinė. Jie faktiniai yra indoeuropiečiai, kurie paliko Indiją XI šimtmečiu. Tik gerai išsiūbėjus, galima pastebėti didelį panašumą į indiečius. Jei žydai išsilaikė savo religijos dėka, tai čigonai savo bastoniško gyvenimo būdo, savitos tautinės organizacijos ir labai griežtos

JŪRATĖ MIKUTAITĖ — penktoji Miss Lithuania-93. Nuotr. Jono Staselio

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu “Union Gas” atstovas)
Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St.,
Callowingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduočiau, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ukus, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patars.

Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

Delhi, Ontario

JULIUS IR ELIZABETH STRODOMSKIAI 1993 m. liepos 10 d. iškilmingai atšventė Juliaus 90 m. ir Elizabeth 80 m. amžiaus sukaktis. Gražiame “Golden Leaf” restorane sukvatūvininkai suruošė vaišes savo giminėms, draugams ir kaimynams. Vaišėse dalyvavo ir sukvatūvininkais sveikino — pusbrolis Ray Strodmskis iš Phoenix, Arizona, Elizabeth sūnus iš Otavos, kpt. Stasys Jakniūnas ir jo žmona Ermgard, seserys — Tesse ir Edward Lansak iš New Jersey ir Alase Zuko iš Montrealio. Klebonas kun. L. Kemėšis pasveikino Šv. Kazimiero parapijos vardu ir padėkojo už gausią paramą parapijai nuo pat jos įsikūrimo. Agota Ratavičienė pasveikino KLB Delhi-Tillsonburg apylinkės vardu, Mečys Norkus draugų vardu. Su kvatūvininkams sugiedota “Il-giausių metų”, Julius ir Kanada atvyko 1927 m., o Elizabeth gimusi Montrealyje, Que. Julius nuo 1934 m. Delhi apylinkėje pradėjo auginti tabaką pusininku ir greitai nusipirko savo ūkį. Jau daug metų gyvena Delhi miestelyje savo gražiame name. Šia proga Julius ir Elizabeth aukio “Tėviškos žiburiams” \$200, o vaišėse dalyvavę — \$220. Sveikiname juos ir linkime dar daug sveikų ir saulėtų dienų. A.R.

drausmės dėka. Pvz. čigonas negali apvogti kito čigono, nes tokiu atveju būtų labai sunkiai nubautas. Jis turi vogti tik iš “gojų”, kuriais vadinami visi ne čigonų kilmės žmonės.

“Šimše” garsi tuo, kad čia ilgą laiką buvo čigonų karaliaus rezidencija ir, be to, čia gyveno vyriausias teisėjas, čigonų vadinamas “Kris”. Čigonai savo karalių gerbė, mokojo jam duoklę ir klause. Nei nacių okupacija, naikiniui ne tik žydus, bet ir čigonus, nei bolševikinė sistema nepajėgė čigonų išnaikinti nei pakeisti.

Garsiausias “Šimšeje” gyvenęs čigonų karalius buvo Antanas Serafimavičius. Stiprus vyras, plėšikas bei katorgininkas. Žuvo jis prieš pat I D. karą, nuo kerštingos rankos peilio. Šiauliuose visi pažinojo karalių Antaną, motinos jo vardu gąsdindavo net ir savo neklaužadas vaikus.

Šiandien Lietuvoje yra apie 2.000 čigonų. Tiksliai statistika nežinoma, nes jie vis keliauja. Du taborai yra įsikūrę Priekulės apylinkės Naujininkų valdose. Jų vadas čia yra Stepas Visockis. Karalius, kurio pavardė man bent šiuo metu dar nėra žinoma, sako, gyvena Šeduvoje apie 12 km į rytus nuo Radviliškio, kur esu baigęs savo pirmuosius 4 skyrius. Vilniuje, kaip rašė pusbrolis, jų keli šimtai ir veikia kartu su armėnais: nugirdo, užmigo ir... iškrausto kišenes.

“Šimšės” jau nebėra. Šiandien tai tik prieškaralių Šiaulių istorijos dalis. Vokiečiai atsitrudami 1944 m. “Šimšę” sulgino su žeme.

PARŪPNAME salę Anapilyje. Patarnaujame Hamiltono ir apylinkių lietuviams, pagamindami maistą laidotuvėms, sutvarkome gerimų (baro) reikalus, parūpiname vyną ir leidimą. Skambinti Danutei, Bernardui Mačiams tel. 632-4558.

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančioms Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusu keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Paremkite “Tėviškos žiburius” auką, rėmėję ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi — “TŽ” leidėjai

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

PLB valdybos pirm. Bronius Nainys šią vasarą viešėjo Lietuvoje, lankėsi pas Lenkijos ir Ukrainos lietuvių. Planuota grįžimai į JAV suvėlino netikėtai susirgimas plaučių uždegimu. Gydėsi Santariškių ligoninėje pas prof. dr. Bronių Šatkauską.

Lietuvių tautinių šokių institutas tradicinius šokių kursų grupių vadovams, mokytojams ir šokėjams šiemet rengia “Dainavos” stovyklavietėje rugpjūčio 22-29 d.d. Kursų dalyviai turės progą išmokti tautinius šokus, kuriuos išsivijo grupės 1994 m. vasarą atliks Lietuvos dainų ir tautinių šokių šventėje. Kursuose bus ir specialii pamokų naujiems mokytojams, dirbantiems su vaikais. Kursų metu įvyks visuotinis Lietuvių tautinių šokių instituto narių suvažiavimas. Dalyviai nedelsdami turi registruotis pas Dalią Dzikiene, 43 Mildred Rd., West Hartford, CT 06107, U.S.A. Tel. (203) 521-6028.

Su Lietuvių fondo Čikagoje 1993 m. pelno paskirstymu birželio 17 d. “Seklyčioje” surengtos spaudos konferencijos dalyviai supažindino LF pelno skirstymo komisijos pirm. Mariją Remienę. Paskirstyta buvo didoka

\$283.075 suma. Jos 46,27% teko švietimo reikalams JAV, P. Amerikoje, Gudijoje, Moldovoje, Lenkijoje, Sibire, Ukrainoje ir Rusijai priklausiančioje Rytprūsių dalyje, 35,26% — visuomeniniams reikalams, 18,48% — menai bei mokslui JAV ir Lietuvoje. Į visuomeninius reikalus buvo įtraukta \$6.000 lietuvių radio laidoms JAV, \$21.000 — JAV lietuvių spaudoai. Finansinę paramą gavo: “Draugas” — \$7.000, “Darbininkas”, “Dirva” ir “Pasaulio lietuvis” — po \$2.000, “Laiškai lietuviams”, “Akiračiai”, “Laisvoji Lietuva”, “Lietuvių balsas”, “Metmenys” ir “Pensininkas” — po \$1.000, “Ateitis”, “Skautų aidas”, “Vilties balsas” ir “Vytis” — po \$500.

A. a. Uršulė Paladžiuvienė, šimto vienerių metų sulaukusi seniausia Bostono lietuvė, vasario 22 d. mirė Šv. Juozapo senelių prieglaudoj “Broctone”. Į JAV iš Lietuvos ji atvyko septyniolikos metų amžiaus. Pradžioje dirbo tabako ūkyje, kol persikėlė Bostonan ir gavo audėjos darbą. 1929 m. ji ištekojo už Roką Paladžiaus. Jiedu išaugino dukras Lilijaną ir Violetą. Velionė priklausė daugeliui senųjų lietuvių organizacijų ir netgi “Gabijs” chorui, kuriam kadaise vadovavo iš Lietuvos atvykęs kompozitorius Mikas Petrauskas.

Australija

Tragiškus 1941 m. birželio trėmimus į Sibirą, Lietuvoje padavintus Gedulo ir vilties diena, Adelaidės baltiečiai prisiminti bendru minėjimu. Jis betgi buvo pradėtas atskiromis pamaldomis savo šventovėse. Lie-

tuviams Mišias Šv. Kazimiero koplyčioje atnašavo ir pamokslą sakė klebonas kun. Juozas Petraitis, MIC, giedant parapijos chorui. P. Australijos baltiečių tarybos pastangų dėka pernai Migracijos muziejaus sienoje buvo įmūryta metalinė lenta, primenant 1941 m. birželio masinius baltiečių trėmimus į Sibirą. Prie jos dabar gėlių vainiką padėjo Baltiečių tarybos atstovai, kalbėjo latvis pirm. B. Kruminis. Bendroms ekumeninėms pamaldoms baltiečiai susirinko Adelaidės katalikų katedroje. Dalyvių eilėse buvo ir lietuvių bičiulių arkiv. Faulkner. Maldas skaitė baltiečių katalikų ir evangelikų kunigai. Lietuviams atstovavo jų parapijos klebonas kun. J. Petraitis, MIC. “Requiem” giedojo jungtinis lietuvių ir latvių choras. N. Masulytės-Stapleton vadovaujamas lietuvių choras savo programos daliai buvo pasirinkęs J. Strolis ir Č. Sasnausko kūrinis. Estai choro neturėjo. Jiems atstovavo tik fleita grojės instrumentalistas. Kalbėjo P. Australijos baltiečių tarybos pirm. B. Kruminis. Ekumeninės pamaldos baigtos sugiedotais Lietuvos, Latvijos ir Estijos himnais.

Britanija

Baltiečių Gedulo ir vilties diena Londone buvo skirtos ekumeninės pamaldos Southwarko anglikonų katedroje birželio 19 d. Giedojo jungtinis latvių ir estų choras, su dirigentu V. O'Brien atlikęs Č. Sasnausko Maironio “Kur bėga Šešupė” tekstu sukurta giesmės variantą “Apsaugok, Aukščiausias”. Ekumeninės maldas skaitė baltiečiai dvasiškiai. Lietuvišką maldų skaitymo dalį atliko Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. dr. Jonas Sakevičius, MIC.

Derby miesto muziejuje gegužės 22 — liepos 11 d.d. Rutos Popkienės ir Gilmos Zinkienės pastangų dėka buvo surengta lietuvių audinių, tautinių juostų, gintaro dirbinių ir suvenyrų paroda. Ypatingo lankytųjų dėmesio susilaukė tautiniai drabužiai apmėtos lėlės, gautos iš Lietuvos. Dalis audinių taip pat buvo gauta iš Lietuvos tautodailės audyklos. Paroda betgi turėjo lietuvišką vėpimo ratelį, stalo stakles ir rėmelius juostoms austi. Parodos lankytojai buvo supažindinti su šiais tautodailės įrankiais. Jų laukė tautinė juostoje išaustas žodis “Sveikiname!”

Savo narių visuotiniame susirinkime 1992 m. veiklą aptarė DBLS Skotijos skyrius. Finansinį pranešimą padarė valdybos ižd. M. Pakrosienė, o jį patvirtino revizijos komisija. Buvo nutarta šiemet suorganizuoti didelę drabužių rinkliavą vaikams Lietuvoje. Susirinkimo dalyviai sekančiais kadencijai patvirtino ligšiolinę valdybą, kurią sudaro: pirm. J. Blūdžius, sekr. K. Blūdžiuvienė, nariai J. Pautienius ir A. Pautienius.

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALICIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte. Greitas — sąžiningas — pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ pirmoji lietuvių agentūra Kanadoje KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.

Žemos kainos, garantuotas pristatymas.

\$1.20 kg laivu arba **\$7.00** už kubinę pėdą.
\$4.00 kg oro linija.

Siuntinių pristatymas laivu ar lėktuvu į vieną adresą iki 50 kg tik **\$14.00**
Pervedam JAV ir Kanados dolerius ... **4% plus** pristatymas
Siunčiant virš \$2,000.00 tik **3% plus** pristatymas

- * Skambinkite dėl mūsų kubinių pėdų dėžių
- * 1 kub. pėdos dėžė 50 centų, 2,4 kub. pėdos — \$1.00
- * Galime siuntinius paimti iš jūsų namų
- * Pristačius siuntinius į Lietuvą, pranešim telefonu
- * Iš toliau siųsti per U.P.S.
- * Telefakso patarnavimas
- * Atveždami siuntinius galite atnešti išsivijo spausdintas lietuviškas knygas

Kiekvienas siuntinys yra apdraustas \$100.

Galima apdrausti papildomai.

Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnių informacijų skambinkite: Hamiltono rajone Bernardas ar Danutė Mačiai (416) 632-4558
Mississaugaos ir Toronto Algis ir Milda Trumpickai ... (416) 822-1827
Delhi, Londono Andrius ir Gertrūda Usvaitai (519) 773-8007
Fort Erie Danguolė ir Don French (416) 871-1799
Genė ir Vytas Kairiai, 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ont. L8E 5A6

Tel. (416) 643-3334

FAX (416) 643-8980

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelį gintaro išdirbinių pasirinkimas.

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Turi naują patarnavimą pristatyti jūsų giminių siuntinius, sudarytus Lietuvoje. Mes užsakymus priimsime ir kiekvieną antradienį siųsime faksu į Lietuvą. Jūsų giminių maistas bus pristatytas nuo 5 iki 10 dienų. Pagal galimybes bus parinktos kuo geresnės kokybės prekės.

ŠVENTINIS SIUNTINYS

Medus	1 kg	Apelsinai	2 kg
Dešra rūkyta	3 kg	Citrinos šviežios	500 gr
Kumpis rūkytas	3 kg	Kava pupelių	500 gr
Sūris oland.	1 kg	Kava tirpstanti	200 gr
Sviestas	1 kg	Mielės	100 gr
Miltai	2 kg	Majonezas	400 gr
Cukrus	3 kg	Prieskoniai	200 gr
Ryžiai	2 kg	Šokoladas	500 gr
Sausainiai	2 kg	Kiaušiniai	20 vnt.
Kakava	1 kg	Aliejus saulėgrąžų	4 ltr.
Šokol. saldainiai	1 kg		
Razinos	1 kg		

Kaina (30.4 kg) \$118.00

Priedai pridėdami tikiai prie pagrindinių siuntinių.

PRIEDAS 'L': Miltai 10 kg; cukrus 5 kg; kruopos 5 kg; mėnai 2 kg;
ryžiai 2 kg; aliejus saulėgr. 2 lt **27 kg \$20.00**
PRIEDAS 'M': Dešra rūk. 3 kg; kumpis 3 kg; mėsa dėž. 1 kg; **7 kg \$27.00**
PRIEDAS 'N': Aliejus saulėgr. 10 lt.; sviestas 1 kg **\$20.00**

ŽŪRĖTI PAGRINDINI SKELBIMĄ 4 psl.

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresų istorija

LINA MOCKUTĖ

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresai jau vyksta daugiau kaip 25-rius metus. Nuo jų pradžios 1966 m. PLJ kongresai skatina lietuvišką jaunimą vienyti, veikti kartu išlaikant lietuviybę ir tampant sąmoningais lietuviais.

Pirmasis PLJ kongresas įvyko 1966 m. JAV-bėse. Mintis rengti jaunimo kongresą iškilo, kai Algis Zaprackas, Lietuvių studentų sąjungos pirmininkas, sumanė suorganizuoti kongresą Kanados ir Amerikos jaunimui. Juozas Bachūnas, tuometinis Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas, pasiūlė rengti kongresą viso pasaulio lietuvių jaunimui.

I-jo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso tikslas buvo sustiprinti bendradarbiavimą tarp išeivijos lietuvių ideologinių organizacijų ir taip pat supažindinti pasaulio lietuvių jaunimą su Kanados ir Amerikos lietuvių jaunimo veikla. Šį kongresą organizuoti buvo sunku, nes nebuvo žinoma, kaip lietuvių jaunimas veikia kituose kontinentuose. Todėl kongresas buvo informacijos pagrindas, kad jaunimas turėtų progos įvertinti išeivijos lietuvių vadovų pajėgumą kultūros, visuomenės ir politikos srityse.

Iš viso šiame kongrese dalyvavo daugiau, kaip 2,400 jaunimo iš 17 kraštų. Nemažai buvusių šio kongreso atstovų bei dalyvių dar ir šiandien aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje. Pagrindinis lėšų šaltinis pirmame PLJ kongresui buvo "Vyčio" lipinukai, dar ir šiandien klijuojami ant automobilų.

Antrasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas įvyko 1972 m. Kanadoje ir Amerikoje. Jam pirmininkavo Romas Sakadolskis. Kongreso atstovai ir dalyviai atvyko iš 11 kraštų. II-sis kongresas buvo ypatingas tuo, kad jame dalyvavo tarpinė karta jaunimo, gimusi nebe Lietuvoje, bet išeivijoje.

II-ojo PLJ kongreso tikslas buvo suburti lietuvišką jaunimą tarp kongresų, ypač jaunimą, gyvenantį ne Šiaurės Amerikoje, paskatinti lietuvišką veiklą lietuvių gyvenamuose kraštuose, tęsti PLJ kongresų tradiciją, pasisakyti Lietuvos reikalais ir aptarti išeivijos lietuvių veiklos bendrą kryptį. Šio kongreso dėka Pietų Amerikos lietuvių veikla pagyvėjo ir buvo įsteigta Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga.

II-ojo PLJ kongreso atstovai buvo labai gerai pasiruošę. Per šį kongresą buvo siekta įtikinti jaunimą, kad visų nuomonės yra lygiai svarbios, ne tik Kanados ar Amerikos lietuvių jaunimo nuomonės. Tokiu būdu per kongresą buvo norima duoti visam lietuviškam jaunimui progą pasireikšti ir pasidalyti mintimis, kaip pagyventi viso pasaulio lietuvių jaunimo veiklą.

Trečiajam PLJ kongresui, įvykusiam Pietų Amerikoje, pirmininkavo Antanas Saulaitis, SJ. Buvo atstovauta 10-čiai kraštų, o dalyvavo iš viso maždaug 2000 jaunimo. Šio kongreso tikslas ir didžiausias pasiekimas buvo pagyventi Pietų Amerikos lietuvių veiklą.

Kongresą organizuojant buvo nemažai kliūčių: Pietų Amerikos lietuvių patyrimo stoka organizuojant didesnio masto renginius ir dideli atstumai

tarp Pietų Amerikos lietuvių kolonijų. Taip pat sudarė sunkumų Pietų Amerikos kraštuose esanti karinė diktatūra. Reikėjo kiekvieno krašto vyriausybės atskirai prašyti leidimo rengti III-jį PLJ kongresą. Dieną prieš kongresui prasidedant, Argentinoje įvyko revoliucija, todėl visi lėktuvai į Argentiną buvo vienai dienai sulaikyti. Nors III-sis PLJ kongresas vyko Pietų Amerikoje, daug Pietų Amerikos lietuvių jaunimo negalėjo jame dalyvauti dėl lėšų stokos.

III-sis PLJ kongresas įrodė, kad yra galima rengti kongresus kituose kontinentuose, nepaisant ilgų kelionių ir kitų finansinių sunkumų. Kongresų renginiai už Šiaurės Amerikos ribų taip pat labiau primena lietuvių jaunimui, kad visi lietuviai pasaulyje, kur jie begyventų sudaro vieną didelę bendruomenę.

Ketvirtasis PLJ kongresas, kuriame pirmininkavo Andrius Šmitas, įvyko 1979 m. Anglijoje ir Vokietijoje. Į jį suvažiavo atstovai iš 11 kraštų, o iš viso buvo apie 450 dalyvių. Šio kongreso tikslas – pritraukti kuo daugiau jaunimo iš viso pasaulio, išjudinti Europos lietuvių ir suformuluoti tikslus, kuriuos jaunimas galėtų įgyvendinti savo gyvenamuose kraštuose kongresui pasibaigus. IV-ojo PLJ kongreso didžiausias pasiekimas buvo lietuvių jaunimo iš viso pasaulio suartinimas, išjudinimas, proga sužinoti apie kitų kraštų veiklą ir progą pagalvoti apie viso pasaulio lietuvių jaunimo bendrą veiklą. Tokiu būdu jaunimas visam gyvenimui įsąmonino lietuvių išeivijos problemas.

Penktam PLJ kongresui, įvykusiam 1983 m. JAV-bėse ir Kanadoje, pirmininkavo Violeta Abariūtė. Dalyvavo apie 500 jaunimo ir buvo atstovauta 11-kai kraštų. Šiame kongrese taip pat dalyvavo 10 asmenų iš Lietuvos, kurie rinko žinias apie išeivijos lietuvių jaunimo veiklą, kad jas galėtų platinti Lietuvoje. Tačiau mažai kas žinojo apie jų buvimą, nes tuo metu dėl politinių priežasčių jie bijojo savo vardus pasakyti ir fotografuoti.

V-sis PLJ kongresas leido lietuvių jaunimui iš viso pasaulio susipažinti. Jis taip pat priartino jaunimą prie vyresnės kartos organizacijų, kurios jam suteikė daugiau laisvės ir atsakomybių.

V-sis PLJ kongresas buvo tuo pačiu metu, kai vyko Pasaulio lietuvių dienos, nes Pasaulio lietuvių bendruomenė suteikė PLJ kongresui daugiausia lėšų. Kadangi nebuvo įmanoma dalyvauti visuose renginiuose, jaunimas turėjo nuolat rinktis: dalyvauti kongrese ar Lietuvių dienų renginiuose.

VI-sis PLJ kongresas įvyko 1987 m. Australijoje. Jo pirmininkas buvo Henrikas Antanaitis. Į VI-jį PLJ kongresą atvyko atstovai iš 11 kraštų.

Šio kongreso tikslas buvo sužadinti jo dalyviuose pareigos jausmą aktyviau įsijungti

į išeivijos lietuvių veiklą. Didžiausias kongreso pasiekimas – jaunimo susibūrimas Australijoje, nepaisant tolimų kelionių. Buvo labai perpildyta programa, todėl jaunimui nebuvo daug progos neformaliems pokalbiams savo tarpe bei aplankyti kraštą.

Šiame kongrese buvo stiprus pojūtis, kad su artėjančiu Lietuvos nepriklausomybės atstatymu jaunimo santykiai su Lietuva įgauna daug didesnę reikšmę negu anksčiau. Buvo net spėliojama, kad sekantis VII-sis PLJ kongresas įvyks Lietuvoje.

Tačiau VII-sis PLJ kongresas 1991-1992 m. įvyko Pietų Amerikoje. Jam pirmininkavo Ariana Rastauskaitė. Nors Lietuva jau buvo atstačiusi savo nepriklausomybę, jos politinė ir ekonominė padėtis buvo labai neaiški ir nestabili. Dėl šios priežasties ir taip pat dėl ekonominių ir politinių nesusitarimų Pietų Amerikoje, vienu tarpu kilo abejonės, ar VII-sis PLJ kongresas iš viso įvyks.

VII-sis PLJ kongresas pasižymėjo tuo, kad jame buvo nagrinėjama, kaip būtų galima išeivijos lietuvių jaunimo veiklą pritaikyti Lietuvos atgimimui. Šiam tikslui, be atstovų iš 10 Vakarų pasaulio kraštų, 1 atstovė iš Lenkijos, ir vienos iš Gudijos, buvo specialiai pakviesti 11 svečių iš Lietuvos. Jie visi pavėlavo į kongresą, nes "Aeroflot" oro linijai pritrūko benzino. Jų dalyvavimo tikslas buvo supažindinti pasaulio lietuvių jaunimą su atgimstančios Lietuvos problemomis, kad jis galėtų nustatyti konkrečius planus, kaip padėti Lietuvai. Šis kongresas taip pat labai pagyvino lietuvišką veiklą Pietų Amerikoje.

Nors buvo siekiama pasaulio lietuvių jaunimo veiklos kryptį kuo galima daugiau pasukti Lietuvos pusėn, buvo vis dėlto nuspręsta, kad Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos aukščiausias tikslas yra rūpintis lietuvių išeivijos pasaulio lietuvių kolonijose. Taip pat buvo nutarta vadinti Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungą užsienyje, kad jai galėtų priklausti Lenkijos (Suvalkų trikampio) ir Gudijos lietuvių jaunimo sąjungos, kurios nėra išeivijos dalis.

Su besikeičiančia Lietuvos padėtimi keičiasi ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga. Sekantis VIII-sis PLJ kongresas įvyks 1994 m. Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir D. Britanijoje. Jam besiruošiant, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga siekia ne tik tęsti kongresų tradiciją ir vis atgaivinti savo veiklą, ypač D. Britanijos lietuvių, bet kartu artimiausiu metu susipažinti su savo lietuvių šaknimis ir įtraukti išsilaisvinusios Rytų Europos (įskaitant Sibiro) lietuvių jaunimą į savo gretas. Susipažindami sekančiame PLJ kongrese su savo broliais ir seserimis už buvusios Geležinės uždangos, mes praplėsimė savo akiračius ir geriau suprasmės, ką reiškia būti lietuviams.

VII-jo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso dalis atstovų Sao Paulo mieste Brazilijoje. Iš kairės: A. GAIDIMAUŠKAITĖ, L. MOCKUTĖ, R. GAIDIMAUŠKAITĖ, S. RUPLĖNAITE, M. PARSELIS

Pastabos ir nuomonės

Organizuotina ideologinė pagalba

VILIUS BRAŽENAS

Maloniai nustebino išeivijos jaunesniosios ir jaunosios kartos entuziazmas, išradinėjimas ir patvara organizuojant visokeriopą techninę bei medžiaginę pagalbą nepriklausomybę atgavusiai Lietuvai. Ypač akin krinta mokytojų ir medikų veržlumas. Ir kultūrininkai neatsiliko organizuodami knygų siuntų vajų. Gražiai pasireiškė labdaros organizatoriai ir jų rėmėjai. Reikia pagirti ir verslininkų judrumą, nors kai kuriuos jų į tai galėjo paskatinti natūralus pelno principas.

Vienok ligi šiol neteko pastebėti organizuoto bandymo padėti tautai persiorientuoti ideologiškai. Kiek žinoma, tai buvo daroma partizanais. Vis dėlto ši reikala reikėtų laikyti tiek opiu ir rimtu, kad būtų privalu ieškoti apgalvotai ir organizuoto būdo ką nors daryti.

Pastaruoju metu, klausant kai kurių išeivijos profesionalų pranešimų apie jų pastangas padėti Lietuvai bei skaitant apie tai spaudoje, kyla klausimas: gal mes per techninę bei profesinę pagalbą, nežiūrint kur ji nukrypta, įtvirtiname Lietuvoje senąją nomenklatūrą? Ar tik tuo neprailginame marksistinio mentaliteto politikoje ir ekonomijoje? Kaip ten bebūtų, turbūt vistiek padedama pažengti ir tobulėti savose srityse tai daugumai, kuri vakar sėdėjo ir šiandien daugelyje atvejų tebesėdi lietuviškos biurokratijos kėdėse. Tenka abejojti, ar išeivijos technologinė bei profesinė, o gal kariniai ir finansiniai, pagalba lygiomis pašinaudoja tėvynę grįžę Sibiro tremtiniai ar jų vaikai.

Vienas senesniais iš Lietuvos grįžęs gydytojas, šalia profesinio pranešimo apie būklę tenai, buvo išprovokuotas atidengti daug pasakanti faktą, liečiantį Romo Kalantos susidėginimą. Anuomet "ekspertų komisija" priėjo išvados, kad Kalanta buvęs protiniškai nesveikas. Tokią išvadą aukštesnėje instancijoje tada patvirtino tūlas aukšto rango tary-

binis biurokratas. Pasirodo, šiandien jis esąs Lietuvos sveikatos apsaugos ministru. Ir nieko nuostabaus, žinoma, kad jo sūnus jau kuris laikas atlieka stažą ir tobulinasi... Amerikoje. Kiek daug buvusių partizanų bei jų šeimų naudojasi mūsų pagalba taip plačiai, kaip buvusių aparachikų klasė?

Atrodo, reikėtų ieškoti kelių iš mūsų medžiagine bei moksline pagalba pasiekti ir užmirštąją, anksčiau atstumtąją, pamintąją tautos dalį. Taip pat svarbu aprūpinti ją ir teisingų pasiūlymų ginklais, kas padėtų praplėsti geopolitinę akiratį ir lygiomis kovoti dėl pozicijų politinėje bei ekonominėje srityje. Taigi aplamai išeivija turėtų sustiprinti ideologinę pagalbą tautai. Klausantis vienos APPLE darbuotojos paskaitos, teko pajusti, kad tenyškiai švietimo biurokratai bando statyti ideologinę užtvartą tarp Lietuvos mokytojų ir išeivijų instruktorių. Galima spėti, kad bandoma išvengti tikros laisvės ir demokratijos Vakarų prasmės. Vien jau tai turėtų skatinti būtinumą lygiagrečiai su profesine bei medžiagine pagalba teikti ir dvasinę-ideologinę pagalbą.

Nėra abejonės, jog jie ten visose valstybės bei visuomenės srityse ir dešinėje, ir kairėje yra persotinti socialine teorijomis ir idėjomis. Kad tauta kuo greičiau išbristų iš centro kontrolės bei socialistinio planavimo liūno, būtina atidaryti jai langus į antisocialistinį "laisvos ekonomijos" ir krikščioniška morale paremtą kapitalizmo idėjų lauką.

Užuominomis tekalbant, svarstybų pradžiai tektų siūlyti norą patikimų ir istorijos egzaminu patvirtintų šaltinių. Gal kuo trumpiausiais ir įtikinamaisiais socializmo nemoralumą ir žalą kraštui nusako 1850 m. paskelbtame leidinyje prancūzų ekonomistas ir valstybininkas Frederic Bastiat. Jo rašynas Amerikoje gaunamas anglų kalba parašytoje knygutėje "The Law", kurią platina "The Foundation for Economic Education, Inc." ir

Du skirtingi pareiškimai

K. BARONAS, Vokietija

Laukiu Lenkijos lietuvių dvisavaitinio "Aušros" žurnalo, nes jame matyti, kaip ir Vilniaus krašte lenkų okupacijos metais, Golgotos kelias, kova už tapatybę, kova už lietuvišką žodį įstaigoje, šventovėje, nežiūrint, kad lietuviai kai kuriuose valstiečiuose sudaro gyventojų daugumą.

Iš gegužės mėn. leidinio (jį gavau liepos mėn. pradžioje!) norėčiau paliešti mokyklų padėtį, kartu primindamas, kad švietimo srityje Lietuvos lenkai gyvena aukso dienas, labai dažnai uždarant lietuvišką mokyklą ir perduodant ją jiems.

"Aušra" 16-31 nr. laidoje rašo, kad balandžio 26-28 d.d. Suvalkų švietimo kuratoriaus pakviesti, Suvalkų vaivadijoje lankėsi Lietuvos kultūros ir švietimo ministerijos atstovai. Jiems vadovavo viceministrė Marija Barkauskaitė. Svečiai aplankė lietuvišką mokyklą Punske, Vidugiriuose, Krasnave. Ministeris pasidalino savo rūpesčiais, palygindama lenkišką mokyklą Lietuvoje ir lietuvišką Lenkijoje.

Kokie skirtumai: 1. Lietuvos lenkiškoje mokykloje lietuvių

kai kurios kitos konservatyvios organizacijos. Krikščioniškos moralės klausimu ekonomijos bei valdymosi idėjas tinkama kryptimi pakreiptų Šv. Tėvo Jono Pauliaus II-jo 1991 m. paskelbta enciklika "Centesimus annus". Su tais dviem veikalais vertėtų archyvu susipažinti ir mūsų išeivijos mąstytojams, politikams, ekonomistams ir žurnalistams, prieš bandant nušviesti ekonominę bei politinę kelią iš vienašališko švietimo tamsos kylančiai mūsų tautai.

Ir pavieniai išeiviai, kurie turi ryšių su Lietuva tiesioginiai ar paštu, gali veikti ideologines, pagalbos kryptimi, net nelaukdam "potvarkių" iš "viršaus". Pvz. kiekvienas rašas laišką artimiesiems Lietuvoje, pridėjęs 45 centų pašto ženklą Amerikoje (nežinau, kiek tai kainuotų Kanados paštu) gali į voką įdėti ir atitinkamo straipsnio iškarpa ar nuotrauką iš lietuvių ar sveikatos spaudos. Siuntinyje su gėrybėmis visada atsirastų vietos knygutei, laikraščiai ar straipsniais, kurie atremtų nuo seno tiesa laikomus ideologinius melus. Jeigu tenai praverčia svetimos kalbos mokslinės knygos ir mado žurnalai, gali praversti net svetimos kalbos Vakarų dešiniųjų — konservatorių ideologiniai žurnalai ir knygos. Nepamirština, kad tenai jie tikrai nestokoja nei socialinės, nei antikapitalistinės literatūros. Patirtis moko, jog dvasinė būklė lemia ir tautos ekonomiką. Anot Šv. Tėvo Jono Pauliaus II-jo, ateizmas buvęs pagrindinė socializmo žlugimo priežastimi.

kalbos pamokos įvedamos nuo III kl., tuo tarpu Lenkijos lietuviškoje mokykloje lenkų kalbos pamokos yra jau nuo II-os kl. ir privalomos 6-mečiams darželiuose. 2. Lietuvos lenkiškoje mokykloje visi dalykai dėstomi lenkiškai, visiems dalykams mokiniai turi lenkiškus vadovėlius. Lenkijos lietuviškoje mokykloje ne visi dalykai dėstomi lietuviškai, moksleiviai daugiausia mokosi iš lenkiškų vadovėlių. 3. Lietuvos mokykloms lenkiškus vadovėlius rengti padeda autoriai iš Lenkijos. 4. Lietuvos lenkiškoje mokykloje yra žymiai daugiau lenkų kalbos pamokų negu lietuvių. 5. Lietuvos švietimo ministerijoje dirba už lenkišką mokyklą atsakingi darbuotojai.

Apie išpūdžius Suvalkų krašte, vertinimą kam geriau — lietuviams Lenkijoje ar lenkams Lietuvoje viceministrė Marija Barkauskaitė taip atsakė: "Sunkus klausimas, nes esu pirmą kartą lietuviškoje salose (mano pabrakuta, K.B.) už Lietuvos ribų ir žinoma, ką aš visų pirma darysiu? Aš darysiu viską, kad būtų padaryta tai, ko prašo lietuviškos salos (ir vėl tik salos!). Iš savo pusės mes visur padėsime: vadovėliai ir metodinė literatūra, mokytojai — grožinė literatūra ir t.t. O širdį skauda tai dėl daug ko: kad iš tiesų esu giliai įsitikinusi, jog ten mes lenkų mažumai skiriame daugiau dėmesio, negu mūsų lietuviškoms salelėms čia."

Labai teisingai "Aušros" redakcija komentuoja viceministrės pasisakymus, primindama, kad Suvalkų trikampio lietuviai gyvena etninėje nedalomos Lietuvos žemėje ir Suvalkų trikampio lietuvių neskiria nuo Lietuvos jokie vadovėliai, o tik dirbtinė siena, kurios abiejose pusėse ta pati lietuviška žemė ir apibrėžimas "sala" nelabai tinka.

Kita medalio pusė: 1993 m. gegužės 5 d. "Kurier Poranny" laikraštis rašo: "Nesu nusi-vylusi — pasakė Marija Barkauskaitė, kultūros ir švietimo viceministrė, aplankiusi mokyklą, kur mokoma lietuvių kalbos. Džiaugiuosi, kad švietimas iš viso yra. O niekad nėra taip gerai, kad negalėtų būti dar geriau. Nors po tokio trumpo vizito sunku man padaryti išvadą, tačiau galiu patvirtinti, kad nesusidūriau su jokiais konfliktais dėl lietuvių kalbos mokymo lenkiškoje mokykloje" (...).

Gaila, panele viceministrė, kad Jūs nematėte tikros padėties (o gal nenorėjote matyti?), nes dabar lenkai turi labai stiprų "kozirį" savo rankose, galėdami tuos žodžius visuomet vartoti spaudoje, pasikalbėjimuose ar net tarptautinėje plotmėje.

Šiais metais Punsko Kovo 11-sios lietuvių gimnazija išleido net 32 abiturientus.

Metinė "TĖVIŠKES ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu — 110 dolerių vienuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Nordland Express

1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8. Tel. (416) 535-5000
Skyrius 164 Willowdale Ave., North York, Ontario

Nordland dėžės galite nusipirkti:

1. Anapilio knygyne, Mississaugoje tel. (416) 242-3648
2. Estų namuose, Rytų Toronte, tel. (416) 461-1344
3. Hamilton, tel. (416) 523-5639
4. Kitchener-Cambridge, tel. (519) 650-1054
5. Collingwood-Wasaga, tel. (705) 445-4248
6. Sault Ste. Marie, tel. (705) 949-1198
7. Sudbury, tel. (705) 522-3179
8. North York, tel. 222-4021
9. Ottawa, tel. (613) 236-1263

Nordland dėžės:

1 ir 1½ kub. pėdos dėžės	\$ 1.00
3 kub. pėdų dėžės	\$ 2.00
4,5 kub. pėdų dėžės	\$ 3.00

Persiuntimas:

1 kub. pėdos dėžė (12"x12"x12")	\$ 7.50
1½ kub. pėdos dėžė (12"x12"x18")	\$ 11.25
3 kub. pėdų dėžė (12"x18"x24")	\$ 22.50
4,5 kub. pėdų dėžė (18"x18"x24")	\$ 33.75
- Siuntiniai, kurie yra perkrauti ar įpakuoti ne **Nordland** dėžėse, siunčiami pagal svorį (kg)

\$ 1.50

Pristatymas į namus:

Pristatymas bet kokio skaičiaus siuntinių tuo pačiu adresu (bendras svoris ne daugiau 50 kg)

\$ 15.00

JAV ir Kan. dolerių pervedimas ir pristatymas:

Bet koks kiekis JAV ir Kanados dolerių

4% + \$15.00

Drauda: Kiekvienas siuntinys yra automatiškai apdraustas \$100.00.

100.00 galima apdrausti papildomai

5%

Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 8 v.r. — 8 v.v.

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekių ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus — greitai ir saugiai — tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis — tik 4% plus \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4%		
Pristatymas	12.00.	15.00.
Viso		
Siuntėjas:	Gavėjas:	
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą **Nordland Express** vardu ir siųskite:
Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.
Daugiaus informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

*"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"*

**The
Loughheed & Barnard**
šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury Ontario

Lietuvoje yra teigiamų reiškinių

Prof. V. VARDYS ir seimo atstovas S. ŠALTENIS Čikagoje

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Jaunimo centre 1993 m. birželio 25 d. įvyko JAV LB krašto valdybos ruošta vakaronė su prof. V. Vardžiu ir seimo atstovu S. Šalteniu. Abu svečiai atvyko į Čikagą po politinės-visuomeninės konferencijos, įvykusios Southfielde prie Detroito.

Vakaronę atidarė JAV LB krašto valdybos vykdomoji viceprim. adv. Regina Narušienė ir pakvietė kalbėti Oklahomos universiteto prof. Vytautą Vardį. Jis pasakojo apie vykstančius pasikeitimus aukštosiose mokyklose ir apie politinę kultūrą Lietuvoje.

Vilniaus universiteto pakviestas, jis keturias savaites buvo konsultantu politinių mokslų katedrai ir skaitė paskaitas. Jis kalbėjo ir įvairiose Vilniaus aukštosiose mokyklose, susitiko su studentais, mokytojais ir profesūra. Ypač susitikimai su studentais ir mokytojais jį nuteikė optimistiškai. Po paskaitų būdavo apsuptyti studentų ir mokytojų ir tęsdavo su jais ilgus ir atvirus pasikalbėjimus. Prof. Vardys lankėsi ir Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Lietuvoje švietimo srityje vyksta persitvarkymas: stengiamasi universitetuose vakarietiškai persiorganizuoti, jungiant tyrinėjimus ir dėstymo funkcijas į vieną visumą.

Tarp Lietuvos universitetų vyksta konkurencija ir dėl studentų ir dėl fondų. Pvz. Vilniaus universitetas nori padaryti kitas Vilniaus aukštąsias mokyklas savo skyriais, o Vytauto Didžiojo universitetas Kaune teigia, kad įvairumas ugdo kūrybingą darbą ir todėl reikia kelių centrų. Vilniaus universitetą daugiau globoja LDDP, o Vytauto Didžiojo universitete yra daug užsieniečių, ten vyruoja kita atmosfera. Bet studentų skaičius mažėja, nes jaunimas galvoja, kad universiteto diplomas neatneš gero pragyvenimo. Dėl to daug jaunų žmonių metasi į įvairius verslus bei prekybą.

kad rinkimai gali nueiti kurion nors vienon pusėn; dėl to pradėjo daryti kompromisus ir taip sudarė konstitucijos rėmą, kuris nors ir netobulas, bet jau darytas kompromiso keliu, o tai jau yra viltinga pradžia.

Lietuvoje yra sutariama daugeliu klausimų, gal net daugiau nei patys pastebi. Sakysime, sutaria ekonominiais klausimais, kad valdžia turi turėti stiprų vaidmenį ekonomijoje, kad turi būti žmonių socialinis aprūpinimas, medicininė pagalba ir t.t. O jei nesutaria, tai dažnai ne dėl principo, bet dėl laipsnio, dėl aplinkybių. Taip pat sutaria dėl pasaulėžiūros, ideologijos ir valstybės santykių. Baigdamas prof. Vardys ragino, kad, į Lietuvą žiūrėdami, nebūtume per dideli pesimistai, bet bendytume padėti suprasti ir ją realistiškai vertinti.

Saulius Šaltenis, rašytojas, Kovo 11 d. akto signataras, seimo atstovas, Tėvynės sąjungos vienas steigėjų, "Šiaurės Atėnų" redaktorius kalbėjo tema "Tėvynės sąjunga, jos tikslai ir padėtis Lietuvoje". Jis sklandžiai ir poetiškai, vaizdžiai nupasakojo dabartines politines nuotaikas Lietuvoje. Buvo įdomu klausyti tų jo "sparnuotų žodžių", kaip "komunizmas mirė, bet kur jo lauvonas?" Žmonės patikėjo rinkimų metu pažadais, o dabar yra nusivylę. Lietuva įžengė į naują neaiškų laikotarpį. Kriminalistai siautėja. Daug įvairių problemų slepia šalį. Bet jis tiki, kad Lietuva prisikels ir išbris iš tų visų sunkumų. Pabrėžė, kad reikia atstatyti išeiviams visas teises į turtą ir pilietybę. Statant savo valstybę, kol dar nevalū, reikia išsiaiškinti ant kokių pamatų ją statome. Kėlė klausimą, ar gali būti laisva valstybė be teisingumo? Pabrėžė, kad Lietuvoje užteks vienos visiems, tik reikia susieiti ir kalbėtis. Pabaigai iš "Šiaurės Atėnų" perskaitė "Pokalbį prieš aušrą", kur prisiminė a.a. patriarko V. Žemkalnio laidotuves ir apgailestavo, kad Lietuvos valstybinė televizija nerado reikalo parodyti nors ir truputį iš tų laidotuvių, tos didžiulės žmonių pagarbos ir meilės, pareikštos mirusiajam. Atrodė, jog televizija nenorėjo, kad tie vaizdai ir nuotaikos pasiektų Lietuvos žmones.

Per pertrauką buvo pasivaikščiama ir pasikalbėta su seniai matytais pažįstamais ir draugais, kurių čia buvo labai daug susirinkę.

Antroje vakaronės dalyje abiem kalbėtojams pateiktas nemažai įdomių klausimų. Čia keletas jų.

Dėl pilietybės išeiviams: Visi lietuvių kilmės žmonės ir jų palikuonys turi būti Lietuvos piliečiai. Lietuviai turėtų elgtis kaip estai ir latviai. Lietuvoje tokia nuotaika bręsta, ir tai anksčiau ar vėliau bus padaryta. O iki šiol tai nebuvo padaryta, nes taip norėta Lietuvą apsaugoti nuo rusų ir lenkų, paaiškino S. Šaltenis. O prof. Vardys pridėjo, kad pilietybės įstatymas bus patobulintas, nors seime to įstatymo peržiūrėjimui ir yra priešinamasi.

Dėl Tėvynės sąjungos (Konservatorių partijos) vardo: Kodėl tas dvigubas vardas? S. Šaltenis paaiškino, kad Tėvynės sąjunga simbolizuoja plačią bazę. Dalis Lietuvos inteligentijos norėjo pasižadinti Lietuvos konservatoriams. Jų žvilgsnis krypo į Angliją, skandinavų kraštus. Kompromisas buvo pasiektas, vartojant abu vardus. Kalbėdamas apie Tėvynės sąjungą (Liet. Konservatorių partiją), S. Šaltenis pasakė, kad iki rudens galvojama turėti apie 10 tūkst. narių, nes visur Lietuvoje yra steigiami skyriai. Tai bus rimčiausia partija.

Dėl kaltinimų, kad buvo sugriautas žemės ūkis, S. Šaltenis atsakė, kad įstatymai nebuvo blogi, tik buvo blogai jais naudojamasi. Buvę agronomai, technikai ir kiti kolkūki

• Esame didinga tauta savąja laisvės meile ir idealistiniu tiesumu — šviesūs žmoniskumu.

DR. J. GIRNIUS

Piliečių chartijos suvažiavimas. Nuotraukoje – jos pirmininkas dr. VYTAUTAS KUBILIUS duoda interviu Lietuvos televizijai. Kairėje – suvažiavimo emblema

Nuotr. Alf. Laučkos

Universitetas išleido pirmąją laidą

Atkurto Vytauto Didžiojo universiteto pirmieji 160 bakalaurų.
Prof. Marijai Gimbutienei garbės daktarės laipsnis

J. V. DANYŠ

Atkurtas Vytauto Didžiojo universitetas po ketverių mokslų metų 1993 m. birželio 11 d. išleido pirmąją absolventų laidą. Šimtas šešiasdešimt baigusiųjų gavo bakalaurų diplomus, ir VDU vėl akademiniame pasaulyje įgavo pilną universiteto statusą.

Iškilmingame posėdyje dalyvavo valstybės prezidentas, seimo nariai, aukštųjų mokyklų rektoriai, išeivijos ir Lietuvos mokslo bei kultūros veikėjai, Lietuvos visuomenės atstovai. Kalbas pasakė VDU rektorius prof. Bronius Vaškelis, prof. Vytautas Kubilius ir prezidentas Algirdas Brazauskas. Gauta daug sveikinių.

Kai kurie VDU bruožai

Prasidėjus tautiniam-politiniam atgimimo judėjimui, 1988 metų vidury grupė mokslininkų Lietuvoje svarstė VDU atkūrimą. Kaune buvo Politechnikos institutas, Medicinos akademija, Žemės ūkio akademija, muzikos konservatorija, Fizinio auklėjimo institutas, Veterinarijos akademija. Trūko humanitarinės-humanistinės aukštosios mokyklos. Bendramės Lietuvos ir išeivijos mokslininkų pasitarime 1989.IV.28 Kaune nutarta atkurti Vytauto Didžiojo universitetą. Jis pradėjo veikti 1989.IX.1 su 140 studentų.

VDU paskirtį jo prorektorius prof. V. Kaminskas apibūdino taip: "Svarbiausias universiteto tikslas yra ne tik rengti humanitarinės orientacijos absolventus Lietuvos mokslui, kultūrai, švietimui, bet ir ugdyti laisvą, kūrybingą asmenybę ("Draugas" 1992.-IX.29). Atitinkamai sudaryti ryšiai su išeivijos lietuviais

pareigūnai pirmiausia apsirūpino geriausia žeme ir žemės ūkio technika. Bet dabar yra baiminamasi, kad norima įteisinti naują nuosavybės formą, primenančią buvusius kolkūkus.

Dėl Sąjūdžio vaidmens S. Šaltenis pareiškė, kad Sąjūdis jaučia atsakomybę už neatliktus dalykus. Bet juos atlikti kartais nebuvo galimybės, nes nebuvo žmonių, kurie padėtų.

Ar opozicija seime pasiūlo savo planų, ar tik kritikuoja valdžią? S. Šaltenis atsakė, kad "siūlom, bet jie nepriima".

mokslininkais, kad universitetas turėtų vakarietišką akademinių programų polinkį. Todėl universiteto senatą sudaro atstovai iš Lietuvos ir išeivijos.

Dabartinis rektorius dr. B. Vaškelis apie VDU kryptį: "Reikia stiprinti per ketverius metus vystytą humanistinės krypties Vakarų tradiciją, bet aiškiai lietuvišką, universitetą" ("Kauno diena" 1993.I.29). Pagrindinis būdas tai pasiekti, yra vizituojančių profesorų iš užsienio kvietimas. Praeitais metais tokių profesorių, dėstytojų, asistentų buvo beveik 30, daugiau ketvirtadalio visų dėstytojų. Didelė dauguma atvyksta trumpam laikui dėl įsipareigojimų savuose universitetuose. Ketvirtųjų mokslo metų pabaigoje studentų skaičius išaugo beveik iki 1,500. Finansai, patalpos ir dėstytojų skaičius riboja priimamų studentų skaičių.

Sudarant VDU senatą numatyta, kad pusė (48) bus išeivijos mokslininkų, o kita pusė iš Lietuvos. Išeivijos atstovai įpareigojami bent vieną semestrą dėstyti ir šiaip padėti kitais būdais, pvz. sudarant asmeniui iš Lietuvos galimybę studijuoti užsienio universitete, parūpinti literatūros, lėšų.

Tik keletas buvusių VDU profesorių ir dėstytojų teliko ir jie visi yra gerokai prašokę paveikaus darbo amžių. Taip okupacinis laikas ir padarė, kad VDU tęstinumo tarp buvusios ir esamos profesūros nėra. Savotiška grandis yra dr. Milda Danytė ir Živilė Gimbutaitė, jau pastoviai 3-jus ir 2-jus metus dėstančios VDU universitete, nes jų tėvai taip pat jame dėstė. Paskutiniiais metais tarp 15 vizituojančių dėstytojų ir asistentų iš Amerikos dauguma buvo jau į pensiją išėję profesoriai, pasiryžę ne lengvose sąlygose padėti naujai atsikūrusiam universitetui.

Prof. Gimbutienės gilių prasmės žodžiai

VDU senato nutarimu, garbės daktarės laipsnis suteiktas pasaulinio garso mokslininkei, archeologijos, indoeuropiečių-baltų materialinės ir dvasinės kultūros tyrinėtojai, eilės mokslo veiklų autorei, Kalifornijos universiteto profesorei Marijai Alseikaitei-Gimbutienei. Vyko atitinkamos tradicinės akademinės suteikimo iškilmės.

Prof. Gimbutienė kartu buvo ir šių iškilmių garbės kalbė-

toja. Pasakė turiningą, prasmingą ir jaudinančią kalbą. Toliau – dalis tos kalbos minčių (pasinaudota O. Strikuliene's santrauka iš dienraščio "Kauno laikas" 1993 m. nr. 111):

Prieš 55-rius metus įstojau į Vytauto Didžiojo universitetą, kalbėjo profesorė. Esu laiminga, kad man dėsčiusių tarpe buvo profesoriai: A. Salys, J. Ambrazevičius, J. Puzinas, V. Krėvė, B. Sruoga, Z. Ivinskis. Nuolatos grįžtu į tuos laikus.

Sveikinu pirmuosius atsikūrusio universiteto pumpurėlius-absolventus atkuriamoje Lietuvoje. Jums buvo lemta gyventi kritišku laiku. Stovime prie užsidarantį epochos vartų. Baisios epochos. Prieš trejus šimtus metų buvo pradėtas kurti mechanistinis pasaulis, jis tebesisuka iš inercijos ir dabar. Esame "pagauti" tarp vieno ir kito pasaulio. Dabar labai reikalingas dvasingumas. Anima mundi, pasaulio siela. Mechanistinė civilizacija prasidėjo tada, kai užtemo sakralinis pasaulis – Žemės šventumas. Buvo norima išsunkti iš Žemės viską, ir viską iš jos ištraukti. Gražinkime užslopintus gyvybinius dalykus: Žemę, kūną, sveikatą, moteriškumą ir pasąmonę. Viskas priklausys nuo mūsų. Po chaoso kyla nauja energija. Stipriai tikėkime, kad jūs kaip stebuklingi paukščiai, kirsitės naują Lietuvą ir kartu naują pasaulį.

Prof. Gimbutienė pastebėjo, kad Lietuva priklauso Vidurio Europai. Ir tūkstančius metų buvo ne Rytų ir ne Vakarų tauta. Neturime pamiršti vakarietiškų baltų, gyvenusių teritorijoje tarp Berlyno ir Klaipėdos. Ji siūlo įnešti savo indėlį į Europos tautų mozaiką. Tačiau saugotis vulgarus materializmo, apėmusio Vakarų pasaulį. Paminėjo Z. Bzežinskio, JAV politikos veikėjo posakį: "Tauta be moralinio nugarkaujo neturi pretenduoti į pasaulį vadovaujančiąją".

Ryškėja naujas fenomenas, sako prof. Gimbutienė, – senosios deivės vėl iškyla su nauja jėga. Niekas nepranyko ir neišnyksta, integruojasi į naują pasaulio audinį, kuris jau mezgasi. Mūsų mechanistinės kultūros klaida yra įsitikinimas, kad materialinė kultūra atneša laimę. Ji atnešė ir baisius karus. Hesioidas ir Platonas, gyvenę prieš tūkstančius metų, jau negalvojo, kad jų gyvenimas amžius yra pats tobuliausias, o kultūra – aukščiausia. Jie kalbėjo apie išnykusius "Aukso" ir "Sidabro" amžius. Laikas pamiršti netiesą, kad mūsų protėviai gyveno urvuose ir žudė vienas kitą: to iš viso nebuvo.

Prof. Gimbutienė dar kartą kreipėsi į naujuosius VDU absolventus. "Užaugau Lietuvoje, krašte, kur mano vaikystėje tekėjo šventos upės. Jų prisiminimas padėjo nepalūžti, kad galėtum, kurti ir būti visiškai laisvas. Negali būti avelė, prisijungusia prie kitų avelių būrio. Turi išdrįsti tapti juoda avelė. Reikia nepalūžti. Man gyvybės vandeniu visada būdavo Lietuva ir mano vaikystė."

Turiu pirmą ir paskutinę progą tarti aciu. Turiu šį šventą žodį su didžiausiu pietizmu: Aciu Lietuvai!"

Dailininkę Tamošaitienę prisiminus

DR. G. BIJŪNIENĖ

Štai prabėgo jau dveji metai, kai netekome nuostabios ir darbščiosios Anastazijos Tamošaitienės. Mūsų tautoje tokia iškili menininkė pora, visą gyvenimą ryškėjusi bendrų siekių giminyse, yra Antanas ir Anastazija Tamošaičiai, kurių įnašas mūsų kultūros istorijon yra didžiulis. Jis nuostabiai konkretus – rinkti tautodailę, atgaivinti nykstančias liaudies tradicijas, skatinti autentiškų liaudies meistrų kūrybą. Jiedu išeivijoje įsteigė Lietuvos tautodailės institutą.

A. Tamošaitienė išaugo iš rankdarbių audėjos – instruktorės nepriklausomoje Lietuvoje į savitą ir profesionalią menininkę jau išeivijoje. Ji kaip pedagogė ir menininkė siekė ne tiek per įvairius trumpalaikius kursus paruošti naujų audėjų, kiek parodyti svetimtautiems ir saviesiems, kokios neišnaudotos galimybės glūdi įžvalgiame mūsų liaudies meno interpretavime, įvairių elementų panaudojime aliejuose, guasuose bei dekoratyviniuose kilmuose ir gobelenuose.

Darbščioji Anastazija yra išaudusi apie porą tūkstančių tautinių drabužių komplektų. Ji suruošdavo kasmet po parodą, jei ne daugiau. Kolektyvinėse parodose pradėjo dalyvauti nuo 1935 m. Kaune. Prieš karą yra dalyvavusi ir laimėjusi aukso medalius tarptautinėse parodose Paryžiuje (1937 m.), Berlyne (1938 m.) ir Niujorke (1939 m.).

Čia nesiekiama aprašyti ar įvertinti A. Tamošaitienės darbų – tas jau seniai padaryta. Čia tik kuklus priminimas, kad nepamiršome, jog netekome menininkės, kurios darbštumas ir veržlumas stačiai stulbinantis. Be galo plati yra jos darbų apimtis, įskaitant ir tapybą.

1957 m. dailininkės gobelenai ("Mano namai" – My Home) buvo rodomi pirmoje tautinėje amatų parodoje National Gallery Otavoje. Jos tautinių drabužių rinkiniai tapo pastoviais rodiniais Otavos National Museum of Man ir Edmontono muziejuje – Alberta Museum. Išauštas Vilniaus krašto tautinis kostiumas – D. Britanijos lietuvių dovana princesei Dianai – pasiekė netgi Anglijos karalių buveinę.

Kai kurie gobelenai pvz. "Senos žemaičių kapinės", atsidūrė Vatikano muziejuje, o stambaus formato "Šv. Pranciškus" puošia Tėvų pranciškonų vienuolyną JAV-se.

Šiandien A. Tamošaitienės pėdomis seka eilė jaunų menininkų Lietuvoje, kurdami gobelenus, rijas (rya rugs) ir kitokios technikos tapiseriją, bet mūsų meno istorijoje Anastazija Tamošaitienė lieka pirmūnė, pirmoji jų pradininkė ir mūsų kultūrinė ambasadorė – lietuviškojo meno populiariantoja svetimtautių tarpe. Tokia ji ir išliko mūsų atmintyje.

A.a. dailininkė ANASTAZIJA TAMOŠAITIENĖ

AMBER GLOBUS UNITED TRADE INC.

Giminių pervežimas iš Montrealo Mirabel orauosčio į Torontą ir atgal.

- Lėktuvų bilietai į Baltijos kraštus ir atgal skrendant STERLING AIRWAYS – Toronto-Kopenhaga-Vilnius nuo \$799 įskaitant mokesčius. Kaina priklauso nuo sezono.
- 21st Century Travel Insurance Co. Drauda Kanados lankytojams – \$1.15 dienai.
- Dolerių pristatymas iš rankų į rankas per 2 savaites.
- Automobilių pristatymas laivais į Baltijos kraštus.
- Naujų "Bielarus" traktorių, naujų automobilių "Lada" pristatymas.

Mūsų adresas:
257B Willard Ave., 2nd floor, Toronto, Ontario M6S 3R1
Tel. (416) 604-8446 FAX (416) 604-9436

Maloniai kviečiame naudotis
naujos lietuviškos įstaigos

GINTARAS EXPRESS

padidėjus transporto išlaidoms naujos paslaugų kainos:

DĖŽĖS: 1,5 kubinės pėdos \$1.00
3 kubinės pėdos \$2.00

Siuntiniai į Lietuvą laivu:

mūsų ir taip pat jūsų dėžėse
1 kubinė pėda \$7.00
arba 1 kg \$1.20

Siuntiniai į Lietuvą lėktuvu:

1 kg \$4.50
Garantuojamas greitas pristatymas – iki 14 dienų. Siuntinių pristatymas į namus, iki 50 kg arba 5 kub. pėdų, atsiunčiant kvitą su gavėjo parašu \$14.00
JAV arba Kanados dolerių pasiuntimas su pristatymu į namus 4%+\$14.00

Visi siuntiniai apdrausti be papildomo mokesčio
Automobilių ir kitos įrangos persiuntimas.
Kelionės į Lietuvą nuo \$899.00

Kiti patarnavimai

Siuntiniai Toronto mieste iš namų paimami nemokamai.
Garantuojame greitą ir sąžiningą patarnavimą.
Lietuviai pas lietuvius.

Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge
Lolita arba Armandas, tel. (519) 571-9422
Hamilton: Alfredas Zorkus, tel. (416) 522-9966
London: Jonas Naruševičius, tel. (519) 657-1751
Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. (519) 468-2163

1968 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario M6P 3K9
(Prie High Park požeminės stoties).
Tel. (416) 604-4400,
FAX (416) 604-9748.

Atidaryta nuo pirmadienio iki
penktadienio nuo 10 v.r. – 7 v.v., šeštadienį nuo 10 v.r. – 4 v.p.p.

Poezijos pavasaris – tarptautinis festivalis

RAYMOND FILIP

Lietuva yra mažas kraštas su didinga dvasia. Netoli Šiaulių stūko triumfuojantis Kryžių kalnas kaip žmonių tikėjimo testamentas. Pradedant 1863 metais carai, naciai ir sovietai buldozeriais, tankais, užtvindinimais ir sprogdinimais bandė tą kalną su žeme sulyginti; bet kaimiečiai naktimis, rizikuodami gyvybe, statydavo naujus kryžius, įvairaus dydžio nuo aukštų išpjauštinėtų krucifikų iki mažiausių vilnionių mezginių.

Žemės druska

Lietuvos gamtovaizdis taipgi yra papuoštas poetų paminklais: Maironis, Donelaitis, Strazdas, Kudirka, Neris. Retai kada praeina diena be įprasto gelių padėjimo prie paminklų lyg tai jie priklausytų šeimos nariams. Žymus šiuolaikinis poetas Sigitas Geda 1989 metais Kalnų parke skaitė savo kūrybą tūkstantiams klausytojų, juos uždegdamas siekti nepriklausomybės. Poetai sujungė laisvės šauksmą. Ir Lietuvos laureatai kūryboje rėmėsi tautos liaudimi, ta žemės druska.

Atraskite šaknis ir jūs rasite šakas. Ačiū globėjams – Lietuvos rašytojų sąjungai ir Užsienio reikalų departamentui Otavoje meno skyriui už galimybę vienam lietuvių kilmės kanadiečiui poetui dalyvauti neseniai įvykusiame Tarptautiniame poezijos festivalyje Lietuvoje. Čia praeitis ir dabartis gražiai susijungė gėrio pergalės ženkle.

Praeities atgarsiai

Praeitis prasidėjo 1940 metais Stalino įsiveržimu į Lietuvą. Mano tėvai pabėgo į Vokietiją, kur jie gyveno 7 metus DP stovyklose. Aš esu gimęs Liubeko stovykloje. Būdamas dviejų mėnesių kūdikis, tapau besipraktikuojančių nacių gydytojų auka po jų nepavykusio bandymo išpjauti odos defektą, kas sužalojo dešinę ranką – šiandien tai priimu kaip „rašytojo mėslungį“. Tas randas pasiliko manyje kaip pabėgėlių stovyklų atminimo ženklas, karo, Lietuvos ir praeities už prisiminimų ribos.

Festivalio metu karas ir jo pasekmės kaip tema vis atsikartodavo skaitomuose baltiečių dainių posmuose, kaip ir kai kuriuose iš šešiolikos poetų, sukvietusių iš viso pasaulio. Tobias Berggren iš Švedijos skaitė anglų kalba jaudinančią tiradą, kaltinančią už žydų „Sho'ah of Litvaks“ persekiojimą. Australijoje užaugusi Lidija Šimkutė, be klaidų kalbanti angliškai, užsispyrusi, nors ir sunkiausiomis aplinkybėmis, rašyti ir leisti kūrybą lietuvių kalba apie pergyvenimus, susijusius su jos kilmės kraštu. Lidija šiuo metu yra pati populiariausia poetė Lietuvoje.

Poezijos jėga

Kalbos meilė paskatino poetą Justiną Marcinkevičių suorganizuoti pirmąjį festivalį 1965 m.

Tikras ne simbolinis Poezijos deglas, primenantis olimpinis, nuo to laiko pastoviai dar dega. Metiniai rečitaliai rodė taktišką „atsilyginimo“ būdą, nukreiptą prieš sovietinę cenzūrą. Anksčiau buvo mota didelė žymių rusų poetų įtaka, besireiškusi ne tiek estetiniais, kiek diplomatiniais sumetimais. Specialios tų poetų grupės siautė Lietuvoje ir Lenkijoje, minioms skaitė, ir tas tęsėsi visą eilę metų daugiau kaip trisdešimtyje skirtingų miestų ir kaimų.

Praeitą pavasarį Lietuvoje gimes Nobelio premijos laureatas Czesław Miłosz susitiko su kitais iškiliais vardais kaip Marcelijus Martinaitis ir Bernardas Brazdionis, kurio nauja poezijos laida 100 000 tiražu 1989 m. buvo išspauduota. 1993 metų festivalio tema ir kryptis atidarymo konferencijoje nusakyta kaip „Dvidešimto šimtmečio pabaigos poezija“. Kur mažos tautos dabar eina sugriuvus Sovietų Sąjungai? Ar poetams jau nieko nebelineka pasakyti dabartinėje laisvės aplinkoje?

Išsilaisvinimas pasibaigė be jokių pranašaujančių išvadų. Bendrinis sutarimas, atrodo, yra tas, kad poezija niekada nemirs. Politiniai

Poetas RAYMOND FILIP
Nuotr. A. P. Csank

bei technologiniai pokyčiai visuomet skatino meną, kad žodžiai dainuotų. Poezija dar vis išsilaiko knygose ir vyrauja oro bangose. Lietuviai išmoko kaip priešintis rusifikacijai. Bet ar jie gali priešintis pasinaudojimui, kylančiam iš Europos ekonominės bendruomenės besiplečiančių šešių? Arba nenugalimai „Coca-Colanization“, Amerikos masių kultūrai? Naujoji Lietuva: MC Kūjis ir pjautus.

Per žalią Lietuvą

Ironiška, kad diskusijos vyko buvusioje Sovietų vyriausioje būstinėje Vilniuje. Klausimo aparatai greitai kalbų vertimui supo konferencijos patalpas. Vietoj partijos pareigūnų svetimšaliai ir gimtojo krašto poetai kalbėjo savo kalbomis. Žurnalistai ir fotografai stovėjo kartu su TV filmuotojais. Valstybinė televizija perdavė penkias dienas trukusį 1985 m. festivalį.

Šiais metais du pilni autobusai poetų, vertėjų ir jų globėjų keliavo per žalias Lietuvos lygumas ir aukštumas. Besiskleidžiančių rūtų kvapas sklido Kaune, Prienose, Šakiuose, Vilkaviškyje, Lukšiuse, Skuode, Radviliškyje, Alytuje, Vievėje, Trakuose ir Elektrėnuose. Keliaujančių mūsų poetų grupė per dvi dienas trijose miestuose skaitė savo kūrybą šešis kartus.

Festivalis stengėsi per poetus prieiti prie kiekvieno vyro, kiekvienos moters. Klausytojai dažnai būdavo padrasinami ateiti ir padeklamuoti posmą ar du po to, kai poetai baigė savo skaitymus. Mano žmona turi malonų balsą ir ji buvo pakviesta padėti į šalį savo magnetofoną vienoje mokyklos klasėje ir pradiuginti studentus angliška poema. Ji kaip psichologė, žinoma, pasirinko R. D. Laing įtakoję parašytą gabalą, taip kad niekas nesuprato, išskaitant ir jos vyrą, kuris įkvėpimo pagautas, nuo visko atitrūkęs rasė.

Motinos gimtinėje

Festivalyje netrūko ir malonių tradicijų. Kiekvienoje apylinkėje, kai poetai baigėdavo skaitymus, vaikai pribėgdavo prie jiems patikusių ir įteikdavo rožių, lėlių ar bižūrų. Tarp kalbėtojų pasirodydavo muzikiniai ansambliai, padainuodavo liaudies dainų ar pakankliuodavo. Lyriški kanklių sąskambiai, panašūs į arfos, giliai smigo širdin rečitalio metu Vilkaviškio parke po atviru dangumi. Garsai maišėsi su medžių ošimu ir kukli saulės spindulių grožybė su gintaro gabalėliais.

Keliaudami mes aplankėme žymiųjų poetų kapus. Buvo man proga skaityti savo kūrybą mano motinos gimtinėje – Šakiuose. Šiandien ji pagėdauja ramybės savo apartamente Verdune. Ji vis yra tyli ir nebeorientanti prisiminti karo. Bet jos sūnus grįžo su poe-

Atsiųsta paminėti

ARCHITEKTAS EDMUNDAS ARBAS/ARBAČIAUSKAS. Architektūra, tapyba, piešimas. Albuminio pobūdžio leidinys. Redaktorė Dalia Ramonienė, dailininkas Saulius Chlebinskas. Meninis redaktorius – Vilius Ambrazavičius. Techninė redaktorė – Birutė Šlivinskienė. Tiražas – 5000 egz. „Varpo“ leidykla (Gedimino pr. 50, 2600 Vilnius). Spausdino „Spindulius“ spaustuve Kaune. Vilnius 1992 m.

zija lyg tai būtų dalis taikos vyksmo. Ir kai tik man buvo įbrukta gitara, aš grojau Eriko Satie's „Gymnopédie nr. 1“ džazo variacijas. Polkų prisišokę kaimo vaikinai ir merginos maloniai klausėsi, norėdami atspėti kas tai? Tačiau visa maža mokykla tuojau susikaupė ir su mano palyda dainavo patriotinę dainą „Lietuva brangi“. Po to kai kurie mokiniai spaudėsi aplink mano žmoną ir mane, norėdami paliesti kanadiečius lyg mes būtume buvę ne iš šios planetos.

Uždarymo iškilmės įvyko Vilniaus universiteto kieme ypatingoj atmosferoj. Nežiūrint prapliupusio popietinio lietaus, daugiau kaip 200 žmonių, pagauti žodžių, sėdėjo su skėčiais dvi valandas ir klausėsi suslapusių poetų, deklamuojančių įvairiomis kalbomis. Modeliai pasyvaus pasipriešinimo.

Šeimos jungtis

Yra toks lietuviškas priežodis „neieškok mirties kapinėse, bet šviesiose gyvųjų akyse“. Dieną prieš skrydį į Montreālį aš pamačiau šviesias akis savo antros eilės pusserėje, kuri iki šiol man neegzistavo. Ir mes esame giminės per mano tėvą, kuris yra miręs. Ji man papasakojo, kad jo motina esanti dar gyva. Būdamas 91 metų, ji išliko gyva Sibiro priverčiamųjų darbų stovykloje, į kokias Stalinas tremdavo visus, kurie jam atrodavo esą liaudies prieši. Dingusi, niekada nematyta senelė dabar savo vaikaitį matė televizijoje ir panoro susitikti. Poetas! Mūsų išlikusi, išblaškyta šeima, susvetimėję vieni kitiems, būtų susijungusi. Ar aš iš tikrųjų turiu žinių, kai grįžus namo, kiekvienas teirais: „Tai koks ten buvo poezijos festivalis?“

Lietuva didesnė už Kanadą

Vaikščiojant Vilniuje siauromis akmenimis grįstomis gatvelėmis, mylint dvi taikias tautas, Kanada staiga pasivaidena labai maža šalimi. Lietuva stoji prieš rusų tankus su dainomis, poemomis ir maldomis bei parlamento nutarimu, kuris pradėjo griauti Sovietų Sąjungą. Lietuviai, latviai ir estai, rankomis susikabinę, 1989 m. solidarumą reikšdami ištiesė 650 km žmonių grandinę nuo Vilniaus iki Talino. Bandžiau įsivaizduoti panašią grandinę nuo Montrealio iki Kingstono. Kvebekas yra juokingas su savo prancūziškom ir angliškom ledinėm tvirtovėm, reikalaujančiom tariaimų teisių į „sunkimą“. Jie turėtų paskaityti lietuvių poezijos.

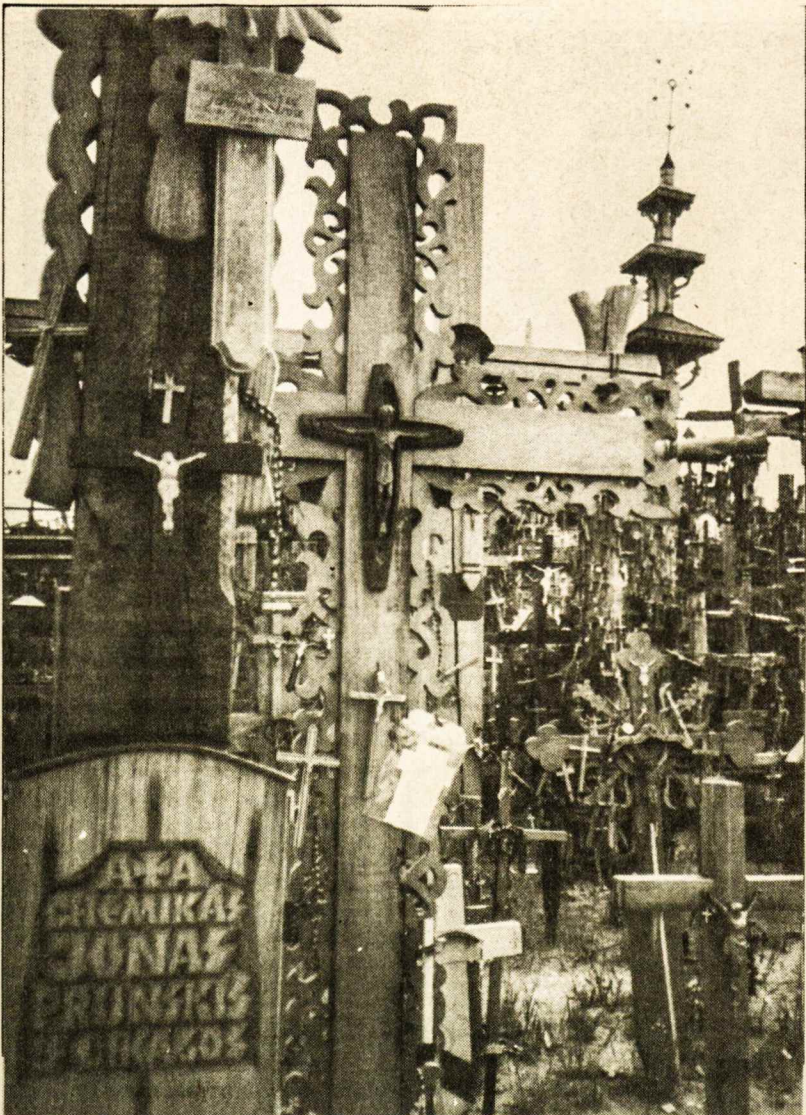
Gedimino prospekte, pagrindinė Vilniaus gatvė, ant šaligatvio stovi didžiulis marmurinis kryžius Genocido aukoms prisiminti, pradedant 1890 m. kai siautė carai, nacių gestapas, KGB ir CIA.

Praeidamas šalia to mirusiųjų paminklo, giliai įkvėpiau pavasario saulės, ir mano širdis, mano mintys ir dvasia prisipildė darnia pergalės nuotaika.

(Laisvas vertimas iš anglų kalbos – Snk.)

Lietuviško bibliografinio leidinio autorius ir leidėjas JULIUS TAMOŠIŪNAS savo darbo kambaryje Kaune
Nuotr. Ed. Šulaitis

Garsusis Lietuvoje Kryžių kalnas, kurį Tarptautinio poezijos festivalio metu (1993 m. gegužės pabaigoje) aplankė lietuvių kilmės poetas RAYMOND FILIP ir prie kryžiaus (centre) prisegė tėvų žemės garbei sukurta eilėraštį
Nuotr. A. P. Csank

“Gyvenimas su knygomis”

EDVARDAS ŠULAITIS

Taip pavadintas „Kauno dienos“ dienraštįje (1993.V.15) išspausdintas Ramutės Vaitiekūnaitės rašinys apie aistringą knygų ir spaudos rinkėją, didelio bibliografinio leidinio sudarytoją bei leidėją, kauniečių Julijų Tamošiūną.

1992 m. grįždamas Amerikon iš Lietuvos parsivežiau šį stambų, arti tūkstančio puslapių veikalą, pavadintą „Lietuviškų periodinių leidinių bibliografija 1832-1982“. Šių metų birželio pradžioje vėl jo namuose viešėdamas, mačiau šio veikalo antrosios dalies rankraštį, kuris apima praėjusio dešimtmečio leidinius, visus į pirmąją dalį neįtrauktuosius leidinius, o taip pat ir pataisymus, kurių irgi nemažai prisirinko.

Galėčiau viską nešti į spaustuve tuoj pat, tačiau trūksta pinigų net pradžiai“, – kalbėjo J. Tamošiūnas. „Parsidaviau kai kuriuos nelabai reikalingus daiktus, kad sudaryčiau valiutos sumą, tačiau su tuo negalima dar pajudėti į priekį“, – sakė jis. Daug pirmosios dalies egzempliorių guli jo erdviame bute, nors jis nelabai ir stengėsi juos parduoti. Talonai buvę mažai verti, laukė litų. Galvojo, kad tai jam padės šiek tiek finansškai sustiprėti.

Pirmąjį tomą spausdinant, pardavė net savo automobilį „Volgą“. Pridėjęs kitas sandėpas, jį šiaip taip išleido. Tačiau anksčiau spausdinimas buvęs bent 5-6 kartus pigesnis...

R. Vaitiekūnaitė savo straips-

nyje rašo: „Senosios spaudos žinovai ir vertintojai – J. Butla, V. Užtupas, skatinę didžiulį užmojų, nepamiršdavo pridurti, darbą reikėtų pratęsti. Juk nuo 1982-ųjų prasidėjo dar viena, nauja lietuviškos periodikos gaidynė. O atkūrus nepriklausomybę, laisvas žodis pasipylė iš visų pusių. Ne kiekvienam jis reikalingas, ne vienas leidžias laisvę naudoja biznio reikalams. Taigi šio laiko periodika už genį margsnė, sunkiai apėriama“ (...).

„Bet štai antrasis tomas jau kelyje į gyvenimą, autorius jau dairosi spaustuvės. Automobilis, kaip sakytą, jau patarnavo pirmojo tomo leidimui, tad šiandien patogi proga padėkoti rėmėjams: žurnalistui Edvardui Šulaičiui, dėdei iš Kanados Vincui Tamošiūnui, E. H. Stepaičiams iš Toronto, Edvardui Milku iš Detroito, gydytojui Kazuiui Pemkui, Jonui Variakiui, Algirdui Gustaičiui iš JAV.“

Baigdamą straipsnį apie Julijų Tamošiūną, R. Vaitiekūnaitė taip samprotuoja: „Manykime, jog tos paramos bus ir daugiau. Kaip, beje, ir darbo. Nes Julius Tamošiūnas vis prisimena pasakytuosius Vytauto Kubiliaus žodžius: kai dirbi tokį darbą, niekada nesaikyk na, štai, dedu tašką“.

Nemažai teko ir man su J. Tamošiūnu išsikalbėti, jo vargus patirti. Sunku tikėti, kad šis tokio monumentalus bibliografinio leidinio autorius yra ne humanitarinių mokslų specialybės žmogus – jis inžinierius-statybininkas. Tačiau jis išėjo didelę gyvenimo mokyklą Sibiro tremties metais, kai gyveno kartu viename barake su poetu Juozu Žlabiu-Zenge. Grįžęs į Lietuvą, eksternu baigė Salomėjos Neries vidurinę mokyklą ir labai norėjo studijuoti daile. Šiek tiek pasimokęs, nutapė nemažai paveikslų, tad ir šiandien jo buto sienos nukabinotos daugeliu savų kūrinių. Tačiau iš meno duonos negalėjo valgyti, todėl pasirinko statybininko profesiją. Ir gal būtų gerai, nes tarnyba jį nuvesdavo į tolimuosius Lietuvos užkampius, kur jis atrasdavo nematytos, negirdėtos senosios literatūros. Ir taip pas jį atsirado dideli turtai, kurių pagalba galėjo sudaryti tokį gausų bibliografinį leidinį.

Jeigu kas norėtų susisiekti su J. Tamošiūnu, jo adresas yra: Varnių 28-19, Kaunas 26, Lithuania.

Knygų rīšykla
“SAMOGITIA”
meniškai ir iš
knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel.(416) 625-2412

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Česlovas Janušas, Niujorke gyvenantis tapytojas ir scenoavizdžių kūrėjas, deimantinę amžiaus sukaktį atšventė 1982 m. jai skirta savo darbų paroda Kultūros židinyje. Š. m. liepos 18 d. sulaukė aštuoniasdešimt šeštojo gimtadienio. Tapyti paveikslų jis jau nebegali dėl senatvės ir susilpnėjusio regėjimo. Tvarko anksčiau sukurtojus, kurių dar daug turi. Ši rudenį norėtų surengti didelę jų parodą.

Chorų vadovas Anicetas Armintas, menotyros mokslų kandidatas, Čikagoj rinko medžiagą suplanuotiems darbams. Jis baigia ruošti spaudai monografiją „Lietuvių chorai muzikinės kultūros ir tautinės savimonės žadintojai“. Žada išleisti pasaulio lietuvių chorų nuotraukų albumą. Medžiagos ieškojo ir čia 1976 m. gruodžio 13 d. mirusio kompozitoriaus Vlado Jakubėno monografijai. Ši kolektyvinė autorių darba A. Armintas ruošia su muzikologe Irena Skomskiene, medžiagą rinkdamas ne tik Juozo Zilevičiaus ir Juozo Kreivėno muzikologijos archyve, bet ir pas kitus Čikagos lietuvius. Svečias taipgi talkino Čikagos lietuvių operos rengtam V. Belinio „Normos“ pastatymui. Lietuvoje A. Armintas yra ilgametis vyrų „Varpo“ choro vadovas, Lietuvos muzikos akademijos docentas, pastariaisiais metais dirbantis Klaipėdos skyriuje.

Dail. Adolfas Valeška, tapytojas, mozaikų ir vitražų kūrėjas, gimęs 1905 m. kovo 15 d. Kybartuose, 1944 m. pasitraukęs į Vakarų, š. m. birželio 22 d. iš Beverly Shores Indianos valstijoje grįžo nepriklausomon Lietuvon. Jo darbų turi Vytauto Didžiojo kultūros muziejus Kaune, Vilniaus dailės muziejus, Latvijos ir Estijos muziejai. Jau prieškarį metais Lietuvoje jis pasižymėjo šventovių dekoravimu. 1951 m. buvo įsteigęs dekoratyvinio meno studiją Čikagoje, sukūrusią daug mozaikų bei vitražų lietuvių ir amerikiečių šventovėms, atlikusių nemažai vidinio atnaujinimo darbų. Dail. Vytauto Kazimiero Jonyno įsteigtoje Freiburgo taikomiosios dailės mokykloje dail. A. Valeška 1946-48 m. vadovavo tapybos studijai. Tad jam nebuvo svetimas ir pedagoginis darbas išeivijoje.

Metinė žurnalo „Laiškai lietuviams“ šventė ir jau tradicija tapusio XXXIV-jo straipsnių konkurso užbaigta š. m. gegužės 16 d. Čikagoje buvo pradėta red. kun. Juozo Vaišnio, SJ, atnašautomis Mišiomis. Oficialioji dalis įvyko Jaunimo centro didžiojoje saleje. Konkursui buvo atsiųsti 44 straipsniai: 40 iš Lietuvos ir 4 iš JAV. Premijas paskyrė Čikagoje sudaryta vertintojų komisija – Česlovas Grincevičius, Rūta Jautokienė, Stasė Petersonienė, Dana Mikuzienė ir Vidas Dumaišius. Suaugusiųjų grupėje pirmąją \$200 (dolerių) premiją laimėjo JAV lietuvių Aldona Kamantiene, antrąją \$150 – kauniečių Anelė Švabaitė-Brazauskienė, dvi trečiąsias po \$100 – kauniečių Rita Vincūnienė ir žagarietis Algirdas Narbutas, penkias ketvirtąsias po \$75 – kėdainietė Irena Valantė, telšietė Donata Zakarevičiūtė, Čikagoje gyvenanti vilnietė Marija Jurkutė-Braziūnienė, JAV lietuvių Dalia Stanišienė ir Mažeikių rajono Sedos atstovė Stasė Petkienė, keturias penktąsias po \$50 – kauniečių Birutė Vilkaitytė, Pasvalio rajono atstovės Eugenijus Liutkevičius, JAV lietuvių Nina Gailiūnienė ir kauniečiai Gintaras Patackas.

Jaunimo grupėje visos konkurso premijos teko dalyviams iš Lietuvos: I (\$100) – Vitai Narasukaitei, II (\$80) – Aušrai Alaiūnaitėi, III (po \$60) – Sandrai Petraskaitei ir Daivai Macijauskaitei, IV (po \$40) – Astai Stankūnaitėi ir Vilmai Grabauskaitei, V (po \$20) – Aurimui Šukiui, Daivai Kulbokaitėi, Giedrei Garlaitei ir Alei Žibūdaitei. Speciali dovana už pastangas ir ryžą paskirta vilnietei I klasės mokiniai Gediminui Gudavičiui. Šventės metu įteiktos tik dvi premijos suaugusiųjų grupėje: pirmoji \$200 – prie Čikagos gyvenančiai Aldonai Kamantienei ir ketvirtoji \$75 – vilnietei Marijai Jurkutėi-Braziūnienėi, tada viešėjusiai Čikagoje. Kunigystės penkiasdešimtmečio proga buvo prisimintas ir „Laiškų lietuviams“ red. kun. J. Vaišny, SJ. Meninę programą atliko Rasos Poskočimienės vadovaujama tautinių šokių grupė „Spindulys“.

Panevėžio vaikų teatro „Mėnas“, vadovaujamas rež. Julius Dauteris, paruošė brolių Grimų pasakos „Baltuolė“ premjerą, papildytą dabartiniais lietuviškais motyvais.

Senųjų liaudies instrumentų parodą klaipėdiečiams Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje surengė klaipėdiečiai Antanas Butkus. Jis yra muzikos instrumentų meistras, atnaujinęs palėpėse surinktus ožragius, tabalus, birbynes, molines švilpas ir Labanoro dūdas. A. Butkaus rankose atgijo ir neįprastos formos mažosios kanklės, smuikai, lūmzeliai ir netgi devynystė lietuviška arfa, kurios pėdsakus jis aptiko protestanto kun. T. Lepnerio (1633-1691), dirbusio Būdvičių parapijoje, išleistoje knygoje.

Rašytojas Antanas Vienuolis-Žukauskas (1882-1957) tvirtai tikėjo, kad garsioji Lietuvos karaliaus Mindaugo pilis Voruta turėjo stovėti ant Šeimyniškių piliakalnio šiaurinėje Anykščių prieigose. Kasinėjus tame piliakalnyje 1990 m. vasarą pradėjo jaunas istorikas Gintautas Zabiela, rinkdamas medžiagą būsima disertacijai. Slaptingosios karaliaus Mindaugo Vorutos jis nesurado, bet nustatė, kad XIII š. čia iš tikrųjų būta didžiausios Aukštaitijoje aptiktos pilies. Pasak G. Zabiels, ji priešų nebuvę sunaikinta, bet pati sunyko pasikeitus istorinėms sąlygoms. Anykštėnai dabar nutarė Šeimyniškių piliakalnį laikyti karaliaus Mindaugo atminimui skirta vieta. Iškirtę medžius ir krūmus, jie jau džiaugiasi Vorutos įsivaizduojamos piliavietės didybe. Minint 740-tąsias Mindaugo karūnavimo metines, Šeimyniškių piliakalnyje šiemet buvo atidengtas anykštėno autotailininko Jono Tvardausko sukurto stogastulpių paminklas Mindaugui.

Lietuvos tautinė dailės galerija Vilniuje darbą pradėjo š. m. birželio viduryje, įsikūrusi moderniame buvusio LTSR revoliucijos muziejaus pastate. Prie jo yra iškilusi J. Mikėno skulptūra „Pirmosios kregždės“. Tautinė galerija priklauso Lietuvos dailės muziejui, vadovaujamam R. Budrio, kuris žurnalistus su pažindino su ateities planais. Tautinėje galerijoje veiks nuolatinė XX š. profesionaliosios lietuvių dailės paroda, bus įrengtas informacijos centras, sutvarkytos dar nebaigtos įrengti kūrinių saugyklos. Erdvus plotas aplink galeriją tiks dabartinės moderniosios kultūros parodoms po atviru dangumi. Birželio 12 d. Lietuvos tautinė dailės galerijai buvo atidaryta pirmoji paroda „Sugrįžimas: dovanoti kūrinių“. Šiai parodai pasinaudota išeivijoje jau mirusių ir ten išaugusių dailininkų Lietuvai dovanotais darbais. Fonduose jų jau yra apie 3.000. Pirmajai parodai buvo sutelkta 70 tapybos, 70 grafikos darbų ir 65 skulptūros. Šiuos kūrinius padovanoto dailininkai J. Rimša, A. Veščionas, P. Augius, J. Pautienius, M. B. Stankūnienė, J. Bagdonas, V. K. Jonynas, Ž. Mikšys, V. Vizgirda ir V. Kašuba. Birželio 13 d. Tautinėje galerijoje buvo atidaryta Lietuvos valstybės ir kultūros istorijos muziejaus dokumentinė nuotraukų, dokumentų ir daiktų paroda „Lietuva 1940-1990: okupacijos, tremtis, pasipriešinimas“. Ji pradedama 1939 m. išleistu Sovietų Sąjungos žemėlapiu, kuriame Lietuva tėra mažytė jos dalelė, ir baigiama Kovo vienuoliktosios akto kopija.

Lietuvos kraštotyros draugija ryžosi iki 1994 m. gruodžio 1 d. surinkti duomenis apie visus išnykusius kaimus. Draugijos pirm. Irenos Šėliukaitės duomenimis, Lietuvoje jau nebėra beveik 15.000 kaimų. Kai kurių istorijas užrašė vietiniai kraštotyrininkai, o dabar duomenis apie dingusius kaimus rinks visų kraštotyros ekspedicijų dalyviai. Sutelkta medžiaga bus apibendrinta įvairioms Lietuvos sritims skirtuose enciklopedinio pobūdžio leidiniuose. Pirmąją ekspediciją šia vasarą pradėjo Vilniaus kraštotyrininkų grupė, tirianti Nemėžio apylinkės kultūrinį bei istorinį paveldą. Liepos 1 d. į penkiolikos dienų ekspediciją išjungė trys Vilniaus universiteto ir Pedagogikos universiteto studentų grupės. Didelė Vilniaus ir Kauno kraštotyrininkų grupė tada išvyko į Karaliaučiaus sritį. Mažojije Lietuvoje bendra Lietuvos kraštotyrininkų draugijos ir kultūros fondo ekspedicija darbą tęsia jau antruosius metus.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	4.50%
180-364 d. term. ind.	4.50%
1 metų term. indėlius	4.75%
2 metų term. indėlius	5.00%
3 metų term. indėlius	5.25%
4 metų term. indėlius	5.75%
5 metų term. indėlius	6.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	5.25%
1 metų GIC-met. palūk.	5.50%
2 metų GIC-met. palūk.	5.75%
3 metų GIC-met. palūk.	6.00%
4 metų GIC-met. palūk.	6.50%
5 metų GIC-met. palūk.	7.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP...	3.75%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	5.75%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	6.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	7.00%
Taupomąją sąskaitą	3.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.25%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki...	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 55 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.

Skambinkite tel. 232-9000

1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1 (Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

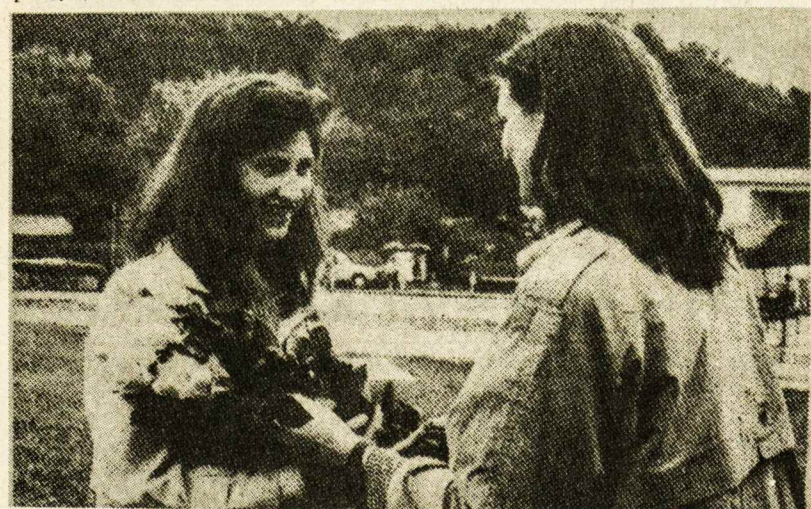
Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga, Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866 namų 766-5857 Fax 566-1102
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Lietuvos moterų krepšinio rinktinė, iš kurios 11 žaidėjų atstovavo Lietuvos studentų sąjungai Pasaulio universitetų žaidynėse Buffalo JAV-se. Pirmoje eilėje iš kairės: trečia Jurgita Štreimikytė, Jolanta Vilutytė, Lina Dambrauskaitė, Dalia Kurtinaitienė, Ingrida Jonkutė. Antroje eilėje iš kairės: trečia Daiva Jodeikaitė, seserys dyvnės Aneta ir Jurgita Kaušaitės, Kristina Kalesinskaitė, Aušra Steponavičiūtė, (nuotraukoje trūksta Ingos Giedraitės). Paskutinis – studentė antrasis treneris Antanas Čižauskas

SPORTAS

—Redaguoja SIGITAS KRASAUSKAS.—
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

Lietuvos lengvosios atletikos pirmenybėse NELE ŽILINSKIENE, persėkusi 195 cm aukštį, pagerino Lietuvos rekordą. Gėles iš "Miss Lietuva" RASOS KUKENYTES. Pasaulio universitetų žaidynėse (Buffalo) pakartojus 195 cm aukštį, tapo sidabro medalio laimėtoja

Nuotr. Aloyzo Stasyčio

Šaudymo sportas

Artėjant pasaulio lietuvių šaudymo pirmenybėms, kurios kaip anksčiau buvo rašyta, įvyks 1993 m. rugpjūčio 15-28 d.d. Ontario Hamiltone, pravarstų žvilgtelti į šios sporto šakos vystymąsi. Nepaslapstis, kad Lietuvos šaudytojai yra dalyvavę daugelyje įvairių pasaulinio masto varžybų, daug pasiekę gerų rezultatų. Pirmą kartą organizuojamos yra savųjų tarpe pasaulio lietuvių šaudymo varžybos. Šio renginio iniciatorių ir svarbiausių organizatorių yra ŠALFASŠ-gos šaudymo sekcijos vadovas, torontietis Balys Savickas. Jis kelis kartus lankėsi Lietuvoje ir tarėsi su tenyškiais šaudymo sporto vadovais pirmenybių organizavimo reikalais, derino nuomones ir pasiūlymus, kaip sklandžiau visa tai įgyvendinti. Jau yra sudaryti komitetai, varžybinis ir organizacinis, ruošiamasi iškviesti ir priimimui šaudytojų iš Lietuvos ir kt.

"Lietuvos aidas" 1993.1.9 laidojo buvo paskelbtas Rimgaudo Tirilio pokalbis apie šaudymo pradžią Lietuvoje ir dabartines Lietuvos šaudymo sporto sąjungos problemas su jos generaliniu sektoriumi Vytautu Blonskiu. Kai kurias mintis perteikime mūsų skaitytojams.

Apie 1922-1925 metus Lietuvoje prasidėjo stendinio šaudymo pratybos. Daugiausia jomis tuo metu buvo susidomėję medžiotojai. Pirmosios varžybos įvyko 1926 m. rugpjūčio 23 d. Jose dalyvavo per 30 žmonių, o jas stebėjo net Lietuvos prezidentas K. Grinius, ministras pirmininkas M. Sleževičius ir kiti. 1932 m. įvyko pirmosios tarpvalstybinės varžybos su Latvija.

Kulkinio šaudymo tuo metu daugiausia domėjosi kariuomenėje. Sportinis šaudymas įvestas 1930 m. buvo privalomas karininkams iki majoro laipsnio. Juo susidomėjo vidaus reikalų ministerijos policijos departamentas, Lietuvos šaulių sąjunga ir medžiotojų draugija. Vėliau įsteigta Lietuvos šaudymo sporto sąjunga, kuri kasmet rengė daug varžybų. Buvo vartojami medžiokliniai, kariški, mažojo kalibro šautuvai ir pistoletai. Sėkmingai dalyvauta pasaulio čempionatuose – 1937 m. Helsinkyje ir 1939 m. Liucernoje-Sveicarijoje. Laimėta daug medalių ir taurių.

Daugelio tų laikų sportininkų likimas tragiškas. Ne vienas turėjo palikti tėvynę, ne vienas žuvo tremtyje ar kalėjimuose. Lietuvoje tačiau talentingų žmonių netrūko. Sovietiniais laikais sugebėta išugdyti nemažai tarptautinės klasės sportininkų. 1957 m. T. Sasnauskienė tapo Sov. Sąjungos čempione. 1968 m. A. Daukša Europos jaunimo čempionate iškovojo tris pirmąsias ir vieną trečiąją vietą. Jis buvo Europos rekordininkas ir sovietų čempionas. Vėliau D. Mulevičiūtė-Strazdienė, G. Rimkutė-Mulevičienė, K. Pagojus, J. Petkevičius, V. Talaišis ir kt. 1979 m. Europos jaunųjų pirmenybių nugalėtoju tapęs A. Pauliukonis vėliau pelnė SSRS čempiono bei prizininio vardus. A. Treinytė buvo SSRS Europos ir pasaulio čempionė. Pats žymiausias – V. Turla. Jis dalyvavo olimpinėse žaidynėse ir užėmė IV-tą vietą. Buvo daug kartinis pasaulio, Europos, Sov. Są-

jungos čempionas, prizinininkas, rekordininkas.

Stendinio šaudymo atstovai yra pasiekę taip pat daug laimėjimų ir tarptautinio pripažinimo. Jų pavarės išvardinti reikėtų daug vietos. Bėda, kad tais "šlovingais" sovietiniais laikais lietuviams, aukštos klasės šauliams nevisuomet būdavo leidžiama vykti į pasaulines ar olimpinės varžybas. Pvz. G. Kiela nuo 1985 m. iki 1988 m. buvo ne vienu jaunųjų šaulių varžybų nugalėtoju ir prizinininkas, bet ne karto nedalyvavo Europos ir pasaulio čempionatuose.

Siuometinėje, ir vėl nepriklausomybės atgavusioje Lietuvoje šaudymo sportas susiduria su daug sunkių problemų. Tarptautinė šaudymo sąjunga, taip pat ir Europos šaudymo konfederacija, Lietuvos šaudytojus pripažinę ir priėmę tikraisiais nariais. Dabar galima vykti į visas oficialias varžybas laisvai. Daug ko trūksta pasirušimui šioje sporto šakoje: ginklų, šaudmenų, bazės reikalingos pertvarkymo, taigi, viskas merdi ir kaip ilgai šį padėtinį tešis niekam nėra aišku?

Lietuvos šaudymo sąjungos generalinis sekretorius nusiskundžia taip pat Lietuvos tautinio olimpinio komiteto veikla. Jis sako, kad yra likusi didelė nuoskauda nuo praėjusių žaidynių. Daina Gudzienevičiūtė išskovojo leidimą dalyvauti olimpiadoje. Europos čempionate laimėjo sidabro ir bronzos medalius. LSSS prezidentas Marijonas Kiela atsiskė komandiruoju ir tarptautinės šaudymo sąjungos kongresą, kuriame Lietuvos sąjunga buvo priimta tikruoju nariu ir skyrė lėšas sportininkams pasirušimui. LTOK tačiau neinformavo šaudymo sąjungos apie savo galutinio sprendimo išbraukti iš olimpinės paraškos stendinį šaudymą motyvaciją. Lietuvos licenzija (vienas iš 60 skirtų viso pasaulio šauliams) liko nepanaudota. Tuo pačiu atima galimybę ją skirti kitos valstybės šauliui.

Dabartinis laikotarpis yra kritinis kaip ir visame Lietuvos gyvenime. Tikimasi, viskas pasisuks darbingon, o be abejonės ir kūrybin-gon pusėn.

Lietuviai pasaulio universitetų žaidynėse

Vienuolika dienų trukusios Pasaulio universitetų žaidynės, įvykusios Buffalo mieste JAV-se, iškilmingai buvo užbaigtos 1993 m. liepos 11 d. Jose dalyvavo 136 valstybių atstovai, jų tarpe ir Lietuvos sportininkai – studentai. Žaidynių atidarymo dieną "Rich Stadium", talpinantis 80 tūkst. žiūrovų, susilaukė net 72.000. Iš viso dalyvavo 5.100 sportininkų. Šis iškilmingas atidarymas truko 3 valandas ir pasirošimu nusileido tik 1984 m. Los Angeles olimpiadų žaidynių pradžiai. Žiūrovai kėlė ovacijas žygiuojantiems sportininkams ir ypatingai maloniai sutiko lietuvius ir kitus nepriklausomybės atgavusių kraštų atstovus.

Lietuvos sportininkų grupę sudarė: moterų krepšinio komanda (11 krepšininkų su treneriais – Algimantu Šatu ir Antanu Čižausku), plaukikas Nerijus Beiga, suolininkė ir aukštą N. Žilinskiene, bėgikai

– D. Radavičienė ir K. Klimas. disko metikas V. Alekna ir lengvaatlečių treneris A. Stanislovaits. Grupę vadovavo Česlovas Garbaliuskas, Lietuvos studentų sąjungos prezidentas.

Varžybose iš mūsų geriausiai pasirodė suolininkė ir aukštą Nele Žilinskiene. Ji kartelę įveikė 195 cm aukštyje ir laimėjo sidabro medalį. Be abejonės, Lietuvos krepšininkės, puikiai susizaidęs vienetas, stebino krepšinio žinovus ir žiūrovus savo meistriškumu, tačiau joms nepavyko, jos liko ketvirtąja geriausia komanda, dalyvavusia žaidynėse. Krepšinio varžybose 16 dalyvaujančių komandų buvo suskirstytos į du astūnetukus, iš kurių tik dviejų pirmųjų vietų laimėtojos turėjo teisę į pusiaubaigme ir turnyro atomazgą – medalių varžybas.

Pirmose rungtynėse lietuivaitės be vargo pelnė pergalę prieš Kanadą 94:60, laimėjo prieš Japoniją 93:51, Rumuniją 89:51 ir parklupdė Vokietiją 74:72. Netikėtai paties suskupo prieš Kiniją 82:88 ir pagaliau pasiekė pergalę prieš Ukrainą 88:57. Pusiaubaigmės rungtynės prieš Kubą po labai permainingos kovos buvo pralaimėtos tik 3 taškų skirtumu 73:76. Kinijai laimėjus prieš JAV, baigmėje jau susitiko Kubą su Kinija, kur pastaroji 83:81 rezultatu pasiekus laimėjimą, užsitarnavo aukso medalius. Kubai liko antroje vietoje. Dėl trečios vietos kovoją Lietuva prieš JAV ir pralaimėjus 73:83 tenkinosi ketvirtąja vieta.

Lietuvių žaidžiamas krepšinis, be abejonės prilygsta mėgėjų pasaulinei klasei ir su trupučiu laimės varžybas galėjo baigti pirmosios. Šia proga FISU 23 generalinėje asamblėjoje Lietuvos studentų sporto organizacija buvo priimta pilnateise tarptautinės studentų sporto federacijos nare. Lietuvius pasveikino FISU prezidentas P. Nebiolo. LSSA prezidentas docentas Č. Garbaliuskas šį įvykį įvertino kaip labai svarbų mūsų akademiniams jaunimui. Sig. K.

Pukštys rekordininkas

Tomas Pukštys, 25 metų amžiaus iš Čikagos, birželio 19 d. Eugene, Oregon valstijoje įvykusiose JAV lengv. atletikos pirmenybėse užėmė pirmą vietą ir pateko į JAV rinktinę, kuri rugpjūčio 14-22 d. d. varžysis pasaulio pirmenybėse Stutgartėje Vokietijoje. Tačiau jo pasiekė čia, nors ir buvo gana gera (83.06 m), buvo kiek blogesnė negu JAV rekordas, pasiektas 1986 m. Tomo Petranoffo. Tačiau šį rekordą jis viršijo varžybose Suomijoje birželio 26 d., kai jis ietį nusiviedė 85.7 m.

Šį mūsų šio laimėjimą plačiai aprašė JAV didžioji spauda, o Eugene miesto laikraštis "The Register-Guard" birželio 20 d. laidoje nemažą vietos skyrė vien tik ieties metimo varžybos, pažymėdamas Pukščio lietuvišką kilmę ir cituodamas jo pareiškimą, kad jis nelabai jaudinasi dėl rekordo pasiekimo, tačiau daugiau dėmesio skiria technikai ir agresyvumui. "Tolimi metimai ateis ateityje" – kalbėjo Pukštys to laikraščio pranešimu.

Varžybose Suomijoje Koutzanto mieste, kur dalyvavo beveik visi geriausiai (nebuvo tik čeko Zeleny ir anglo Backley) pasaulyje ietinininkai, Pukštys užėmė antrą vietą (po ruso Sasimovich). "Tik varžantis prieš geriausius pasaulyje gali tobulėti..." – kalbėjo Tomas.

Edvardas Šulaitis

Pakeitimas. "Tėviškės žiburiai" 1993 m. liepos 13 d. laidoje, sporto skyriuje buvo rašoma apie Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybes, kurios įvyks 1993 m. rugpjūčio 11-12 d.d. ne Monarch Park Collegiate Institute kaip buvo skelbta, bet – Albershot High School patalpose, 50 Fairwood Place West, Burlington, Ont. Jas praves Toronto sporto klubas "Aušra", talkinant Hamiltono LSK "Kovul".

Baltiečių lauko teniso pirmenybės įvyks Detroit, 1993 m. rugpjūčio 14-15 d.d., Kimball High School patalpose, Crooks Rd., Royal Oak, Mich. Registracija iki rugpjūčio 9 d. šiuo adresu: Dr. A. Barauskas, 3018 Patch Drive, Bloomfield Hills, MI, USA. Tel. (313) 258-6535.

Skautų veikla

• Liepos 17-18 d.d. buvo suorganizuota iškyla į "Romuvą". Dalyvavo 30 tėvelių. Vadovaujant tūtininkui s. A. Senkui, buvo atlikti svarbiausieji priešstovykliniai įrengimai.

• Liepos 17 d. sk. vyčiai kand. – R. Pečiulis ir D. Viskontas "Romuvą" atliko budėjimą ir priėmė sk. vyčio įrodį. Iškilmės prie laužo dalyvavo nemažas būrelis vyčių.

• Į Jubiliejinę stovyklą autobusai išvažiuoja liepos 31, penktadienį, 8 v.v. Rinktis prie Lietuvos namų autoaiškės. Reikia turėti asmenis tapatybės dokumentus. Turintieji palapines pasima su savim. Vadovas – ps. M. Leknickas. J.S. adresas: Camp Rakas, 1918 E. Hawley Rd., Custer, Michigan, 49405, USA. Tel. 616-757-2572. Rugpjūčio 7-8 d.d. visi kviečiami Jub. stovyklą aplankyti. Grįžtama į Torontą rugpjūčio 11 d., 9-10 v.v. prie Lietuvos namų autoaiškės.

• Į "Romuvos" stovyklą vadovai suvažiuoja liepos 31, šeštadienį, o stovyklautojai atvežami rugpjūčio 1, sekmadienį. Stovyklą baigiasi rugpjūčio 7 d. Tadienį stovyklautojus reikia atsiimti. Stovyklos tel. 1-705-789-5032. M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

4.25% už 90 dienų term. indėlius	4.25% už 6 mėnesių term. indėlius
4.50% už 1 m. term. indėlius	4.75% už 2 m. term. indėlius
5.00% už 3 m. term. indėlius	5.50% už 4 m. term. indėlius
6.00% už 5 m. term. indėlius	5.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
5.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	5.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
6.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	6.25% už 4 m. GIC invest. pažym.
6.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
5.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	5.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
6.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	6.25% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
6.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	3.75% už OHOSP (variable rate)
3.00% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	3.25% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
2.00% už kasd. pal. čekių sąsk.	2.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

I M A:

už asmenines paskolas nuo	8.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	5.95%
2 metų	7.25%
3 metų	8.00%
(fixed rate)	
su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ar 3 metų	6.25%
(variable rate)	

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 97 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmadi., antradi. ir trečiadi. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DAIVA DALINDA, BBA, Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!
Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

BALTIC CONSTRUCTION

Namų įrengimai ir pataisymai:

- atnaujinimas, remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių
- staliaus darbai
- vidaus sienų įdėjimas
- dažymas
- elektros įvedimai
- vandentiekio sistemos įvedimas
- stogai
- įvairūs cemento darbai
- kiemų sutvarkymas
- priepilaukos
- garažai
- tvoros
- medžių pjovimas
- virtuvės, vonios remontas ir apdaila
- rūšių įrengimas
- šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas
- plytelių įdėjimas
- pataisymai ir prietaikymai pagal invalidų ir senelių poreikius.
- 16 metų patirtis

Nemokamas įkainavimas ■ Pensininkams nuolaida
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte. Wasaga Beach/Stayner tel. (705) 428-6502.

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

• Visos paslaugos atsikviečiant jūsų gimines iš Lietuvos: iškvietai, bilietai, drauda.

Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

RUGPJŪČIO MĖNESI - \$999

Prašome registruotis kuo greičiau nes vietų neperdaugusia belikę

ALGIS MEDELIS trečiadieniais 11-17 val.

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416) 593-0600 FAX 593-0604

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tiens. Tokiu atveju Kanados parlamento rinkimuose J. Chretienas gali prarasti dalį Kvebeko liberalų.

L. Bouchardas su Kvebeko bloku nori tapti pagrindiniu šios provincijos atstovu Kanados parlamente. Tad nenuostabu, kad jis aštriai kritikuoja liberalų vadą J. Chretieną, net pasiūpydamas iš jo kalbėsenos. Pasak jo, J. Chretienas yra vienintelis Kvebeko prancūzų politikas, kalbantis dviem lauzytom kalbom – ne tik anglų, bet ir prancūzų.

J. Chretienas su savo liberalais daugiau balsų tikisi gauti Ontario provincijoje, kur buvo jaučiama beveik liguista neapykanta Kanados konservatorių ministeriui pirm. B. Mulroniui. Naiviai buvo galvojama, kad tik jis kaltas dėl visų Kanadą užgriuvusių ekonominių negerovių. Tokiems kritikams atrodo, kad tik reikia atsikratyti jo ir konservatorių.

Otavon susigrąžinus liberalus, vėl plauks dolerių upės į kanadiečių kišenes, unijos vėl galės tęsti nesibaigiančius streikus dėl besaikio atlyginių didinimo. Tokiems sunku net įsivaizduoti, kad dabar jau jokia partija negalės švaisyti doleriais, kurių nebėra valstybės ižde. Kaltę tenka dviem kraštą valdžiusiom partijom – deficitais Kanadą sugargdinusiems P. E. Trudeau liberalams ir šios ligos neįs-

tengusiems sustabdyti B. Mulronio konservatoriams.

Kanados socialistinę Naujų demokratų partiją šiuose parlamento rinkimuose beveik visiškai gali palaidoti jos populiarumo nukritimas iki 8% rėmėjų. Jis prasidėjo su Kanados NDP socialistu vadove išrinkta Audrey McLaughlin, o dabar iškilo su Ontario NDP socialistų premjero Bob Rae netikėtai laimėtais provincijos parlamento rinkimais. Per dvejus metus ši partija, vadovaudamasi socialistiniais metodais, priėjo liepto galą deficitų raiste. Premjeras Bob Rae ir finansų ministeris Floyd Laughren dabar iš jo bando išbristi, remdamiesi Ontario parlamente priimtu socialinės sutarties įstatymu nr. 48. Juo norima užšaldyti 950.000 valdžios tarnautojų algų padidinimą trejiems metams, kai jos yra pasiekusios ir peržengusios 30.000 dolerių. Jų taigpi laukia ir neapmokamas pasitraukimas iš darbo dvylikai dienų.

Premjeras Bob Rae naujojo įstatymo įsigaliojimą atidėjo iki rugpjūčio 1 d., duodamas laiko valdžios tarnautojų unijoms tiesioginėmis derybomis pasirašyti naujas sutartis. Pakluso ne visos unijos. Kai kurios nenusiėdžia ir grasina chaosą galinčiais atnešti streikais. Tai dar viena problema vasarąjantiems Ontario gyventojams – NDP socialistų susikirtimas su juos rėmusiomis valdžios tarnautojų unijomis. V.Kst.

Kanados lietuvių fondas

Inašai

Barrie, Ont.: \$100 (\$500) – Juozas Balaitis; Keswick, Ont.: \$50 (\$250) – P. Krilavičius; Toronto, Ont.: \$20 (\$100) – A. J. Gatautis, \$1,200 (\$11,250) – kredito kooperatyvas "Parama"; \$100 – K. P. Raudys; a.a. Reginos Klemkienės atminimui auکوjo \$500 – Aldona O'Donohue; a.a. Kazio Aperavičiaus 10 metų mirties atminimui \$200 (\$860) žmona A. Aperavičienė; a.a. Kazimiero Poderio atminimui \$100 (\$820) žmona Salomėja Poderienė; a.a. Stasio Jakubausko 6 metų mirties atminimui \$150 (\$812) žmona Marija Jakubauskienė.

Hamilton, Ont.: \$100 (\$500) – sporto klubas "Kovas"; \$100 (\$1,100) – Albinas Stasevičius; a.a. Jono Kšiwickio atminimui auکوjo \$25 – H. K. Norkus; Winnipeg, Man.: a.a. E.M. Fedarienės (Grabytės) atminimui auکوjo: \$5 – D. Č. Jankauskas; \$10 – P. Jizinskas, J. V. Driaunevičius; \$20 – J. T. Timermanas, A. Razma, V. Liaukevičius, J. Kuncaičienė, V. J. Kriščiūnas, V. Zavadskienė, E. K. Kalasauskas; \$25 – E. V. Januška; \$30 – V. Rutkauskas; \$50 – J. Bezys; \$100 – J. Grabys; Ottawa, Ont.: a.a. Vytauto Paškevičiaus atminimui inašai pakelti iki \$400. Otavos lietuvių inašai bendrą sąskaitą \$55 (\$11,950).

Praeitam pranešime a.a. M. Adomaitienės atminimui auکوjo ne S. Jurgelis, bet S. Jaugelis. Už klaidą atsiprašome.

Įvairios žinios

Lietuvos pasiuntinybė Anglijos Londone nuo 1992 m. sausio mėn. tapo ambasada, kurios adresas yra: Lithuanian Embassy, 17 Essex Villas, London, W8 7BP, United Kingdom.

Laikraštyje "Connecticut" liepos 1 d. laidoje paskelbta, kad Romas Marčinkevičius, verslininkas iš Mažeikių, Farmington vietovėje varžytinėse už 2.7 mil. dol. nupirko kadaise buvusio kolonisto turtuolio trijų aukštų rūmus (mansion), turinčius 17 miegamųjų ir 33 tualetus. Rūmų savininkas B. Sistė juos vietiniam bankui buvo praskolinęs už 3.9 mil. dol. Tokiu būdu bankas turėjo 1.2 mil. dol. nuostolio. Apie R. Marčinkevičių laikraštis turi nedaug žinių. Nedaugiau apie jį galėjo papasakoti ir vietiniai Amerikos lietuviai. K.

Lietuvos mokiniai tarptautinėse varžybose. A.P.P.L.E. (American Professional Partnership for Lithuanian Education) administratorės Ramunės Dainorienės pranešimu, užmegzti ryšiai tarp Lietuvos ir JAV švietimo įstaigų davė jau ir apčiuopiamų rezultatų. Lietuvos moksleiviai galėjo dalyvauti "Odyssey of the mind" programos, skatinančios mąstyti kūrybiniais metodais, tarptautiniame konkurse, kuriame kasmet varžosi apie milijoną mokinių įvairiose pasaulio šalyse. Varžybų apimtis

labai plati – nuo mechaninių įrengimų kūrimo iki literatūros klasikos interpretavimo. Į baigiamąjį šių varžybų etapą, įvykiantį Maryland'o (JAV) universitete, pateko apie 5 tūkstančiai moksleivių, jų tarpe penki iš Lietuvos: A. Butkinas, A. Loskutovs, S. Markuckas, A. Zajeevskij, V. Zonusas bei jų mokytojai A. Sakkevičius ir V. Krutulis. Su Lietuvos ambasados Vašingtone darbuotojų pagalba komanda sėkmingai dalyvavo konkurse.

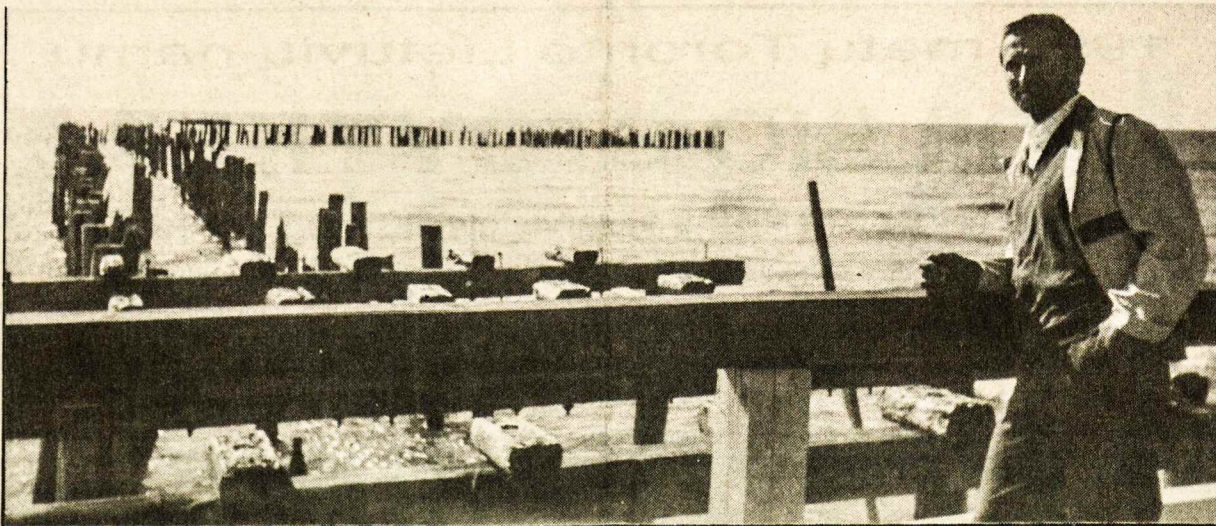
Pensininkų gegužinė

Toronto lietuviai pensininkai gegužės 14 d. High Parke surengė gegužinę. Ji sutraukė didelį būrį pagyvenusių žmonių. Atvyko pilnas autobusas svečių ir iš Hamiltono. Šeimininkai juos sutiko su daina ir muzika. Svečias Kazėmkas visus džiugino įdomiais pasakojimais.

Buvo viešnia iš JAV-bių Marcelė Špurienė, O. Beresnevičienės sesutė. Viešnia džiaugėsi Kanados lietuvių gražiu bendradarbiavimu. Baltimoreje lietuviai tos laimės neturi.

Į gegužinę atsilankė ir Priskelimo parapijos klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, kuris mielai pabendravo su iškylos dalyviais. Renginyje dalyvavo ir "Vilniaus" rūmų vedėjas, KLB krašto valdybos pirm. A. Vaičiūnas.

Didelė padėka tenka L. Turūtaitei, kuri nenuilstamai linkmino visus akordeono muzika ir dainomis, o taip pat pravėdė ir žaidimus. Daugelis dalyvių prisiminė linksmas gegužines nepriklausomoje Lietuvoje.

Atstatomas tiltas į Baltijos jūrą Palangoje. Prie jo – tautietis iš Tytuvėnų VIKTORAS GULBINAS. Nuotr. Ed. Šulaičio

Chorai taip pat atostogauja

Artinantis vasarai jauni ir seni, dirbantys ir bedarbiai džiaugsmingai kalba apie atostogas. Tuo žodžiu išreiškia, kad bet kokio amžiaus žmogus nori atsipalaiduoti nuo visų pareigų ir metus slėgusių rūpesčių. Parapijų chorai, kurie yra įsipareigoję giedoti per visus šventadienius, taip pat gaidžia uždarą stačiuose visam vasaros sezonui.

Aiškliai pastebima, kad paskutiniame dešimtmetyje chorai dažniau pradėjo menkti. Suprantama, kad jaunieji užimti kurdami savo ateitį, augindami šeimas ir t.t. Gi senesnieji pavargo arba jau atgulė amžinam poilsiui. Vis dėl to dar yra tautiečių, kurie galėtų užpildyti tas spragas, bet jie nenori prisidėti prie bet kokios lietuviškos veiklos.

Parapijų choras sudaro daugiausia dar judrūs ir veiklūs pensininkai. Parapijų klebonai remia ir gerbia savo choras, nes kaip būtų liūdna šventovėje be choro giesmių! Senovėje sakydavo, kad giesmė, tai dviguba malda, todėl Lietuvos šventovėse dažnai patys maldininkai visi kartu giedodavo. Parapijų chorai savo repertuaruose turi ir pasaulinių dainų. Jie rengia ir viešus koncertus, nuvyksta į kitas kolonijas. Taigi choristai nenuobodžiauja.

Toliau bus rašoma tik apie Toronto Priskelimo parapijos chorą. Jis susideda beveik iš pusšimčio įvairaus amžiaus ir balsų dainininkų. Paskutiniaisiais metais choras buvo pradėjęs mažėti, bet dabar jau "atsinaujino", nes prisijungė keletas dar jaunesnių pensininkų, o tap pat neseniai iš Lietuvos atvykusių moterų su gerais balsais. Susidarė beveik pastutinis ir jų inašas – žymus. Reikia tikėtis, kad jos taps nuolatinėmis choristėmis. Joms reikia priprasti prie naujų sąlygų. Kiti choristai galėtų padėti joms greičiau pritapti ir jaustis kaip savųjų tarpe. Šis choras turi savo valdybą:

Negalima užmiršti V. Birštono, kuris su padėjėjais T. Kobelskine, p. Sukausku, A. Revu, p. Janušu, p. Ivanauskiene, p. Juodviršiene, p. Stepaičiu ir p. Poška paruošė gardžius pietus. Nuširdi padėka gegužinės rengėjams, ypač T. Kobelskienei, kurios rūpesčiu ir sumanumu viskas taip sklandžiai praėjo.

M. Railienė

Paremkite "Tėviškes žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

Supažindiname su nauja **MAGIC BOX** sąvoka. Tai ekonomiškiausias ir veiksmingiausias būdas pristatyti jūsų siuntinius į LIETUVĄ.

Mes jums parūpinsime beveik 3 kub. pėdų dėžę **MAGIC BOX**, kurią jūs galėsite įalpinti kiek norėsite ir jums kainuos

TIK \$6 už kub. pėdą plius **\$11** pristatymas. Bet kokio skaičiaus siuntinių pristatymas (namus tuo pačiu adresu iki 50 kg \$11.

MAGIC BOX yra gaunama nemokamai. Mes iš jūsų paprašysime \$1 užstatą, kurį paskui grąžinsime. Klientams, gyvenantiems Jane-Dufferin-Dundas ir Lakeshore gatvių rajone, turime dar vieną malonų patarnavimą – mes atvešime jums į namus **MAGIC BOX** ir paimsime jau paruoštą nemokamai.

Jums reikės tik paskambinti **POLIMEX**
Toronto: 141 Roncesvalles Ave., tel. 537-7914
Mississauga: 3615 Dixie Rd., Unit 11, tel. 238-6683
Scarborough: 3482 Lawrence Ave., tel. 439-7132

Naujas pagerintas patarnavimas

Siuntinių ir JAV dolerių pristatymas nuo durų iki durų jūsų giminėms

LIETUVOJE V.I.M. PARCEL EXPRESS Inc.

Naujas adresas: 2100 Bloor St.W. nr. 6A, Toronto, Ont. M6S 4Y7.

Telefonas (416) 604-8311

Mūsų agentai:

Rainbow Printing
73 Ontario Rd., Welland,
Ont. L2P 5C2
tel. (416) 732-2117

Anna Kusyj,
40 Facer St., St. Catharines,
Ont. L2M 5H5
tel. (416) 937-1385

Europe Meat & Deli,
359 Carlton St., St. Catharines,
Ont. L2N 1C2
tel. (416) 934-9334

Hamilton Travel,
764 Barton St., Hamilton,
Ont. L8L 7W2
tel. (416) 549-4149

Panorama Travel Agency, 363 Vine St.,
St. Catharines, Ont. L2M 4T9
tel. (416) 646-9909

Mes taip pat siunčiame naujus ir padėvėtus automobilius į Lietuvą. Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9 Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) Telefonas: 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

2373 Bloor Street West Telefonas
(Prie Jane St.) 763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a.advokato Algio Puterio
bylas ir testamentus

1579 Bloor St. West, Įstaigos telefonas
Toronto, Ontario (416) 532-3443
M6P 1A6

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

Tel.: įstaigos (416) 762-7393 Atstovybė
namų (416) 233-0303 Lietuvoje:
2 Jane St., Suite 500 Gedimino pr. 26-217
Bloor ir Jane gatvių kampas Vilnius 2600
Toronto, Ontario M6S 4W3 Tel. 3702-227897

PRINTING NET NAUJA LIETUVIŠKA SPAUSTUVĖ
Renkame tekstus lietuviškai ir angliškai.
Spausdiname: raštinės reikmenis (laiškus, vokus, vizitines korteles); bekalkinio (carbonless) popieriaus blankus; lankstinukus ir reklaminius lapelius (flyers); knygas, kalendorius; vestuvinius ir kitus kvietimus; koncertams bilietus ir programos.
Susitarus užsakymus paimame ir pristatome. Prieinamos kainos. Lietuviams nuolaida.

RE/MAX Above the Crowd! Juoas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnauja lietuvių kalba.
Nemokamas namų įvertinimas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

Century 21 DRESHER Ltd.
Real Estate Member Broker
Tel. 233-3334 FAX 233-0285
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreipkitės į Valterį ar Rick Dresherius. Kiekviena įstaiga įtvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

AUDRA TRAVEL & CRUISES CORPORATION

15 METŲ SUKAKTĮ ŠVENČIANTIS VIENINTELIS KANADOJE LIETUVIŠKAS PROFESIONALUS KELIONIŲ BIURAS Kviečia keliauti KARTU!

KELIONĖS Į BALTIJOS KRAŠTUS!

VILNIUS	nuo \$824
RYGA	nuo \$975
TALINAS	nuo \$895

Visoms kelionėms užsakymus priimame dabar. GARANTUOJAMOS GERIAUSIOS KAINOS. Užsakydami keliones per mūsų biurą – remiate Baltijos kraštus.

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- Iškvietimus bei keliones giminėms atvykti į Kanadą. • Sveikatos ir kelionių draudimus. • Persiųsti pinigų bei vaistų giminėms. • Keliones lėktuvais bei traukiniais. • Keliones pramoginiams laivams. • Keliones į Floridą ir kitus šiltus kraštus. • Keliones į sveikatingumo sanatorijas.

VISAIS ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:
Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279
1605 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada

CLIA Cruise Lines International Association
IATA
GIANTS TRAVEL LTD.

Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

TORONTO

Anapilio žinios

— Liepos 22, ketvirtadienį, palaidota a.a. Michalina Dausienė, 88 m. amžiaus, A. Empakerienės mama.

— Mūsų parapijos KLK moterų draugijos skyrus yra gavęs iš Lietuvos eilę daugiavaikių šeimų pagalbos prašymų. Galintieji sušelpiti prašomi skambinti A. Augaitienei tel. 231-7416.

— Lietuvių pamaldos Midlande, Kanados kankinių šventovėje, bus rugpjūčio 1, sekmadienį, 3 v. p.p. Pamokslą sakys dabar iš Lietuvos Romoje studijuojantis kun. Ričardas Birbilas. Prieš Mišias bus kalbamas Rožinis, o po Mišių bus palaiminimas su švenčiausiuoju. Iškilmes bus užbaigtos lauke prie lietuviškojo kryžiaus.

— Mišios rugpjūčio 1, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Nataliją Šalkauskienę, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Petrą Babekę.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 220 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Vytauto Didžiojo universiteto Menų fakulteto dekanas ir Architektūros mokslo instituto skyriaus vadovas prof. dr. Vladas Stauskas, Vytauto Didžiojo universiteto rektorius prof. dr. Bronius Vaškevičius, D. Šipailienė iš Kauno, Vilniaus universiteto docentas dr. Juozas Zagorskas, Birutė Širvinskienė iš Vilniaus, dr. Daiva Anušienė iš Šiaulių, inž. L. Smetonienė, I. Smetonaitė iš Tauragės, E. Bielskienė iš Alytaus, K. Šimkus iš Montrealio. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN revizijos komisijos narys Augustinas Sukauskas.

— Del registracijos ir informacijų apie LN poilsio stovyklą rugpjūčio 7-15 d.d. Wasagoje prašoma skambinti stovyklos vadovui J. V. Šimkui tel. 231-4937 arba Emiliui Bartminui tel. 249-0490. Plačiau — "TŽ" skelbime.

— Liepos 29, ketvirtadienį, 6 v.v. — Slaugos namų komiteto posėdis; 7.30 v.v. — LN valdybos posėdis.

— Dar turim geros kokybės kėdžių ir stalų. Prašome skambinti LN vedėjui T. Stanuliui tel. 532-3311.

Aukos Slaugos namams

\$100 — P. O. Polgrimai iš St. Catharines; \$30 — D. Chodočinskienė. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6. Iš viso statybos fonde yra \$885,856.

Šv. Jono lietuvių kapinėms auکو: \$100 — E. Zakarževskienė, J. B. Tamulioniai, L. J. Lukšos.

A. a. Sofijos Valevičiūtės-Lukis atminimui, užjausdami jos artimuosius, Marytė ir Vytas Kazlauskai "Tėviškės žiburiams" auکوjo po \$30.

A. a. Michalinos Dausienės atminimui V. ir A. Bentnorai, J. Jankauskas "Tėviškės žiburiams" auکوjo po \$20.

Mielos mamytės a.a. Idos Andžulienės 20 metų mirties prisiminimui Irma Meyn su šeima "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$50.

A. a. Michalinos Dausienės atminimui, vietoje gėlių, Vida ir Feliksas Mockai, Algis ir Stefa Medeliai "Tėviškės žiburiams" auکوjo po \$25.

Anapilio autoaikštės vajui

auکوjo: \$200 — V. Rutkauskas; \$100 — O. Mašalienė, V. Jasinevičienė, M. Gečienė, J. Vaškevičienė, I. Meyn, J. B. Tamulioniai, L. J. Lukšos; \$50 — J. S. Sinkevičiai, E. Schemaitaitė, B. A. Pařeščiai. Iš viso iki šiol surinkta \$17,100.24.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St. 379-7943

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHAPEL 2337 Sheppard Ave. W. 749-3123

Turner & Porter

Prisikėlimo parapijos žinios

— Lietuviškai nekalbančių lietuvių kilmės vaikų stovykla jau įpusėjo. Šeštadienį buvo iškilmingas laužas, sekmadienį — iškilmingos Mišios. Stovykla baigsis liepos 31 d. Stovyklai vadovauja: komendantas A. Kaknevičius, administratorė L. Kuliaienė, kapelionas kun. E. Putrimas. Muzikos vadovė Rasa Poskočimienė, slaugė K. Juskey, vadovai — S. Bakšys, D. Batraks, R. ir D. Čepas, T. Coyle, D. Cullimore, D. Dervaitis, S. Grinham, D. Gurklytė, A. Karkaitė, L. Mitchell, S. McManus, S. McAleer, R. Pečiulis, L. Paulionytė, K. Ramanauskaitė, R. Rost, E. Skrinskaitė, M. Stanevičius, S. Sawitz, L. Underys, S. Valadka, L. Vindašius, I. Viskontaitė, J. Zabiela; šeimininkės — G. Cottréau, E. House, M. Hurst, I. Enskaitienė, G. Kriščiūnienė; ūkvedys — L. Kriščiūnas.

— Jaunų šeimų stovykla, kurioje dar yra vietos, prasidės liepos 31 d. ir baigsis rugpjūčio 7 d. Suinteresuotus prašome skambinti Anitai tel. 251-2657, Birutei tel. 827-7941 ar Indrei tel. 604-9261.

— Ruošiasi tuoktis Paulius Karosas ir Wneyane Gunsolus. — Liepos 22 d. palaidotas a.a. Albinas Arlauskas, 70 m.; liepos 27 d. palaidota a.a. Aldona Šipailienė-Šapokaitė, 53 metų amžiaus. — Maldininkų kelionė į Midlando kankinių šventovę vyks rugpjūčio 1 d. Autobusas nuo mūsų parapijos išvyks 12 v., o sugrįš apie 7 v.v. Kelionės kaina — \$15. Registruotis klebonijoje.

— Mišios rugpjūčio 1, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Grigų šeimos mirusius, 9.20 v.r. — už a.a. Joną Lietuvinką, 10.15 v.r. — už Ramanauskų šeimos mirusius, už a.a. Antaną Sapijonį, už a.a. Barborą ir a.a. Julę Štendelius, 11.30 v.r. — už parapiją.

Mirė dr. Aldona Šipailienė-Šapokaitė

Š. m. liepos 23 d. Toronto Western ligoninėje po sunkios trumpos ligos su šiuo gyvenimu atsiskyrė odontologės daktarė a.a. Aldona Šipailienė, 53 metų amžiaus. Velionė buvo istoriko profesorius Adolfo Šapokos ir odontologės Ados Šapokienės-Stanionytės dukra. Dirbo Toronto miesto sveikatos departamente, odontologijos skyriuje.

Giliame liūdesyje paliko vyrą inžinierių Vitolį, sūnų Vitą, dukrą Lijaną, tetas Valę Kecerionę ir Bronę Vasienę su šeima bei gimines Lietuvoje.

Palaidota antradienį, liepos 27, iš Prisikėlimo parapijos šventovės lietuvių kapinėse Anapilyje, Mississaugoje.

Aldonos Šipailienės mirtis yra skaudi netektis ne tik jos šeimai, giminėms ir draugams, bet ir visai Toronto lietuvių visuomenei. A.S.

Julius Žitkevičius iš Vilniaus, lydimas bičiulio L. Adomavičiaus, lankėsi "Tėviškės žiburiuose" ir pasidalino išpuoliais iš Lietuvos.

Kanados lietuvių muziejuje-archyve ruošiamą parodą spalio 2 d. šaulių suvažiavimo proga. Dėkojame M. Pranėvičiui už "Kario" komplektą ir S. Jokubaičiui už pateiktą gausią medžiagą. R.M.

Dariaus-Girėno paminklo statymo fondui per "Vilniaus" šaulių rinktinę surinkta \$5,150 aukų. Rinktinės valdyba dėkoja visiems auکوtojams, ypatiną padėką tenka Vlodo Pūtvio šaulių kuopai ir šauliui V. Pečiuliui už parodytą iniciatyvą.

Toronto vyrų choras "Aras" šiuo metu atostogauja. Naują sezoną pradės repeticija rugsėjo 14 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Svarbu kiekvienam choristui nuspręsti apie dalyvavimą Lietuvos dainų šventėje 1994 metais. Pradedant sezoną, kiekvienas choristas turės susimokėti registracijos mokestį \$120 JAV, kuriuo bus padengtas išlaikymas ir transportacija šešioms dienoms šventės metu. Išvyka į Klivlandą neįvyks. Choro vadovybė

AMBER BEECH Inc.
ATLIEKAMŲ NAMŲ
REMONTUS ir
ATNAUJINIMUS
virtuvės, vonios, rūšių
įrengimus, langus, duris
plytelių dėjimą, insuliaciją ir t.t.
NEMOKAMAS KAINAVIMAS
AL MARGIS
TORONTO-WASAGA BEACH
(416) 656-4149

1993 metų Toronto Lietuvių namų

POILSIO STOVYKLA

rengiama Tėvų pranciškonų vasarvietėje "Kretinga" Wasagoje.

Atidaroma — rugpjūčio 7, šeštadienį, 12 v.r. Uždaroma — rugpjūčio 15, sekmadienį, 10 v.r.

Bus įdomi kultūrinė ir meninė programa.

Dalyvauja: Vilniaus universiteto docentas dr. Juozas Zagorskas ir muz. Lilija Turūtaitė.

Informacija ir registracija: J. V. Šimkus, tel. 231-4925 arba Emilis Bartminas tel. 249-0490

"PARAMOJE"

ADVOKATO PASLAUGOS NEMOKAMAI

- Šis pasiūlymas yra laikinas -

"Parama" apmokės advokatų atlyginimus* už visas naujas nekilnojamo turto paskolas (mortgičius).

*Atlyginimo mokestį neįeina registravimo ir kitos faktinės išlaidos.

Norint gauti daugiau informacijų, prašoma skambinti paskolų vedėjams.

"PARAMA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416-532-1149

5.95%

1 METŲ UŽDARYTOS NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS (MORTGIČIAI)

"PARAMA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas: 416-532-1149

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI" atostogauja pirmąsias dvi rugpjūčio savaites. Prieš atostogas paskutinis numeris išeis liepos 27 d., o poatostoginis numeris — rugpjūčio 17 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuė. Administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius. Redakcija, administracija ir spaustuė po atostogų pradės dirbti rugpjūčio 10 d.

Maldos diena, prašant Lietuvai dvasinio atgimimo, vyks š.m. rugpjūčio mėn. 1, sekmadienį, istorinėje Kanados kankinių šventovėje Midlande. 2.40 v.p.p. sukalbėsime rožinį. Iškilmingos pamaldos 3 v.p.p. Bendram visų giedojimui vadovaus muz. D. Viskontienė. Pamokslas — svečio iš Lietuvos kun. Ričardo Birbilo. Mišias užbaigsime su palaiminimu ir trumpu susikauptimu prie mūsų lietuviško kryžiaus. Užsakytas autobusas, kuris išvyks nuo Prisikėlimo parapijos 12 val. ir grįš apie 7 v.v. Registruotis iš anksto tel. 533-0621. Visi kviečiami paskirti tą dieną jungtinei maldai už Lietuvą ir kuo gausiausiai šventėje dalyvauti.

Kanados lietuvių katalikų centras

KZR ROOFING
Dengiamo ir taisome stogus. Skambinti Kazimierui tel. 604-3992 Toronto

GĖLĖS

PARUOŠIAME gėles įvairioms progoms: vestuvėms, laidotuėms ir t.t. Skambinti Valei Siminkevičienei tel. 761-9131.

IEŠKAU MOTERS ar poros, kuri galėtų gyventi kartu, atlikti namų ruošos darbus ir palaikyti draugystę vyresnio amžiaus vyrui. Skambinti tel. 766-9441 Toronte.

PARDUODAMI butai: 2 butai po 2 kambarius ir 1 butas keturių kambarių. Teirautis: angliškai tel. 661-0350 arba lietuviškai tel. 250-8088.

BUVES AUTOBUSO VAIRUOTOJAS už prieinamą kainą gali jus nuvežti į bet kurią vietovę Lietuvoje. Privati paslauga. Gali pasitikti orauostyje. Kreiptis: GINTAS JANULAITIS, Laimės 22, Domeikava, Kauno rajonas, Lithuania. Tel. 72-66-05; 25-35-29

Prof. dr. Bronius Vaškevičius, Vytauto Didžiojo universiteto Kaune rektorius, buvęs torontietis, liepos 23-26 d.d. lankėsi Toronte, pasimatė bei atsipalaidavo su senais draugais ir studijų kolegomis, susitiko su "TŽ" darbuotojais ir liepos 25 d. Lietuvių namuose padarė pranešimą visuomenei apie VD universitetą.

Jo pasiklausti į Gedimino menę susirinko apie pusantro šimto žmonių. Svečių pristatė dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė, papasakodama apie jo lietuvišką veiklą ir pasiekimus mokslo srityje. Paaikino reikalą remti VD universitetą, skatino aukas siųsti per parapijas nurodant jų paskirtį.

Rektorius pasidžiaugė galįs pabūti torontiečių tarpe ir papasakojo apie VD universitetą laimėjimus, rūpesčius bei užimtą laikyseną. Per ketvėrius metus įsigyti būtinais dalykai. Šį pavasarį išleista pirmoji absolventų laida. Rudenį studijas pradės apie 1600 studentų. Yra 187 dėstytojai, iš jų 29 išeivijos taltininkai. Kai kurie dalykai dėstomi ir anglų kalba. Dėstoma taipgi teologija bei filosofija. Tešiamos buvusios to universiteto tradicijos. Bendroji orientacija į Vakarus. Universitetas yra laisvas nuo sovietinės sistemos likučių. Nėra nė vieno LDDP nario. Rūpestis — studijų plėtimas ir stiprinimas. Tam reikia naujų humanitarinių mokslų specialistų. Dabartinė valdžia neskirianti reikalingų lėšų. Vizituojantiems profesoriams trūksta

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 272-8323.

PARUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatui į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, patvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 arba 605-1883 Toronte.

MONTREAL

Skautų-čių stovykla "Baltijos" stovyklavietėje tęsėsi vieną savaitę — liepos 17-24 d.d. Stovyklautojų susidarė veik 30. Vietinius lietuviukus gražiai papildė svečiai iš Ontario provincijos. Sekmadienį Mišias atnašavo Montrealio AV parapijos klebonas kun. Juozas Aranauskas. Stovyklos vadovybė sudarė: stovyklos virš. Paulius Murauskas, komendantė Audra Žurkevičiūtė, skautų draugininku buvo Kanados rajono vadeiva Romas Otto, sn., mergaičių — K. Bulotaitė, vilkiukų — Gilius Bulota, ūkvedys Vytas Ptašinskas ir virėjas Juozas Radzius. Muzikai vadovavo Zigmąs Lapinas ir programoms pagelbėjo kiti vyresnieji.

Anykščių rajono ligoninė, gavusi KLB Montrealio apylinkės siųstas medicininių reikmenų 340 dėžes, prisiuntė daug padėkos laišų: Montrealio apylinkės valdybai, Baxter Diagnostics Corp. ir šios korporacijos tarnautojui Yves Mainville, per kurį visa ši siunta gauta. Be to, Anykščių rajono laikraštis "Anykšta" tuo reikalu įdėjo platų Romualdo Bražienės straipsnį su Montrealio apylinkės valdybos nuotrauka.

I Lietuvą liepos 16 d. išskrido dvidešimties asmenų ekskursija, suorganizuota Liudo Stankevičiaus. Prie jų prisidėjo dar du asmenys, skridę savarankiškai. Ateinačiais metais liepos pradžioje Lietuvoje bus Dainų šventė. Ta proga ruošiasi vykti ir AV parapijos choras, vad. Antano Mickaus. Bus keliaujama ir po Lietuvą. Norį su choru kartu skristi, jau dabar turi susisiekti su Liudu Stankevičiumi.

A.a. Kosto Toliušio mirties metinės buvo paminėtos AV šventovėje liepos 21 d. 10 val. pamaldomis, per kurias giedodjo parapijos choras. Po paminklo pašventinimo vaišėms visi susirinko į "Rūtų" klubą.

A.a. Juozas Mikulis, 77 m. amžiaus, mirė liepos 8 d. Kūnas sudėgintas liepos 15 d. Notre Dame des Neiges krematoriume. Liko žmona ir keturi vaikai su šeima. B.S.

Lietuvos dienraščiai "Lietuvos aidas", "Lietuvos rytas", "Tiesa" yra gaunami Adamonio draudos agentūroje. Vienu apsilankymu galima pasiimti nemokamai bet kurio laikraščio po vieną egzempliorių. Laikraščiai yra 10-12 dienų senumo. P. Adamonis

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545 FAX 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš 2 milijonų.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. —	5.75%	Taupymo — special.	2.25%
Certifikatus 2 m.	6.25%	Taupymo — su gyv. dr.	1.50%
Term. indėlius:		Taupymo — kasdienes	1.75%
1 metų	5.00%	Einamos sąsk.	1.50%
180 d. - 364 d.	4.50%	RRIF-RRSP — 1 m.term.	6.00%
120 d. - 179 d.	4.50%	RRIF-RRSP — 2 m.term.	6.25%
60 d. - 119 d.	4.50%	RRIF — RRSP — taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	3.00%		

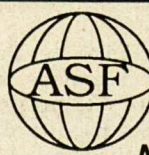
IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 7.25%, asmenines — nuo 7.00%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniai	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniai	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniai	10.00- 6.00	2.00- 6.00

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

NAUJA VIETA — NAUJOS VALANDOS
TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS

Nuo gegužės 1 d. mes persikeliame į naujas patalpas — prie Rūtos aukštinio amžiaus klubo, 1450 DE SEVE. Ankstyvesnė vieta RUE LEGER gatvėje nebeveiks nuo gegužės 15 d. Paketų priėmimo NAUJOS VALANDOS bus nuo 9 v. ryto iki 7 val. vakaro TIK TREČIADIENIAIS. Paketų išsiuntimas ir toliau bus kiekvieną savaitę. Paketų "pick up service" paėmimas iš jūsų namų veikia nuo pirmadienio iki penktadienio.

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.
Nėra maksimumo svorio.
Minimumas 2 kg, arba \$10.00.
Nauja kaina: \$5.10 už kg

MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.

848-9693

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAI
BET KADA - 7 DIENAS

Vytas Gruodis Jr.

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, prieinamos kainos, dezinfekcija ir "Stainguard".

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI
TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

KAUNE IŠNUOMOJAMAS vieno miegamąjio jaukus butas. Galiu gaminti maistą. Skambinti Irenai — 75-18-04.

IŠNUOMOJAMI "Vilniaus" rūmų butai. Skambinti darbo valandomis tel. 762-1777 Toronte

PAGALBA LIETUVOS ZEMDIRBUI

Turime kultivatorių, traktorių nuo 2 iki 6 cilindrų ir įvairių padargų. Skambinti Vytiui ar Genei Kairiams ir atsiųsime jums duomenis ir nuotraukas. Tel. 416-643-3334.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitė \$150. Arti parduotuvų ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupluskas, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

KELIAUJANTIEMS I LIETUVĄ galima apsigyti Kaune kelioms dienoms, savaitė ar mėnesiui — butas 2 miegamųjų arba 1 miegamasis su salonu ir virtuvės naudojimu. Prieinamos kainos. Adamonių šeima, tel. (514) 256-5355.